

การศึกษาความต้องการและปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของ
คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ

ปริญญานิพนธ์
ของ
สมโชค เล่าหะจินดา

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ตุลาคม 2547

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาความต้องการและปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของ
คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ

บทคัดย่อ
ของ
สมโชค เล่าหะจินดา

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ตุลาคม 2547

สมโชค เลหะจินดา. (2547), การศึกษาความต้องการและปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พวงรัตน์ เกษรแพทย์, อาจารย์ ดร. พรณี บุญประกอบ

การวิจัยครั้งนี้ความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความต้องการการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการ และลักษณะการบริหารงานของโรงเรียน และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการการมีส่วนร่วมกับปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ทั้ง 4 ด้าน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จากโรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ 57 โรงเรียน ปีการศึกษา 2545 จำนวน 420 คน ซึ่งเลือกด้วยวิธีแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากสถานภาพของคณะกรรมการในแต่ละโรง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) สอบถามสถานภาพและลักษณะการบริหารงานของโรงเรียน และความต้องการและปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบไค-สแควร์ (Chi-square test)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความต้องการการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ ตามลำดับดังนี้ ด้านการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์
2. การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีสถานภาพต่างกันมีความต้องการการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนที่มีลักษณะการบริหารงานโรงเรียนต่างกันมีความต้องการการมีส่วนร่วมโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน
3. ความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการการมีส่วนร่วมกับปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 19 ข้อ จาก 44 ข้อ ของ 4 ด้าน

A STUDY OF NEEDS AND PROBLEMS IN PARTICIPATION EDUCATIONAL
OF SCHOOL BOARD IN POLICY AND PRACTICE OF PRIVATE SCHOOL
IN SAMUT PRAKAN

AN ABSTRACT
BY
SOMCHOKE LAOHACHINDA

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University
October 2004

Somchoke Laohachinda. (2004). *A Study of Needs and Problems of Educational Participation of School Board in Policy and Practice in Private Schools, Samut Prakan Province*. Master's thesis. M.Ed. (Educational Administration). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Asst. Prof. Dr.Puongrat Kesonpat, Lect. Dr. Pannee Boonprakob.

The purposes of this study were to investigate needs of educational participation of school board in policy and practice in private schools, Samut Prakan province in 4 aspects, i.e. participation in decision making, performance, benefit, and evaluation; compare the needs of the school board with different status and school administrative characteristics; and examine the relationships between the needs and the problems of educational participation of the school board in policy and practice in schools. The subjects comprised 420 school board members in private schools of Samut Prakan province in the 2002 academic year. They were selected through purposive sampling procedures from 57 schools to represent the member status of the board. A 44 item questionnaire addressing needs of educational participation in policy and practice was used to gather data. Statistical methods used to analyze the data include percentage, frequency, mean, standard deviation, t-tests, One-Way ANOVAs and chi-square tests.

The findings were as follows.

1. The highest mean of the needs of educational participation of school board in policy and practice in private schools, Samut Prakan province was the participation in evaluation, followed by that of participation in decision making, performance, and benefit respectively.
2. A comparison of the needs of the school board with different status revealed a significant difference at the .05 level for the needs as a whole and all 4 aspects. When compared the needs of the school board with different school administrative characteristics, there was no significant difference for the needs as a whole and all 4 aspects.
3. The relationships between the needs and the problems of educational participation of the school board in policy and practice in schools were found to be significant related at .05 level for 19 items of 44 items of the 4 aspects.

ปริญญานิพนธ์

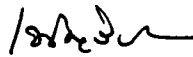
เรื่อง

การศึกษาความต้องการและปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของ
คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ

ของ

นายสมโชค เล่าหะจินดา

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

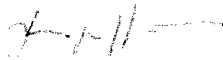

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)

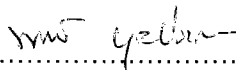
วันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ. 2547

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

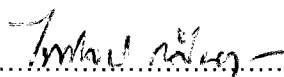
..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย)

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.พรณี บุญประกอบ)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ลงได้ ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจากบุคคลหลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์ ประธานที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ อาจารย์ ดร.พรรณี บุญประกอบ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของงานวิจัยครั้งนี้ พร้อมด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระ สุภากิจ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ กลิ่นกุหลาบ กรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติม ซึ่งได้ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อให้งานวิจัยนี้ประสบความสำเร็จด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรรณณ ตันต์เจริญรัตน์ อาจารย์ ดร.มนัส บุญประกอบ นายกานน สมร่าง ดร.นิวัตต์ น้อยมณี นายวิทย์วัชรอาจ พรหมทา ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแก้ไขและให้คำแนะนำในการสร้างแบบสอบถาม และขอขอบคุณคณาจารย์ในภาควิชาการบริหารการศึกษาทุกท่านที่ให้ความรู้ และประสบการณ์แก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณผู้บริหารโรงเรียนเอกชนและคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ ทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

ขอขอบคุณ นางกาญจนา ทรรพนันท์ นายประจักษ์ แป๊ะสกุล ที่ให้ความช่วยเหลือดูแลให้คำแนะนำในการทำงานวิจัยนี้ จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี นอกจากนี้ขอขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมา

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณ มารดา น้องชาย และบุคคลซึ่งสำคัญยิ่งคือ นางวิลาสินี เลาหะจินดา ผู้ซึ่งเป็นภรรยาของข้าพเจ้าที่ให้อำนาจใจส่งเสริม สนับสนุน การทำวิจัยฉบับนี้ด้วยดีตลอดมา ซึ่งคุณค่าและประโยชน์ใด ๆ จากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดา มารดา และครูอาจารย์ทุกท่านที่อบรมสั่งสอนผู้วิจัย

สมโชค เลาหะจินดา

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	4
	ความสำคัญของการวิจัย	4
	ขอบเขตของการวิจัย	4
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	4
	ตัวแปรที่ศึกษา	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ	5
	กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
	สมมุติฐานในการวิจัย	9
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
	การบริหารงานโรงเรียนเอกชน	11
	ความเป็นมาและความสำคัญของโรงเรียนเอกชน	11
	บทบาทของโรงเรียนเอกชน	11
	ความหมายการบริหารงานโรงเรียนเอกชน	12
	สภาพของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดสมุทรปราการ	14
	การจัดการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545	15
	การจัดการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525	16
	คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาเอกชน	17
	ความหมายของคณะกรรมการ	17
	คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาเอกชน	19
	แนวปฏิบัติเกี่ยวกับคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	26
	แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม	30

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
2 (ต่อ)	ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม	31
	การมีส่วนร่วมในการบริหาร	32
	การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน.....	36
	ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม	39
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	42
	งานวิจัยในประเทศ	42
	งานวิจัยในต่างประเทศ	47
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	50
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	50
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	51
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	51
	วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	52
	การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	53
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	53
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	55
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	55
	การวิเคราะห์ข้อมูล	55
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
5	สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	83
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	83
	สมมุติฐานของการวิจัย	83
	วิธีการศึกษาค้นคว้า	84
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	84
	การวิเคราะห์ข้อมูล	85
	สรุปผลการวิจัย	85
	อภิปรายผล	89

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 (ต่อ) ข้อเสนอแนะ	93
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	93
บรรณานุกรม	94
ภาคผนวก	102
ภาคผนวก ก	103
แบบสอบถามการศึกษาความต้องการและปัญหาการมีส่วนร่วม ในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	104
ภาคผนวก ข	117
รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย	118
บันทึกขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ	119
รายชื่อโรงเรียนที่ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการ วิจัยในจังหวัดสมุทรปราการ	124
ประวัติย่อผู้วิจัย	125

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรปราการ ...	51
2 ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการ	56
3 ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะการบริหารโรงเรียน	57
4 ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการและ ลักษณะการบริหารโรงเรียน	57
5 ค่าเฉลี่ยตามขนาดความต้องการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัด สมุทรปราการ ใน 4 ด้าน	58
6 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความต้องการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ใน 4 ด้าน ของคณะกรรมการคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามสถานภาพของ คณะกรรมการ	60
7 ค่าเฉลี่ยความต้องการการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ใน 4 ด้าน ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการ	61
8 ค่าเฉลี่ยความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ของคณะกรรมการบริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตาม สถานภาพของคณะกรรมการ	62
9 ค่าเฉลี่ยความต้องการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ของคณะกรรมการบริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตาม สถานภาพของคณะกรรมการ	63
10 ค่าเฉลี่ยความต้องการการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ของคณะกรรมการ บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการ	64
11 ค่าเฉลี่ยความต้องการการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ของคณะกรรมการ บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการ	65

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
12	ความต้องการกับปัญหาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่โดยรวมและรายด้าน ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ	66
13	ความต้องการกับปัญหาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจตามบทบาทหน้าที่ ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ	67
14	ความต้องการกับปัญหาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ	71
15	ความต้องการกับปัญหาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ตามบทบาทหน้าที่ ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ	75
16	ความต้องการกับปัญหาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในการประเมินผลตามบทบาทหน้าที่ ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ	79

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้า และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสังคม เนื่องจากการจัดการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คน ได้พัฒนาตนเองตลอดชีวิต ดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในมาตรา 8 กล่าวว่าจัดการศึกษาเป็นการศึกษาตลอดชีวิต สำหรับประชาชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 6)

การจัดการศึกษาเป็นเรื่องที่ต้องเปิดโอกาสให้บุคคลทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการรับภาระ อีกทั้งการศึกษาเป็นการลงทุนมาก ซึ่งจะต้องจัดให้มีประสิทธิภาพ คุ่มค่า และต้องมีการควบคุม คุณภาพที่ต้องอาศัยส่วนร่วมของหลายฝ่ายเข้ามารับผิดชอบ ดังนั้นในการจัดการศึกษาตาม แผนการศึกษาแห่งชาติ จึงได้มีการกำหนดให้เอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อแบ่งเบา ภาระหน้าที่ของรัฐ โดยรัฐให้การสนับสนุนโรงเรียนเอกชนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การให้การ ลงทุนในรูปกู้ยืมเงินดอกเบี้ยต่ำ และการให้อุดหนุนการศึกษาเป็นรายหัวนักเรียน การที่รัฐให้ เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเป็นแนวคิดในด้านการจัดการแบบมีส่วนร่วม (Participate Management) โดยมีสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนเป็นผู้ดูแล รับผิดชอบ เพื่อการบริหารงานโรงเรียนเป็นการบริหารที่มีขั้นตอน และระบบที่เป็นระเบียบแบบ แผน ดังนั้นโรงเรียนเอกชนจึงต้องจัดรูปแบบการบริหารให้มีความคล่องตัว เพื่อความพร้อมที่ จะพัฒนาในทุกด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2545 : 16 - 17)

การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของเอกชนดังกล่าว อาจแบ่งออกได้เป็น 2 รูปแบบ คือ โรงเรียนเอกชนที่รับการอุดหนุนจากรัฐบาล และโรงเรียนเอกชนที่ไม่ได้รับการอุดหนุนเงิน ค่าใช้จ่ายรายหัว ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 ในรูปแบบที่ขอรับการอุดหนุน เป็นรายหัวแก่นักเรียนจากรัฐ คือ การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับโรงเรียนตั้งแต่ระดับอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอาชีวศึกษาระดับต่ำกว่าอุดมศึกษา โรงเรียนที่ขอรับการอุดหนุน จำเป็นจะต้องมีคณะกรรมการอำนวยการโรงเรียน ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย คณะกรรมการอำนวยการโรงเรียนเอกชน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2537 (สำนักงานศึกษาธิการอำเภอ เมืองสมุทรปราการ. 2542 : 3) เพื่อควบคุมการดำเนินการใช้จ่ายเงินอุดหนุนที่ทางรัฐบาลให้กับ โรงเรียน ตลอดจนการให้ความเห็นชอบในจำนวนครู จำนวนนักเรียนและบัญชีรายรับ - รายจ่าย ของโรงเรียน

เมื่อมีการใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้สนับสนุนให้เอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยรัฐได้มี

การช่วยเหลือ สนับสนุนด้านการเงิน การลดหย่อนภาษี สิทธิประโยชน์ต่างๆที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาเอกชน โดยให้การอุดหนุนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งหมด และกำหนดให้ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรส่วนท้องถิ่นต้องเข้ามามีส่วนร่วมการจัดการศึกษา และเข้ามาเป็นคณะกรรมการโรงเรียน ตามที่มาตรา 44 โดยกำหนดให้ สถานศึกษาเอกชนที่จัดการศึกษาในระบบตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ เป็นนิติบุคคลและมีคณะกรรมการบริหาร ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ผู้รับใบอนุญาต ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนครู ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้ทรงคุณวุฒิ โดยจำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และการพ้นจากตำแหน่งให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 12 – 24)

สำหรับระเบียบว่าด้วยคณะกรรมการอำนวยการโรงเรียนเอกชนที่เคยถือปฏิบัติมายังมิได้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไข หรือยกเลิก แต่ยังคงต้องมีการปฏิบัติอยู่ในสถานศึกษาเอกชนที่รับเงินอุดหนุน ขณะนี้ยังมิได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาเอกชนและหรือกฎกระทรวงหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาเอกชนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวข้างต้นโดยตรง ในส่วนสถานศึกษาที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และสถานศึกษาที่สังกัดกรมสามัญศึกษา ได้มีการประกาศใช้ระเบียบคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 เมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2543 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2543 : 5) ประกอบกับกระทรวงศึกษาธิการมีการประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ซึ่งโดยกระบวนการของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตลอดจนการกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการจัดการศึกษา กำหนดให้โรงเรียนนาร่อง และโรงเรียนเครือข่ายที่จะเริ่มใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปีการศึกษา 2545 และโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาทั่วประเทศจะต้องเริ่มใช้หลักสูตรดังกล่าวในปีการศึกษา 2546 โรงเรียนเอกชนจึงจำเป็นต้องมีคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำหน้าที่บริหารและจัดการศึกษาได้อย่างอิสระภายใต้การกำกับติดตามประเมินคุณภาพ และมาตรฐานจากรัฐ และสอดคล้องกับความต้องการหลักการจัดการศึกษาในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (สำนักงานคณะกรรมการศึกษาเอกชน. 2545 : 3)

ในสภาพปัจจุบันโรงเรียนเอกชนจึงจำเป็นต้องเตรียมพร้อมเพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐในการที่ต้องการให้องค์กรชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเอกชน และให้เป็นการสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งผู้ที่เข้ามามีบทบาทในโรงเรียนไม่ใช่ครูฝ่ายเดียว และเป็นวิสัยทัศน์ที่มุ่งไปที่ตัวนักเรียน เน้นการกำหนดเป้าหมาย มาตรฐานคุณภาพ และการวางแผนยุทธศาสตร์ร่วมกัน คือคณะกรรมการโรงเรียน ซึ่งเป็นการมอบภารกิจการเรียนการสอนกลับคืนไปไว้ในมือผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อให้องค์กรชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตั้งแต่การวางแผน การกำหนดจุดจุดหมายของการจัดการศึกษา การจัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของ

ท้องถิ่น ตลอดจนการตรวจสอบคุณภาพ และสนับสนุนทรัพยากร ทั้งในด้านทรัพยากรการ เรียนรู้ และทรัพยากรการเงิน เพื่อให้การศึกษาของเด็ก และเยาวชนในชุมชนเป็นการศึกษาที่ สอดคล้องกับวิถีชีวิตและช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนให้ดีขึ้น (ความฝันของแผ่นดิน. 2539 : 212)

ปัจจุบันโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในจังหวัด สมุทรปราการ มีทั้งสิ้น 107 โรงเรียน มีทั้งโรงเรียนที่มีลักษณะการบริหารโดยมูลนิธิ และ บริหารโดยเจ้าของโรงเรียนเอง ในทำนองนี้มีโรงเรียนที่มีคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา ขึ้นพื้นฐาน จำนวน 57 โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนประเภทสามัญ ที่จัดการศึกษาในระดับประถม และมัธยมศึกษา โดยคณะกรรมการชุดนี้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามบทบาทหน้าที่ตาม ที่ระเบียบกำหนด ทั้งนี้บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการอำนวยการโรงเรียนและคณะกรรมการ บริหารสถานศึกษาดังกล่าว แม้จะถูกกำหนดไว้ในระเบียบกฎหมาย แต่การมีส่วนร่วมยังไม่ ชัดเจน ผู้เป็นกรรมการที่ได้มา ยังไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของระเบียบที่กำหนด พฤติกรรมการ มีส่วนร่วม และความสำนึกในหน้าที่ ที่รับผิดชอบอย่างจริงจัง ยังไม่เกิดขึ้นในระดับมากพอ การ ที่จะให้บังเกิดมรรคผลตามเจตนารมณ์ของกฎหมายในเรื่องของการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการบริหารสถานศึกษานั้น การดำเนินการยังพบปัญหาในการขาดความพร้อมของ คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา ในการเข้าร่วมประชุม แสดงความคิดเห็น บางส่วนไม่มีเวลา พอที่จะเข้ามาร่วมกำหนดนโยบาย ซึ่งจะเป็นผลกระทบต่อการบริหารในสถานศึกษา

ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในจังหวัดสมุทรปราการ จึงมีความสนใจ ที่จะศึกษาความต้องการ และปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัด สมุทรปราการ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย หรือข้อเสนอแนะ สำหรับผู้บริหารโรงเรียน ในการปรับทิศทางการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ ใน 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ใน 4 ด้านของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการ และลักษณะการบริหารงานของโรงเรียน

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการกับปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ใน 4 ด้าน ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงภาพ (Profile) ความต้องการและปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ เพื่อเป็นข้อมูลแก่ผู้บริหารโรงเรียนเอกชน และผู้เกี่ยวข้อง ในการวางแผน กำหนดนโยบาย มาตรการส่งเสริมพัฒนาให้เกิดการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมากยิ่งขึ้น และสามารถแก้ปัญหาในการปฏิบัติตามบทบาทของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ขอบเขตเนื้อหา ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาความต้องการ และปัญหาการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรปราการ ในด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2545 จำนวน 107 โรงเรียน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2545 โดยเลือกเฉพาะโรงเรียนที่มีคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 57 โรงเรียน

3. ตัวแปรที่ศึกษา คือ

3.1 ตัวแปรต้น คือ

3.1.1 สถานภาพของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.1.1.1 ผู้รับใบอนุญาต

3.1.1.2 ผู้แทนผู้ปกครอง

3.1.1.3 ผู้แทนองค์กรชุมชน

3.1.1.4 ผู้แทนครู

3.1.1.5 ผู้แทนศิษย์เก่า

3.1.1.6 ผู้ทรงคุณวุฒิ

3.1.1.7 ผู้จัดการ

3.1.1.8 ครูใหญ่

3.1.2 ลักษณะการบริหารงานของโรงเรียน

3.1.2.1 บริหารโดยมูลนิธิ

3.1.2.2 บริหารโดยเจ้าของโรงเรียน

3.2 ตัวแปรตาม คือ ความต้องการและปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตาม
บทบาทหน้าที่ ใน 4 ด้าน ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชน
จังหวัดสมุทรปราการ

3.2.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

3.2.2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ

3.2.3 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์

3.2.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความต้องการ หมายถึง ความต้องการในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้ง 11 ข้อ

2. ปัญหา หมายถึง อุปสรรคหรือข้อขัดข้อง ในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเรื่องโรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้คณะกรรมการเข้ามามีส่วนร่วม คณะกรรมการไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน คณะกรรมการไม่มีเวลา เหตุผลอื่นๆ เช่น การขาดความรู้ความชำนาญ การไม่เข้าใจระบบการทำงาน ความแตกต่างทางวิสัยทัศน์ของคณะกรรมการ ขาดแคลนงบประมาณ การไม่เข้าใจระบบการประกันคุณภาพ

3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ หมายถึง ปริมาณความต้องการในการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ 11 ข้อ คือการให้ความเห็นชอบนโยบาย การให้คำแนะนำการบริหารและการจัดการศึกษา การให้ความเห็นชอบการจัดทำสารของหลักสูตรสถานศึกษา การส่งเสริมสนับสนุนให้มีการประกันคุณภาพ การพิจารณาแต่งตั้ง ถอดถอนครูใหญ่ การให้คำปรึกษาแนะนำแก่ครูใหญ่ การให้ความเห็นชอบในการกำหนดข้อบังคับ การให้ความเห็นชอบในการเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานกิจการ

การให้ความเห็นชอบรายงานประจำปี และงบการเงินประจำปี การพิจารณาวินิจฉัยคำร้องทุกข์ของครู ผู้ปกครอง และนักเรียน การดำเนินการตามที่กฎหมายระเบียบ คำสั่ง โดยกำหนดการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ดังกล่าว ใน 4 ด้าน ดังนี้

3.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมให้คำแนะนำปรึกษา ในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ

3.2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการร่วมดำเนินการตามแผนงาน โครงการ และทำประโยชน์ให้แก่โรงเรียน ตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ

3.3 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการรับบริการ และร่วมรับการแสดงความชื่นชม ยินดี ในความสำเร็จของการทำงานร่วมกัน ตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ

3.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง การมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม ผลการดำเนินงาน ตลอดจนหาแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคร่วมกัน ตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ

4. คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 และฉบับที่ 2 พ.ศ. 2543 ประกอบด้วย ผู้รับใบอนุญาต ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนครู ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้จัดการ และครูใหญ่

5. สถานภาพของคณะกรรมการ หมายถึง คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ กำหนดให้โรงเรียนหนึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการ 8 คน คือ ผู้รับใบอนุญาต ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนครู ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้จัดการ และครูใหญ่

6. ผู้รับใบอนุญาต หมายถึง บุคคลซึ่งได้รับอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนเอกชนตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน มาตรา 15(1) ประเภทสามัญศึกษา ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรปราการ

7. ผู้แทนผู้ปกครอง หมายถึง บิดา มารดา หรือผู้ปกครองนักเรียนในปัจจุบันตามทะเบียน นักเรียน

8. ผู้แทนองค์กรชุมชน หมายถึง ผู้แทนของชมรม สมาคม มูลนิธิ องค์กรเอกชน หรือกลุ่มบุคคลในรูปอื่นใด ที่ดำเนินกิจกรรมเพื่อประโยชน์ของสาธารณะ และมีที่ตั้งอยู่ในเขตบริการของสถานศึกษานั้น

9. ผู้แทนครู หมายถึง บุคคลที่ได้รับการบรรจุเป็นครู มีตำแหน่งในสายผู้สอน ตำแหน่ง ผู้ช่วยครูใหญ่ ที่ได้รับคัดเลือกจากที่ประชุมของโรงเรียน มีหน้าที่จัดให้นักเรียนได้รับการศึกษา รักษาความสงบเรียบร้อยตลอดเวลาที่นักเรียนอยู่ในโรงเรียน

10. ผู้แทนศิษย์เก่า หมายถึง ผู้แทนของสมาคมศิษย์เก่า ชมรมศิษย์เก่าหรือบุคคลที่เคยศึกษาในสถานศึกษา

11. ผู้ทรงคุณวุฒิ หมายถึง ผู้นำทางศาสนา ผู้ทรงภูมิปัญญาไทยในท้องถิ่น ข้าราชการบำนาญ ข้าราชการอื่น นอกสังกัดสถานศึกษา พนักงานรัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานอื่นของรัฐ เจ้าของหรือผู้บริหารสถานประกอบการ ทั้งในและนอกเขตบริการของสถานศึกษา

12. ผู้จัดการ หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ผู้จัดการหรือผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญ จังหวัดสมุทรปราการ โดยมีหน้าที่ควบคุม ดูแลรับผิดชอบในกิจการทั่วไปของโรงเรียนให้เป็นไปตามนโยบาย และควบคุมปกครองครูใหญ่ ครู และนักเรียนในโรงเรียน

13. ครูใหญ่ หมายถึง ผู้ทำหน้าที่ครูใหญ่หรืออาจารย์ในโรงเรียนเอกชน ประเภทสามัญจังหวัดสมุทรปราการ เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบในด้านวิชาการของโรงเรียนและเป็นผู้ควบคุมครูและนักเรียน เป็นไปตามนโยบายของโรงเรียน

14. โรงเรียนเอกชน หมายถึง สถานศึกษาหรือสถานที่ ที่บุคคลจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 มาตรา 15(1) ประเภทสามัญศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสมุทรปราการ

15. ลักษณะการบริหารงานโรงเรียน หมายถึง การบริหารงานในโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ โดยแบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ บริหารโดยมูลนิธิ และบริหารโดยเจ้าของโรงเรียน

15.1 บริหารโดยมูลนิธิ หมายถึง การบริหารโรงเรียนที่มีมูลนิธิที่ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียน และมีการบริหารงานโดยกลุ่มบุคคลที่เข้ามาเป็นกรรมการบริหารโดยการเลือกของคณะกรรมการมูลนิธิ

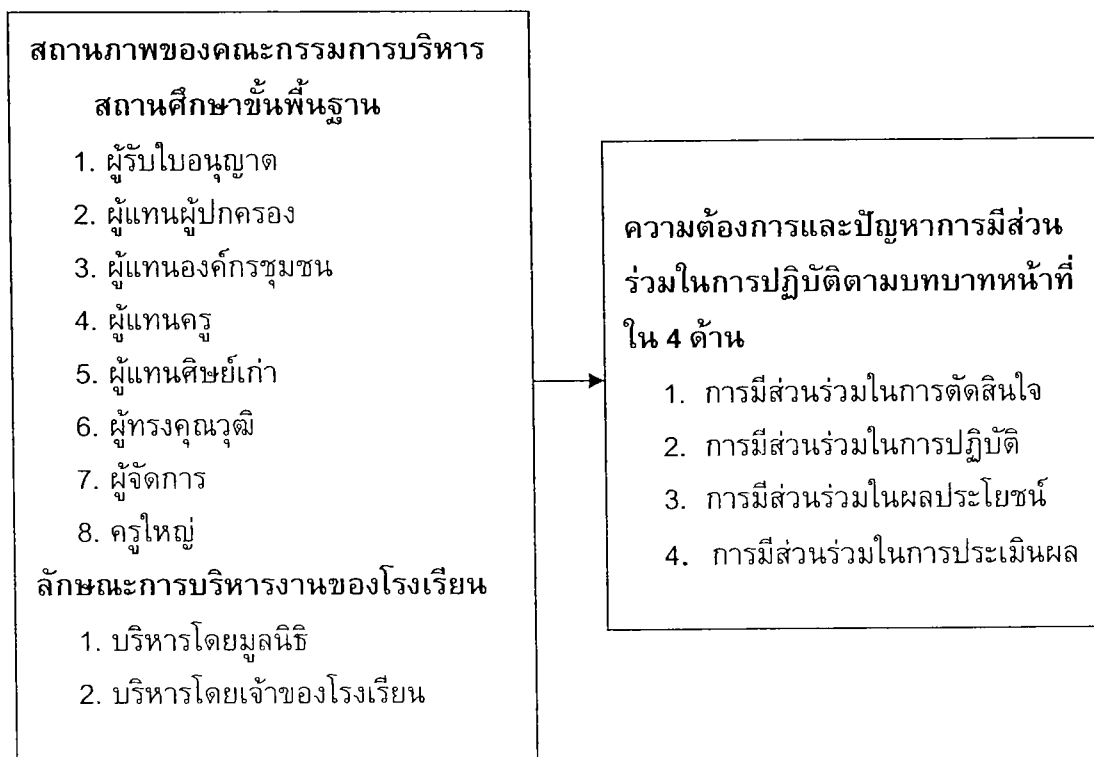
15.2 บริหารโดยเจ้าของโรงเรียน หมายถึง การบริหารโรงเรียน ที่มีกลุ่มบุคคลผู้เป็นเจ้าของโรงเรียน หรือ ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียน หรือกลุ่มเครือญาติ หรือกลุ่มเพื่อนที่รวมกันจัดตั้งโรงเรียน เป็นผู้บริหารสั่งการภายในโรงเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยต้องการศึกษาความต้องการและปัญหาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ร่วมในการปฏิบัติ รวมในผลประโยชน์ และร่วมในการประเมินผล (ชูชาติ พ่วงสมจิตร. 2540 ; อ้างอิงจาก Cohen & Uphoff. 1977) การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ ในบทบาทหน้าที่ 11 ข้อ ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา ดังนี้คือ การให้ความเห็นชอบนโยบาย การให้คำแนะนำการบริหารและการจัดการศึกษา การให้ความเห็นชอบการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา การส่งเสริมสนับสนุนให้มีการประกันคุณภาพ การพิจารณาแต่งตั้ง ถอดถอนครูใหญ่ การให้คำปรึกษาแนะนำแก่ครูใหญ่ การให้ความเห็นชอบในการกำหนดข้อบังคับ การให้ความเห็นชอบในการเปลี่ยนแปลงการดำเนินงาน การให้ความเห็นชอบรายงานประจำปี และงบการเงินประจำปี การพิจารณาวินิจฉัยคำร้องทุกข์ของครู ผู้ปกครอง และนักเรียน และการดำเนินการตามที่กฎหมายระเบียบ คำสั่ง กำหนด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2545 : 8 - 9) ตามสถานภาพของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 8 สถานภาพ ตามตำแหน่ง สถานภาพของบุคคลและกลุ่มบุคคล ดังนี้ ผู้รับใบอนุญาต ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนครู ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้จัดการ และครูใหญ่ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2545 : 4) โดยศึกษาจำแนกตามลักษณะการบริหารงานของโรงเรียน กำหนดเป็น 2 ลักษณะ คือ การบริหารโดยมูลนิธิ และการบริหารโดยเจ้าของโรงเรียน

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

แผนภูมิแสดงกรอบความคิดที่ใช้ในการวิจัย

สมมุติฐานในการวิจัย

1. ความต้องการการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ใน 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ แตกต่างกันจำแนกตามสภาพของคณะกรรมการ และลักษณะการบริหารงานโรงเรียน

2. ความต้องการกับปัญหาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ใน 4 ด้าน ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ มีความสัมพันธ์กัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาความต้องการ และปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตาม บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนในจังหวัด สมุทรปราการ” ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. การบริหารงานโรงเรียนเอกชน
 - 1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของโรงเรียนเอกชน
 - 1.2 บทบาทของโรงเรียนเอกชน
 - 1.3 ความหมายของการบริหารงานโรงเรียนเอกชน
 - 1.4 สภาพของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดสมุทรปราการ
2. การจัดการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545
3. การจัดการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525
4. คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 - 4.1 ความหมายของคณะกรรมการ
 - 4.2 คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
 - 4.3 แนวปฏิบัติตามหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาเอกชน
5. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม
 - 5.1 ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม
 - 5.2 การมีส่วนร่วมในการบริหาร
 - 5.3 การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน
 - 5.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

1. การบริหารงานโรงเรียนเอกชน

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของโรงเรียนเอกชน

การศึกษาเอกชน เป็นการจัดการศึกษาที่เอกชนหรือคณะบุคคลเป็นผู้จัด โดยใช้ทรัพยากรหลักทั้ง คน ทุนทรัพย์ และวัสดุอุปกรณ์ของภาคเอกชน จัดตั้งขึ้นเพื่อประโยชน์ของบุคคลเฉพาะกลุ่มเท่านั้น การจัดการศึกษาของเอกชนนั้นได้เริ่มเข้ามามีบทบาทสำคัญตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัย โดยจัดการศึกษาในวัด วัง จนคณะมิชชันนารีชาวอเมริกันได้เข้ามาเผยแพร่ศาสนา และสอนหนังสือให้กับประชาชนที่สนใจ จึงเป็นที่กล่าวถึงของชาวไทย ในสมัยรัชกาลที่ 5 ได้นำระบบการศึกษาแบบตะวันตกเข้ามาจัดในประเทศไทยและเปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และในต้นรัชกาลที่ 6 ได้เปลี่ยนชื่อจากโรงเรียนเชลยศักดิ์มาเป็นโรงเรียนบุคคลซึ่งอยู่ในความควบคุมดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ และในปีพ.ศ. 2461 ได้มีการประกาศพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ ฉบับแรก และเปลี่ยนชื่อจากโรงเรียนบุคคลเป็นโรงเรียนราษฎร์ ต่อมาในปี พ.ศ. 2518 รัฐบาลได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ฉบับที่ 2 จนกระทั่งถึงปี พ.ศ. 2525 ก็มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชนซึ่งเป็นฉบับที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน และเปลี่ยนเรียกชื่อจาก โรงเรียนราษฎร์ เป็น โรงเรียนเอกชน จนถึงปัจจุบัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2539 : 1 – 2)

1.2 บทบาทของโรงเรียนเอกชน

การจัดการศึกษาของประเทศไทยนั้น เอกชนได้เข้ามามีบทบาทสำคัญยิ่งในการให้บริการการศึกษาเพื่อแบ่งเบาภาระของมาโดยตลอด โดยเฉพาะในส่วนที่รัฐไม่สามารถจัดได้หรือจัดได้ไม่เพียงพอ ในส่วนของการกำกับดูแล การจัดการศึกษาของเอกชนให้มีคุณภาพนั้น รัฐได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ เพื่อใช้ในการควบคุมและดูแล ในปี พ.ศ. 2476 ได้ประกาศจัดตั้งเป็นกองโรงเรียนราษฎร์ สังกัดกรมวิสามัญศึกษากระทรวงศึกษาธิการขึ้น มีหน้าที่ควบคุมดูแลกำกับ ติดตาม และพัฒนาโรงเรียนราษฎร์ ทั่วประเทศ และในปี พ.ศ. 2518 ได้ปรับกองโรงเรียนราษฎร์ขึ้นเป็นหน่วยงานระดับกรม คือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน โดยให้โรงเรียนเอกชนดำเนินการตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 ได้แก่อสถานศึกษา หรือสถานที่ที่บุคคลจัดการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี แก่นักเรียนทุกผลัดรวมกันเจ็ดคนขึ้นไป โดยผู้จัดตั้งโรงเรียนอาจจะบุคคลทั่วไป หรือนิติบุคคลก็ได้ ทั้งนี้ต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 และมาตรา 15 ได้จำแนกลักษณะของโรงเรียนเอกชนเป็น 1) การศึกษาในระบบโรงเรียน แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทสามัญ และประเภทอาชีวศึกษา 2) การศึกษานอกระบบโรงเรียน และ 3) รูปแบบการศึกษาพิเศษและการศึกษาสงเคราะห์

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า เอกชนเป็นผู้บุกเบิกการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน และมีบทบาทในการจัดการศึกษาควบคู่กับการจัดการศึกษาของรัฐมาโดยตลอด เนื่องจากรัฐไม่มี

ศักยภาพไม่เพียงพอ หรือจัดได้ไม่เพียงพอ อันเนื่องมาจากข้อจำกัดด้านทรัพยากรของรัฐ ซึ่งในปีการศึกษา 2542 เอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน ร้อยละ 15 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2544 : 3) และนับวันการศึกษาเอกชนจะมีบทบาทมากยิ่งขึ้น เนื่องจากบทกฎหมายได้เอื้อต่อการให้ภาคเอกชนมาลงทุนด้านการศึกษา ซึ่งจะเห็นได้จากมาตรา 43 – 46 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดเรื่องการบริหาร และการจัดการศึกษาของเอกชนไว้เป็นการเฉพาะ โดยให้เอกชนมีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการสถานศึกษาเอกชนสามารถจัดการศึกษาได้ทุกประเภท สถานศึกษาเอกชนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นนิติบุคคล มีคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา รัฐต้องให้การสนับสนุนด้านเงินอุดหนุนการลดหย่อน หรือการยกเว้นภาษีและสิทธิประโยชน์อื่นที่เป็นประโยชน์ในทางการศึกษาแก่สถานศึกษาเอกชน ตามความเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545 : 26-27)

1.3 ความหมายการบริหารงานโรงเรียนเอกชน

การบริหารงานโรงเรียนเอกชน มีผู้ที่ให้ความหมายของการบริหารงานโรงเรียนไว้หลายท่าน ขอนำมากล่าวไว้เพื่อให้เห็นความหมาย ดังนี้

นิพนธ์ กิณาวงค์ (2523 : 12) ให้ความหมายการบริหารงานโรงเรียนไว้ว่า การบริหารงานโรงเรียน คือ กระบวนการต่าง ๆ ในการดำเนินงานของกลุ่มบุคคล ซึ่งเราเรียกว่าผู้บริหาร โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคม การดำเนินการต่าง ๆ จะต้องเป็นไปตามที่ระบบสังคมกำหนดไว้

จากการศึกษาคู่มือการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2531 : 1 – 7) ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนเอกชนไว้ 6 ประการ

1. ความหมายของการบริหารโรงเรียน คือการที่ผู้บริหารใช้วิธีการต่าง ๆ จัดสรรทรัพยากร ซึ่งได้แก่ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ เพื่อให้บรรลุจุดหมายที่หลักสูตรกำหนด ผลผลิตที่ได้จากการบริหารโรงเรียนคือ ประสิทธิภาพของนักเรียนมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของสังคม

2. การที่จะให้การบริหารงานโรงเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ได้ ผู้บริหารจะต้องจัดการบริหารโรงเรียนให้ครอบคลุมงาน 6 งาน คือ งานวิชาการ งานบุคคล งานกิจการนักเรียน งานธุรการ และการเงิน งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน ซึ่งจะต้องดำเนินงานทั้ง 6 งาน ให้สอดคล้องสัมพันธ์กัน

3. การบริหารงานโรงเรียนทั้ง 6 งาน สามารถแบ่งไว้เป็นงานหลัก และงานสนับสนุนงานวิชาการ นับว่า เป็นงานหลัก ส่วนงานอื่น ๆ เป็นงานสนับสนุนงานวิชาการ

4. ผู้บริหารควรจัดสัดส่วนเกี่ยวกับเวลาในการบริหารงานโรงเรียนแต่ละงานให้เหมาะสม

5. ผู้บริหารโรงเรียนมีหน้าที่รับผิดชอบในการปฏิบัติการสอน การวางแผน การควบคุม กำกับติดตามประเมินผล การปฏิบัติงาน และดำเนินงานทุกอย่าง ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน กฎกระทรวง และระเบียบที่เกี่ยวข้อง

6. การกิจที่ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนจะต้องปฏิบัติ นั้น จะต้องอาศัยทักษะที่จำเป็น เช่น ทักษะเกี่ยวกับความรู้ ทักษะในด้านเทคนิคต่าง ๆ และทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์

รุ่ง แก้วแดง (2531 : 40) กล่าวว่า การที่จะบริหารโรงเรียนเอกชนให้มีคุณภาพนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในงาน โรงเรียนที่จะประสบผลสำเร็จในการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ จะต้องเป็นโรงเรียนที่มีการบริหารอย่างมีหลักเกณฑ์และมีเรื่องที่เป็นอยู่ 2 เรื่อง คือ

1. เรื่องการจัดลำดับความสำคัญของโรงเรียน ผู้บริหารจะต้องกำหนดงานให้ชัดเจน และกำหนดความสำคัญของงาน เช่น กำหนดงานโรงเรียนไว้ 6 งาน คืองานวิชาการ งานบุคคล งานธุรการและการเงิน งานกิจการนักเรียน งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์กับชุมชน เมื่อกำหนดงานแล้วต้องกำหนดลำดับความสำคัญของงานว่าจะทำอะไรเป็นสิ่งแรก และทำโดยสม่าเสมอ ซึ่งถือเป็นจุดเน้นของโรงเรียน โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จจะให้ความสำคัญกับงานวิชาการเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ กิจการนักเรียน หรือจะเรียกว่าเป็นงานส่งเสริมการเรียนการสอนก็ได้ เมื่อลำดับความสำคัญของงานแล้ว จะต้องร่วมมือกันดำเนินงานระหว่างผู้บริหารและครู โดยกำหนดโครงการที่โรงเรียนจะต้องนำไปปฏิบัติ เพื่อพัฒนาคุณภาพ

2. เรื่องกำหนดหน้าที่รับผิดชอบ ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องกำหนดหน้าที่ของบุคลากรแต่ละด้านให้ชัดเจน เพื่อให้มีการปฏิบัติงานอย่างมีเป้าหมาย การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ ไม่ซ้ำซ้อนก้าวร้าวกัน

ชินวงศ์ ศรีงาม (2538 : 36) กล่าวว่า โรงเรียนเอกชนจะต้องพัฒนางานและพัฒนาคนไปพร้อมๆ กัน ครูอาจารย์ทุกคนในโรงเรียนจะต้องได้รับการศึกษาเพิ่มเติมให้รอบรู้งานหลัก ๆ ของโรงเรียน สามารถคิดสร้างสรรค์งาน ลงมือทำงาน และตัดสินใจได้ด้วยตนเอง การนำสื่อเทคโนโลยีใหม่มาช่วยในการจัดระบบงาน ผู้บริหารจะต้องใช้ภาวะผู้นำในการบริหารงาน มีการมอบอำนาจตัดสินใจ เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการทำงาน

สรุปได้ว่า การบริหารโรงเรียนเอกชนจะต้องจัดระบบการบริหารที่ดี เพื่อการจัดการศึกษาจะได้มีประสิทธิภาพ โดยมีสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนเป็นผู้ควบคุมดูแลสนับสนุน ส่งเสริมให้การบริหารงานโรงเรียน ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 มาตรา 24 ให้คณะกรรมการอำนวยการ ประกอบด้วยผู้รับใบอนุญาต หรือผู้แทนของนิติบุคคล ได้รับอนุญาตให้จัดตั้งโรงเรียนเป็นประธานกรรมการผู้จัดการ ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการหนึ่งคน และบุคคลอื่น ซึ่งผู้รับใบอนุญาตแต่งตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคน แต่ไม่เกินแปดคน ในจำนวนนี้ อย่างน้อยเป็นผู้แทนครูในโรงเรียนนั้นหนึ่งคน และผู้แทนของ

ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนหนึ่งคนเป็นกรรมการ และให้ครูใหญ่เป็นกรรมการ และเลขานุการ จากमतรานี้พบว่า ผู้รับใบอนุญาต มีตำแหน่งเป็นประธานกรรมการอำนวยการ จึงมีโอกาสที่จะ ปรึกรงานต่าง ๆ ของโรงเรียนกับคณะกรรมการของโรงเรียนได้ และในพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดไว้ในมาตรา 44 ให้สถานศึกษาเอกชนมีคณะกรรมการ บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทน องค์กรชุมชน ผู้แทนครู ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งนับว่าเป็นการบริหารโรงเรียนโดย องค์กรบุคคลนั่นเอง

1.4 สภาพของโรงเรียนเอกชนในจังหวัดสมุทรปราการ

ปัจจุบันโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ใน จังหวัดสมุทรปราการมีทั้งสิ้น 107 โรงเรียน แบ่งออกเป็น คือ ประเภทสามัญ ได้แก่ โรงเรียน ที่จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาล ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีจำนวน 101 โรงเรียน ประเภทอาชีวศึกษา มีจำนวน 3 โรงเรียนและรูปแบบการศึกษาพิเศษ ได้แก่ โรงเรียนนานาชาติ จำนวน 3 โรงเรียน ซึ่งโรงเรียนประเภทสามัญที่จัดการศึกษาชั้นพื้นฐาน และมีคณะกรรมการ บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ได้แก่ โรงเรียนที่จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับประถมศึกษาขึ้นไป ใน จังหวัดสมุทรปราการ มีจำนวน 57 โรงเรียน โดยคณะกรรมการชุดนี้ มีส่วนร่วมในการจัด การศึกษาตามบทบาทหน้าที่ตามที่ระเบียบกำหนด ทั้งนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาเอกชน พ.ศ. 2525 ที่เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการอำนวยการโรงเรียนก็ยังมีได้ประกาศยกเลิก และถึงแม้คณะกรรมการอำนวยการโรงเรียน จะถูกกำหนดไว้ในระเบียบกฎหมายแต่การมีเข้ามา มี ส่วนร่วมในการจัดการศึกษายังไม่ชัดเจน ผู้เป็นกรรมการที่ได้มายังไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของ ระเบียบ ที่กำหนด พฤติกรรมมีส่วนร่วม และความสำนึกในหน้าที่ที่รับผิดชอบอย่างจริงจัง ยัง ไม่เกิดขึ้นในระดับมากพอ รวมทั้งโรงเรียนยังไม่เปิดโอกาสให้คณะกรรมการเข้ามามีส่วนรวม เท่าที่ควร เพียงแต่เข้ามารับรู้รับทราบ ฟังนโยบายของโรงเรียนเท่านั้น จนกระทั่งมี พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ประกอบกับกระทรวงศึกษาธิการมีการประกาศใช้ หลักสูตรการศึกษาชั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ซึ่งโรงเรียนเอกชนทั่วประเทศจะเริ่มหลักสูตรในปี การศึกษา 2546 จึงจำเป็นต้องมีคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานทำหน้าที่ในการ บริหารและจัดการศึกษาได้อย่างอิสระภายใต้การกำกับติดตามประเมินคุณภาพและมาตรฐานจาก รัฐสอดคล้องกับความมุ่งหมายและหลักการในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จึง ทำให้มีการตื่นตัวของผู้บริหาร ผู้ปกครอง ชุมชน มีความต้องการและเห็นความสำคัญในการเข้า มามีส่วนร่วมในการสนับสนุน ประสานงานมาร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมประเมินผล การบริหาร การศึกษาในโรงเรียนมากขึ้น อย่างไรก็ตามการดำเนินการยังพบปัญหาในการขาดความพร้อม ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ในการเข้าร่วมประชุม การแสดงความคิดเห็น การไม่กล้าแสดงออกของคณะกรรมการ บางส่วนไม่มีเวลาพอที่จะเข้าร่วม ซึ่งจะเป็ผลกระทบ ต่อการบริหารในสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดสมุทรปราการ

2. การจัดการศึกษาในโรงเรียนเอกชนตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เป็นกฎหมายทางการศึกษาที่จัดทำขึ้นตามบทบัญญัติในมาตรา 81 ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และเป็นส่วนหนึ่งเพื่อเป็นแนวทางและกรอบในเรื่องของการปฏิรูปการศึกษา (วิชัย ดันสิริ. 2542 : 175) ที่ต้องการให้เป็นการจัดการศึกษาเพื่อทุกคนและทุกคนเพื่อการศึกษา (Education for all and for Education) ซึ่งในพระราชบัญญัติการศึกษามีสาระและประเด็นที่เกี่ยวข้องในการศึกษาครั้งนี้ ดังนี้

1. หลักการจัดการศึกษา (มาตรา 8) ให้ยึดหลักดังนี้
 - เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน
 - ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
 - การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง
2. จัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา (มาตรา 9) ให้ยึดหลักดังนี้
 - มีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในกาปฏิบัติ
 - มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา
 - มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
 - ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา
 - การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น
3. การจัดการศึกษามี 3 รูปแบบ (มาตรา 15) คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สถานศึกษาอาจจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือทั้งสามรูปแบบก็ได้
4. การศึกษาในระบบมีสองระดับ (มาตรา 16) คือ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา
5. คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (มาตรา 34) มีหน้าที่พิจารณาเสนอแนะนโยบาย แผนพัฒนา มาตรฐานและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สอดคล้องกับแผนพัฒนา

เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาชาติ การสนับสนุนทรัพยากร การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

6. การบริหารและการจัดการศึกษา (มาตรา 39) ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา และ (มาตรา 40) ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีของแต่ละสถานศึกษา เพื่อทำหน้าที่กำกับ และส่งเสริม สนับสนุนกิจการของสถานศึกษา

7. การบริหารและการจัดการศึกษาเอกชน (มาตรา 44) ให้สถานศึกษาเอกชนเป็นนิติบุคคล และมีคณะกรรมการบริหารประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ผู้รับใบอนุญาต ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนครู ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้ทรงคุณวุฒิ

8. สถานศึกษาจัดให้มีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (มาตรา 48) โดยถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน

สาระสำคัญในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีจุดเน้นในการจัดการศึกษาตลอดชีวิตให้กับประชาชนให้ได้รับการเรียนรู้ไปอย่างต่อเนื่อง สอดคล้อง ผสมกลมกลืนไปกับการดำรงชีวิต ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยสถานศึกษาร่วมมือกับบุคคลชุมชน และหน่วยงานอื่นๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เป็นในรูปของคณะกรรมการสถานศึกษา และเพื่อจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ และได้มาตรฐานเท่าเทียมกัน สาระสำคัญดังกล่าวเป็นแรงผลักดันที่สำคัญต่อโรงเรียนเอกชน มีการปรับการบริหารจัดการให้สอดคล้องกับแนวทางตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

3. การจัดการศึกษาตามแนวพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525

การบริหารโรงเรียนเอกชน ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 มาตรา 24 กำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกให้โรงเรียนลักษณะใด ประเภทใด หรือระดับใด ต้องมีคณะกรรมการอำนวยการเพื่อทำหน้าที่ควบคุมดูแลการบริหารโรงเรียนได้ มาตรา 25 กำหนดให้คณะกรรมการอำนวยการ ประกอบด้วยผู้รับใบอนุญาต หรือผู้แทนนิติบุคคลที่ได้รับใบอนุญาต ให้จัดตั้งโรงเรียนเป็นประธานกรรมการ ผู้จัดการ ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการหนึ่งคน และบุคคลอื่นซึ่งผู้รับใบอนุญาตแต่งตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคนแต่ไม่เกินแปดคน ในจำนวนนี้อย่างน้อย ต้องเป็นผู้แทนครูในโรงเรียนนั้นหนึ่งคน และผู้แทนของผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนนั้นหนึ่งคน

เป็นกรรมการและให้ครูใหญ่เป็นกรรมการและเลขานุการ โดยมาตรา 26 กำหนดให้กรรมการอำนวยการซึ่งผู้รับใบอนุญาตแต่งตั้งมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี และคณะกรรมการดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่ระบุไว้ในมาตรา 28 ดังนี้ 1) ควบคุมดูแลให้โรงเรียนปฏิบัติตามบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 2) พิจารณาวินิจฉัยคำร้องทุกข์ของครู นักเรียน หรือผู้ปกครองของนักเรียน 3) เสนอความเห็นและให้คำแนะนำแก่ผู้รับใบอนุญาตเกี่ยวกับนโยบายและการดำเนินงานของโรงเรียน คณะกรรมการอำนวยการโรงเรียน (มาตรา 29) ต้องจัดให้มีการประชุมอย่างน้อยภาคเรียนละหนึ่งครั้ง ผู้รับใบอนุญาต (มาตรา 30) จัดให้มีผู้จัดการคนหนึ่งเป็นผู้มีหน้าที่ควบคุมดูแลรับผิดชอบในกิจการทั่วไปของโรงเรียน และควบคุมปกครองครูใหญ่ ครู และนักเรียนในโรงเรียน มาตรา 30 ผู้รับใบอนุญาตจัดให้มีครูใหญ่คนหนึ่งเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบในด้านวิชาการของโรงเรียนและเป็นผู้ควบคุมปกครองครูและนักเรียนของโรงเรียน ส่วนมาตรา 48 ผู้จัดการ ครูใหญ่ หรือครู มีหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกัน ดังต่อไปนี้ 1) จัดให้นักเรียนได้รับการศึกษาตลอดเวลาที่โรงเรียนเปิดทำการสอน 2) รักษาความสงบตลอดเวลาที่มีนักเรียนอยู่ในโรงเรียนรวมทั้งสอดส่องระมัดระวังมิให้มีการดำเนินการอันเป็นภัยต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยของประเทศหรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนในบริเวณโรงเรียน

จากการที่รัฐเปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามาจัดการศึกษา โรงเรียนเอกชนเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ต้องมีการจัดระบบการบริหารที่ดีเพื่อการจัดการศึกษาจะได้มีประสิทธิภาพ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนเป็นผู้ควบคุมดูแล สนับสนุนส่งเสริมให้การบริหารงานโรงเรียนเอกชนสามารถดำเนินไปด้วยดี โดยอาศัยพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 เป็นหลัก

4. คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

4.1 คณะกรรมการ

ความหมายของคณะกรรมการ

ได้มีผู้ที่ให้ความหมายของคณะกรรมการไว้หลายท่านด้วยกัน ดังนี้

ธีระ รุญเจริญ (2525 : 109) ได้ให้คำนิยามว่า กรรมการศึกษาโรงเรียน เป็นคณะกรรมการที่ประกอบด้วยผู้ปกครอง และประชาชนในชุมชน กรรมการคณะนี้มีหน้าที่กำหนดความมุ่งหมายเฉพาะ และร่วมกำหนดนโยบายของโรงเรียน รวมทั้งมีหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนเท่าที่จะทำได้

กิติมา ปรีดีดิolk (2529 : 41) ให้ความหมายว่า “ คณะกรรมการคือกลุ่มของบุคคลคณะหนึ่งที่ยกตั้งขึ้นเป็นคณะกรรมการทำหน้าที่พิจารณาต่าง ๆ ขององค์การ ทำหน้าที่ให้คำแนะนำ และเป็นที่พักปรึกษาแก่ฝ่ายจัดการแทนผู้เชี่ยวชาญ”

วีระ เจริญพร (2532 : 16) ได้กล่าวว่า การบริหารงานในรูปคณะกรรมการ คือ กลุ่มบุคคลที่ได้รับการคัดเลือก หรือแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานตามที่ได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสมาชิกทุกคนได้ช่วยเหลือกันและปรับปรุงวิธีการทำงานให้ดียิ่งขึ้น

ธงชัย สันติวงษ์ (2533 : 320) กล่าวว่า คณะกรรมการ หมายถึงกลุ่มของคนที่เข้ามาร่วมกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป เพื่อพิจารณาปัญหาต่าง ๆ ภายในองค์การ กลุ่มของคณะกรรมการนี้ อาจจะรวมกันขึ้นในลักษณะที่ไม่เป็นทางการก็ได้ แต่ในทางปฏิบัติคณะกรรมการที่ตั้งขึ้น มักจะมีการตั้งอย่างเป็นทางการ เพื่อรวมเอาคนจากฝ่ายต่าง ๆ มาช่วยพิจารณาและแก้ไขปัญหาทั่วไปในองค์การ

ประพันธ์ สุริหาร (2537 : 16) ให้ความหมายคณะกรรมการว่า หมายถึง กลุ่มของคนที่ยอมรับกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป เพื่อพิจารณาปัญหาต่าง ๆ ภายในองค์การกลุ่มของคณะกรรมการนี้ อาจจะรวมกันขึ้นในลักษณะที่ไม่เป็นทางการก็ได้ แต่ในทางปฏิบัติคณะกรรมการมักจะตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการ เพื่อรวมเอาบุคคลจากฝ่ายต่าง ๆ มาช่วยพิจารณาแก้ปัญหาเฉพาะอย่างหรือปัญหาทั่วไปขององค์การ

คณะกรรมการที่ตั้งขึ้นจะมีลักษณะต่างกัน บางครั้งจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการถาวรเป็นคณะกรรมการทำงานเกี่ยวข้องกับเรื่องระยะยาวหรือที่จะต้องปฏิบัติประจำสม่ำเสมอ บางครั้งจะมีการตั้งคณะกรรมการชั่วคราวเพื่อใช้สำหรับแก้ปัญหาเฉพาะเรื่อง หรือทำงานเป็นครั้งคราว

คณะกรรมการอาจตั้งขึ้นได้หลายแบบ ตามแต่วัตถุประสงค์ของการที่จะใช้ คณะกรรมการ คณะกรรมการที่จัดตั้งขึ้นจะมีความสำคัญต่างกันคือ คณะกรรมการในระดับสูง มักจะมีความสำคัญและอำนาจมากกว่าคณะกรรมการในระดับต่ำกว่าในองค์การ เช่น ในองค์การธุรกิจคณะกรรมการในระดับสูง คือ คณะกรรมการอำนวยการ จะมีหน้าที่จัดทำนโยบาย ในระดับรองลงมามีคณะกรรมการบริหาร ซึ่งจะมีหน้าที่คอยช่วยเหลือประสานในการบริหาร

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (ราชบัณฑิตยสถาน. 2539 : 13) ได้ให้ความหมายว่า คณะกรรมการ หมายถึง กลุ่มบุคคลรวมกันเพื่อการอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งได้รับการเลือกหรือได้รับการแต่งตั้งเข้าเป็นคณะร่วมกันทำงานหรือกระทำการบางอย่างที่ได้รับมอบหมาย

นิตยา เงินประเสริฐศรี (2540 : 145) ได้กล่าวว่า คณะกรรมการ คือ กลุ่มของสมาชิกองค์การ ซึ่งมารวมตัวกันในระยะหนึ่ง เพื่อทำงานให้บรรลุความมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือบรรลุตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

บุญมี เขาระกำ (2542 : 17) คณะกรรมการ หมายถึง กลุ่มบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปที่ได้รับการแต่งตั้งจากบุคคล หรือองค์การให้ร่วมปฏิบัติหน้าที่ หรือทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่องค์การได้วางไว้

จากความหมายดังกล่าวพอสรุปได้ว่า คณะกรรมการ คือกลุ่มบุคคลกลุ่มหนึ่งที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรนั้น ๆ

ในต่างประเทศกรรมการในลักษณะนี้จะมีชื่อต่างกัน เช่น Good (1973 : 18) กล่าวว่า คณะกรรมการที่ปรึกษา (Advisory Committee) เป็นกลุ่มบุคคลซึ่งโดยปกติจะมีอาชีพอื่นที่มีใช้ทางการศึกษา ได้รับเลือกมาให้คำแนะนำเกี่ยวกับโครงการทางการศึกษาไม่มีอำนาจในการตัดสินใจครั้งสุดท้าย มีหน้าที่ให้คำแนะนำแก่คณะผู้บริหารการศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้งอย่างเป็นทางการ กรรมการชุดนี้อาจใช้ชื่ออื่นได้อีก เช่น คณะกรรมการที่ปรึกษาประชาชน (Citizens' Commission) และ คณะกรรมการที่ปรึกษามวลชนทั่วไป (ไม่มีความรู้พิเศษ) (Lay Advisory Committee) ส่วน Kindred และคณะ (1976 : 163) กล่าวว่า คณะกรรมการที่ปรึกษาประชาชนประกอบไปด้วยคนธรรมดา ซึ่งศึกษาถึงความต้องการทางการศึกษา และปัญหา แล้วเสนอแนะผู้มีอำนาจในโรงเรียนเกี่ยวกับปฏิบัติการซึ่งเขาคิดว่าควรจัดให้มีขึ้น

แอสเท (Anstey. 1962 : 16) ได้ให้ความหมายของคณะกรรมการว่า คณะกรรมการ (Committee หรือ Board) นั้น หมายถึง คณะบุคคลที่ได้รับแต่งตั้งจากบุคคลหรือองค์กรที่บุคคลนั้นสังกัดอยู่ เพื่อทำหน้าที่ประชุมพิจารณาปรึกษาหารือปัญหา เฉพาะเรื่องที่คณะกรรมการชุดนั้นได้รับมอบหมาย แล้วรวบรวมข้อวินิจฉัย หรือข้อเสนอแนะต่อองค์กรนั้น ๆ

นิวแมน (Newman. 1963 : 238) ให้ความหมายของ คณะกรรมการ ไว้ว่า หมายถึง คณะบุคคลที่ได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่การบริหารงานบางอย่าง มีหน้าที่แลกเปลี่ยนความคิดเห็นถกเถียง อภิปราย ซึ่งสามารถสรุปเป็นผลการตัดสินใจจากกลุ่ม เป็นการระดมความคิดเห็นจากสมาชิกภายในกลุ่ม จะมีการถกเถียงอย่างอิสระ เพื่อให้ได้มา ซึ่งความคิดร่วมกันของสมาชิกในการแบ่งหน้าที่ อำนาจการรับผิดชอบต่องานนั้น ๆ ตามความเห็นชอบของคณะกรรมการ

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า คณะกรรมการเป็นการบริหารงานที่พยายามดึงเอาทรัพยากรที่มีอยู่มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยได้มีการวางแผนเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ไว้ล่วงหน้า การบริหารงานในรูปคณะกรรมการที่จะให้ประสบผลสำเร็จอย่างสูงสุดนั้น จะต้องพยายามดึงเอาความสามารถของแต่ละบุคคลออกมาใช้ให้ได้อย่างเต็มที่ ตลอดทั้งประสานความต้องการของทุกคนไว้ด้วยกัน เพื่อรักษาสัมพันธภาพให้คงอยู่การบริหารงานในรูปแบบคณะกรรมการในโรงเรียนก็เช่นกัน จำเป็นต้องดึงเอาบุคคลทั้งภายในโรงเรียน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางเอาไว้ รวมทั้งประสานประโยชน์ให้กรรมการทุกคนได้รับความพอใจในการทำงานร่วมกัน

4.2 คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 44 กำหนดให้สถานศึกษาเอกชนเป็นนิติบุคคลและมีคณะกรรมการบริหารประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ผู้รับใบอนุญาต ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนครู ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้ทรงคุณวุฒิ โดยจำนวนคณะกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และการพ้นจากตำแหน่งให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ขณะนี้ยังมีได้มีประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาเอกชนและหรือกฎกระทรวงหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเอกชนโดยตรง แต่กระทรวงศึกษาธิการมีการประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ซึ่งโดยกระบวนการของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ตลอดจนกระบวนการกำกับ ติดตาม ประเมิน และรายงานผลการจัดการศึกษากำหนดให้โรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาในระบบทั่วประเทศที่จะเริ่มใช้หลักสูตรดังกล่าวในปีการศึกษา 2546 จำเป็นต้องมีคณะกรรมการคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาทำหน้าที่ในการบริหารและจัดการศึกษาได้อย่างอิสระภายใต้การกำกับติดตามประเมินคุณภาพและมาตรฐานจากรัฐสอดคล้องกับความมุ่งหมายและหลักการในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จึงเห็นสมควรให้มีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อให้โรงเรียนเอกชนที่ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานจนกว่าจะมีพระราชบัญญัติการศึกษาเอกชน กฎกระทรวง หรือระเบียบ เกี่ยวกับคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง มีรายละเอียดดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2545 : 3)

4.2.1 องค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาเอกชน

เพื่อให้องค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาเอกชนสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 44 จึงกำหนดให้คณะกรรมการดังกล่าวประกอบด้วยบุคคลต่อไปนี้

1) ผู้รับใบอนุญาต	เป็นประธานคณะกรรมการ
2) ผู้แทนผู้ปกครอง	จำนวนไม่เกิน 2 คน เป็นกรรมการ
3) ผู้แทนองค์กรชุมชน	จำนวนไม่เกิน 2 คน เป็นกรรมการ
4) ผู้แทนครู	จำนวนไม่เกิน 2 คน เป็นกรรมการ
5) ผู้แทนศิษย์เก่า	จำนวนไม่เกิน 2 คน เป็นกรรมการ
6) ผู้ทรงคุณวุฒิ	จำนวนไม่เกิน 4 คน เป็นกรรมการ
7) ผู้จัดการ	เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง
8) ครูใหญ่	เป็นกรรมการและเลขานุการโดยตำแหน่ง

ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาเอกชนมีจำนวนรวมไม่น้อยกว่า 9 คน และไม่เกิน 15 คน

ให้ประธานกรรมการแต่งตั้งบุคคลที่อยู่ในคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาคนใดคนหนึ่งเป็นรองประธานคณะกรรมการ

กรณีผู้รับใบอนุญาตซึ่งเป็นประธานกรรมการ และครูใหญ่เป็นบุคคลเดียวกันให้พิจารณากรรมการบริหารสถานศึกษาคนใดคนหนึ่งเป็นกรรมการและเลขานุการ

4.2.2 คุณสมบัติของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา

4.2.2.1 คุณสมบัติทั่วไป ต้องมีคุณสมบัติทั่วไปดังนี้

- (1) มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์
- (2) เป็นผู้สนใจในการพัฒนาการศึกษา
- (3) เป็นผู้มีความประพฤติดี
- (4) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้

ความสามารถ

(5) ไม่เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดเว้นแต่โทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

4.2.2.2 คุณสมบัติเฉพาะของกรรมการที่เป็นผู้แทนกลุ่มบุคคลและผู้ทรงคุณวุฒิ ต้องมีคุณสมบัติเฉพาะ ดังนี้

- (1) กรรมการในกลุ่มผู้แทนผู้ปกครองนักเรียน ต้องเป็นผู้มีรายชื่อเป็นผู้ปกครองตามทะเบียนบ้านนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียน
- (2) กรรมการในกลุ่มผู้แทนครูต้องเป็นครูในโรงเรียนซึ่งได้รับการบรรจุแล้ว
- (3) กรรมการในกลุ่มผู้แทนองค์กรชุมชนต้องเป็นสมาชิกของชมรม สมาคม มูลนิธิ องค์กรเอกชน หรือกลุ่มบุคคลในรูปอื่นใดที่ดำเนินกิจกรรมเพื่อประโยชน์ของสาธารณะ โดยจะเป็นนิติบุคคลหรือไม่ก็ได้

(4) กรรมการในกลุ่มผู้แทนศิษย์เก่าต้องเป็นผู้ที่เคยศึกษาในโรงเรียน

(5) ผู้ทรงคุณวุฒิ ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่องานด้านการศึกษา และงานด้านอื่น ๆ ของโรงเรียน ซึ่งได้แก่ ผู้นำทางศาสนา หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น ข้าราชการบำนาญ ข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานต่างๆ ทั้งของรัฐและเอกชน เจ้าของหรือผู้บริหารสถานประกอบการ ทั้งในและนอกเขตบริการของโรงเรียน

4.2.3. การสรรหาคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา

ให้สถานศึกษาดำเนินการสรรหากรรมการที่เป็นผู้แทนกลุ่มบุคคลตามองค์ประกอบที่กำหนดในข้อ 3.2.1 โดยเลือกวิธีการสรรหาตามรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งที่เห็นว่าเหมาะสมใน 3 รูปแบบ ต่อไปนี้

รูปแบบที่ 1 ผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้สรรหาคณะกรรมการที่เป็นผู้แทนกลุ่มบุคคล ตามองค์ประกอบให้ได้จำนวนตามที่กำหนด ภายหลังจากนั้น จึงดำเนินการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ โดยผู้รับใบอนุญาต/ผู้จัดการ/ครูใหญ่ ซึ่งเป็นกรรมการโดยตำแหน่งและกรรมการที่เป็นตัวแทนกลุ่มบุคคล ร่วมกันเสนอชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่มีคุณสมบัติเหมาะสม แล้วคัดเลือกให้เหลือตามจำนวนที่กำหนด

รูปแบบที่ 2 ผู้รับใบอนุญาตแต่งตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจ จำนวน 5 – 7 คน เพื่อทำหน้าที่ดำเนินการสรรหาและคัดเลือกกรรมการที่เป็นผู้แทนกลุ่มบุคคลตามองค์ประกอบให้ได้จำนวนตามที่กำหนด ภายหลังจากนั้นจึงดำเนินการสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ โดยวิธีการเดียวกันกับรูปแบบที่ 1

รูปแบบที่ 3 ดำเนินการสรรหาคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาตามวิธีการดังนี้

1. การคัดเลือกกรรมการสถานศึกษาจากผู้แทนกลุ่มบุคคล

1) ให้สถานศึกษาแต่งตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจ จำนวน 5 – 7 คน เพื่อทำหน้าที่ดำเนินการคัดเลือก โดยกำหนดจำนวน และสัดส่วนของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาซึ่งควรให้มี สตรีเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการไม่น้อยกว่า 1 ใน 3 ของจำนวนกรรมการบริหารสถานศึกษาทั้งหมด

2) ให้สถานศึกษาประชาสัมพันธ์หรือจัดประชุมชี้แจงเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ และความสำคัญของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา ตลอดจนคุณสมบัติของผู้ที่จะเป็นคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา ให้ทราบทั่วกัน

3) ประกาศรับสมัครกลุ่มบุคคลตามองค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาเพื่อคัดเลือกเป็นผู้แทน (ยกเว้นผู้ทรงคุณวุฒิ)

4) ประกาศรายชื่อผู้สมัครที่มีสิทธิ์ได้รับการคัดเลือกโดยจำแนกผู้สมัครออกเป็นกลุ่มบุคคล

5) ให้กลุ่มบุคคลตามข้อ 4) แต่ละกลุ่มทำการคัดเลือกผู้แทนกลุ่มกันเอง ให้เหลือเท่ากับจำนวนที่กำหนด

6) หากไม่มีผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกเป็นผู้แทนกลุ่มในองค์ประกอบใด ให้คณะทำงานเฉพาะกิจเสนอรายชื่อบุคคลในองค์ประกอบนั้นเป็นสองเท่าของจำนวนที่กำหนดไว้ แล้วให้ผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อคัดเลือกกันเองให้เหลือเท่ากับจำนวนที่กำหนด

7) หากผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกเป็นผู้แทนกลุ่มบุคคลในองค์ประกอบใดไม่ครบจำนวนที่กำหนดไว้ให้ถือว่าผู้สมัครนั้นได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการ ส่วนจำนวนที่ยังไม่ครบให้คณะทำงานเฉพาะกิจเสนอรายชื่อบุคคลในองค์ประกอบนั้นเป็นสองเท่าของจำนวนที่ยังไม่ครบ แล้วให้ผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อคัดเลือกกันเองให้เหลือจำนวนตามที่กำหนด

8) หากผู้สมัครได้รับการคัดเลือกเป็นผู้แทนกลุ่มบุคคลในองค์ประกอบใดมีจำนวนเท่ากับจำนวนที่กำหนดไว้ ให้ผู้สมัครนั้นได้รับการคัดเลือกเป็นกรรมการในฐานะผู้แทนกลุ่มบุคคลนั้น

9) สถานศึกษาซึ่งเพิ่งเริ่มดำเนินการและยังไม่มีศิษย์เก่ายังไม่ต้องดำเนินการสรรหากรรมการจากกลุ่มผู้แทนศิษย์เก่า

หากสถานศึกษาใดเห็นสมควรให้คณะกรรมการอำนวยการโรงเรียนที่แต่งตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการศึกษาเอกชน พ.ศ. 2525 ทำหน้าที่คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาตามแนวปฏิบัตินี้ ก็สามารถกระทำได้ ทั้งนี้สถานศึกษานั้นต้องดำเนินการสรรหา / คัดเลือกกรรมการส่วนที่เป็นผู้แทนกลุ่มบุคคลเพิ่มให้ครบตามองค์ประกอบ ข้อ 1 ด้วยวิธีการที่กำหนดในข้อ 3

ให้คณะกรรมการบริหารโรงเรียนเอกชนที่แต่งตั้งขึ้นตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการนำร่อง เพื่อพัฒนาการบริหารและการจัดการศึกษา ในรูปแบบโรงเรียนเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ทำหน้าที่คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานตามแนวปฏิบัตินี้

2. การสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิ

การสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาให้ดำเนินการดังนี้

- 1) ผู้รับใบอนุญาต/ผู้จัดการ/ครูใหญ่ และกรรมการที่เป็นผู้แทนกลุ่มบุคคลร่วมกันเสนอชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งมีคุณสมบัติเหมาะสมเป็นสองเท่าของจำนวนที่กำหนด
- 2) บุคคลตาม ข้อ 1) ประชุมคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิให้เหลือตามจำนวนที่กำหนด

4.2.4 การดำรงตำแหน่งและการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาเอกชน

เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มีประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาเอกชน และยังไม่มีกฎกระทรวง หรือระเบียบว่าด้วย คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาเอกชนโดยตรง จึงกำหนดให้โรงเรียนนำร่อง และโรงเรียนเครือข่าย โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษา ในระบบที่ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ใช้แนวปฏิบัตินี้ จนกว่าจะมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาเอกชน และหรือมีกฎกระทรวงหรือระเบียบว่าด้วยการนี้โดยตรง การดำรงตำแหน่งและการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาเอกชนจึงกำหนดแนวดำเนินการดังนี้

4.2.4.1 คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาเอกชน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสรรหาตามแนวปฏิบัตินี้ จะสิ้นสุดการดำรงตำแหน่ง เมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษา

เอกชน และหรือมีการประกาศกฎกระทรวง หรือระเบียบว่าด้วยการคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาเอกชนโดยตรง

4.2.4.2 เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของการบริหารสถานศึกษาเอกชนที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน การแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาเอกชนตามองค์ประกอบและวิธีการสรรหาดังกล่าว ให้ถือว่าเป็นเรื่องภายในของสถานศึกษาเอกชนที่เป็นโรงเรียนนำร่องและโรงเรียนเครือข่าย การใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 โดยผู้รับใบอนุญาตเป็นผู้ลงนามในประกาศแต่งตั้ง คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาดังกล่าว

4.2.5 การพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา

คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาเอกชน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสรรหาตามแนวปฏิบัตินี้จะพ้นจากตำแหน่งในกรณีต่อไปนี้

4.2.5.1 มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาเอกชน และหรือมีการประกาศกฎกระทรวง หรือระเบียบว่าด้วยคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาเอกชน ให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติ และหรือกฎกระทรวง หรือระเบียบที่ประกาศใช้ใหม่นั้นแล้วแต่กรณี

4.2.5.2 ดำรงตำแหน่งอยู่ในวาระครบ 3 ปี

4.2.5.3 ตาย

4.2.5.4 ลาออก

4.2.5.5 ขาดคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ใน ข้อ 2

4.2.6 การสรรหาคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาแทนตำแหน่งที่ว่างลง

4.2.6.1 ให้สถานศึกษาดำเนินการสรรหากรรมการบริหารสถานศึกษาทดแทนตำแหน่งที่ว่างลง ตามวิธีการสรรหาใน ข้อ 3.2.3

4.2.6.2 กรรมการบริหารสถานศึกษาที่ได้มา ให้มีวาระการดำรงตำแหน่งตามแนวดำเนินการ ในข้อ 3.2.5

4.2.6.3 กรณีกรรมการที่เป็นผู้แทนกลุ่มบุคคลพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลือของคณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งไว้แล้ว เว้นแต่วาระของกรรมการเหลือไม่ถึงหกสิบวัน

4.2.6.4 การดำเนินการสรรหาตาม ข้อ 3.2.6.1 ให้ดำเนินการภายใน 45 วัน นับจากวันที่มีตำแหน่งในคณะกรรมการว่างลง

4.2.6.5 กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้

4.2.7 การประชุมคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา

4.2.7.1 ให้มีการประชุมคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง

4.2.7.2 การดำเนินการประชุมให้เป็นไปตามระเบียบ วิธีการที่คณะกรรมการบริหารสถานศึกษากำหนด

4.2.7.3 ในการประชุมแต่ละครั้งต้องมีผู้เข้าประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการบริหารสถานศึกษาที่มีอยู่

4.2.7.4 ให้มีผู้แทนของนักเรียนเข้าร่วมรับฟัง และแสดงความคิดเห็นตามที่คณะกรรมการสถานศึกษาเห็นสมควรแล้วแต่กรณี หากเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิทธิประโยชน์ของนักเรียนโดยตรง ให้รับฟังความคิดเห็นของนักเรียนมาประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาด้วย

4.2.7.5 ให้ครูใหญ่รายงานผลการประชุมต่อคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัดภายใน 15 วัน นับตั้งแต่วันที่มีการประชุม

4.2.8 หน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา

คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของเอกชนมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1) ให้ความเห็นชอบนโยบาย แผนพัฒนา และแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา
- 2) ให้คำแนะนำการบริหาร และการจัดการศึกษาในด้านวิชาการ บุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ กิจกรรมนักเรียน และความสัมพันธ์กับชุมชน
- 3) ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษาและมาตรฐานการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
- 4) ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการประกันคุณภาพในสถานศึกษา และการเตรียมความพร้อม เพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานภายนอกสถานศึกษา
- 5) พิจารณาแต่งตั้ง ถอดถอนครูใหญ่
- 6) ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ครูใหญ่ ในกิจการที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา รวมทั้งติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานของครูใหญ่
- 7) ให้ความเห็นชอบในการกำหนดข้อบังคับ และระเบียบต่างๆ ของสถานศึกษา
- 8) ให้ความเห็นชอบในการเปลี่ยนแปลงการดำเนินกิจการของสถานศึกษา
- 9) ให้ความเห็นชอบรายงานประจำปี และงบการเงินประจำปี รวมทั้งให้ความเห็นชอบการแต่งตั้งผู้สอบบัญชีสถานศึกษา
- 10) พิจารณาวินิจฉัยคำร้องทุกข์ของครู ผู้ปกครอง และนักเรียน
- 11) ดำเนินการอื่นๆ ตามที่กฎหมายระเบียบ คำสั่ง กำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา รวมทั้งตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา

4.3 แนวปฏิบัติตามหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาเอกชน
มีรายละเอียด ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2545 : 9-13)

หน้าที่	แนวปฏิบัติ
1. ให้ความเห็นชอบนโยบายและแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา	1. ศึกษาและทำความเข้าใจในความมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษา ตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 2. ศึกษาและทำความเข้าใจข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของชุมชน/ท้องถิ่น ที่ตั้งของสถานศึกษา 3. กำหนดนโยบายเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 4. ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาสถานศึกษาด้านวิชาการ บุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ กิจกรรมนักเรียน และความสัมพันธ์ชุมชน 5. ศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับแผนปฏิบัติการประจำปี ของสถานศึกษา 6. พิจารณาความสอดคล้องของแผนปฏิบัติการประจำปีกับแผนพัฒนาของสถานศึกษา 7. พิจารณาความเป็นไปได้และความเหมาะสมเกี่ยวกับวิธีการหรือยุทธศาสตร์การดำเนินงานของกิจกรรม/งาน/โครงการที่ระบุไว้ในแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา 8. ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา
2. ให้คำแนะนำการบริหารและการจัดการศึกษาในด้านวิชาการ บุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ กิจกรรมนักเรียน และความสัมพันธ์กับชุมชน	ให้คำแนะนำและเสนอแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารและการจัดการศึกษาในด้านต่างๆ ดังนี้

หน้าที่	แนวปฏิบัติ
	การบริหารงานกิจกรรมนักเรียน 1. เสนอให้สถานศึกษาจัดทำข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับนักเรียน สภาพทางเศรษฐกิจ สังคมของชุมชน และข้อมูลอื่นๆ ที่จำเป็นต่อการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนให้เป็นปัจจุบัน 2. จัดหาทุนการศึกษา สื่อ อุปกรณ์ การศึกษา และสิ่งจำเป็นอื่นๆ แก่นักเรียนตามความเหมาะสม 3. สนับสนุนให้เด็กพิการได้มีการเรียนร่วมกับเด็กปกติ 4. ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเป็นรายบุคคลให้ได้มากที่สุด 5. ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมที่สืบสานขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ การบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชน 1. ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาร่วมกับชุมชน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการศึกษาและพัฒนาท้องถิ่น 2. ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการและให้บริการด้านต่างๆ แก่ชุมชน
3. ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษาและมาตรฐานการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น	1. ศึกษาหลักการจุดหมาย โครงสร้าง สาระ และมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2. พิจารณาความสอดคล้องของสาระการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

หน้าที่	แนวปฏิบัติ
	3. พิจารณาความสมบูรณ์ของสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้รายปี/รายภาคของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น 4. ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้รายปี/รายภาค ตลอดจน หลักเกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ของสถานศึกษา
4. ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการประกันคุณภาพในสถานศึกษา และการเตรียมความพร้อมเพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานภายนอกสถานศึกษา	1. ศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการประเมินคุณภาพภายนอก 2. มีส่วนร่วมและให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาปรับปรุงระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ 3. ส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ เพื่อให้มีความพร้อมในการรับการประเมินคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานภายนอก
5. พิจารณาแต่งตั้งถอดถอนครูใหญ่	1. พิจารณาการแต่งตั้งถอดถอนครูใหญ่ให้เป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสม
6. ให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้บริหารสถานศึกษาในกิจการที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษารวมทั้งติดตามตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา	1. ให้คำปรึกษาและแนะนำแนวทางการพัฒนากิจการที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาให้มีความเจริญก้าวหน้าและเป็นประโยชน์ต่อการศึกษารวม 2. กำหนดแนวทางการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาด้วยวิธีการที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพ

หน้าที่	แนวปฏิบัติ
7. ให้ความเห็นชอบในการกำหนดข้อบังคับและระเบียบต่างๆ ของสถานศึกษา	1. เสนอแนะให้มีการปรับปรุงแก้ไขข้อบังคับและระเบียบต่างๆ ของสถานศึกษาให้ทันสมัยทันเหตุการณ์ โดยควรรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน และหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ข้อบังคับและระเบียบนั้นๆ ประกอบด้วย 2. พิจารณารายละเอียดของข้อบังคับและระเบียบต่างๆ ของสถานศึกษาให้มีความถูกต้องเหมาะสม ก่อนให้ความเห็นชอบ
8. ให้ความเห็นชอบในการเปลี่ยนแปลงการดำเนินการของสถานศึกษา	1. พิจารณาผลการดำเนินการของสถานศึกษาในรายละเอียดด้านต่างๆ และภาพรวมทั้งระบบ 2. พิจารณารายละเอียดในการเปลี่ยนแปลงการดำเนินการของสถานศึกษาให้มีความถูกต้องและเหมาะสมก่อนให้ความเห็นชอบ
9. ให้ความเห็นชอบรายงานประจำปี และงบการเงินประจำปี รวมทั้งให้ความเห็นชอบการแต่งตั้งผู้สอบบัญชีสถานศึกษา	1. ให้สถานศึกษาจัดทำรายงานผลการดำเนินงานประจำปีและงบการเงินประจำปีตลอดจนเสนอแนะให้มีการปรับปรุงให้เหมาะสม 2. พิจารณาการแต่งตั้งผู้สอบบัญชีสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมก่อนให้ความเห็นชอบ 3. ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษาก่อนเสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเผยแพร่ต่อสาธารณชนตามความเหมาะสม
10. พิจารณาวินิจฉัยคำร้องทุกข์ของครูผู้ปกครอง และนักเรียน	1. พิจารณาวินิจฉัยคำร้องทุกข์ของครูผู้ปกครอง และนักเรียนอย่างเป็นธรรมและโปร่งใส 2. เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับคำร้องทุกข์ชี้แจงแสดงความคิดเห็นด้วยวิธีการต่างๆ ตามความเหมาะสม

หน้าที่	แนวปฏิบัติ
	3. เสนอแนะแนวทางการป้องกันและหรือการแก้ไขปัญหาตามคำร้องทุกชั้นนั้นๆ อย่างมีเหตุผลและเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย
11. ดำเนินการอื่นๆ ตามที่กฎหมายระเบียบ คำสั่ง กำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา รวมทั้งตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา	1. นอกจากภารกิจตามหน้าที่ 10 ข้อที่กล่าวแล้ว หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาอาจมอบหมายงานอื่นให้ตามที่เห็นสมควร รวมทั้งดำเนินการตามหน้าที่อื่นๆ ตามที่กฎหมายระเบียบ คำสั่งกำหนดไว้

สรุป จากการที่กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ทำให้โรงเรียนเอกชนประเภทสามัญศึกษาทั่วประเทศที่จะใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในปีการศึกษา 2545 จำเป็นต้องมีคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมาจากกลุ่มบุคคลหลากหลายสาขาอาชีพที่ต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เช่น ผู้แทนครู ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ และครูใหญ่เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง โดยมีหน้าที่ในการบริหารจัดการศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนให้คำปรึกษา นโยบาย ให้ความเห็นชอบในเรื่องการบริหารงานบุคคล วิชาการ แผนงาน งบประมาณ การเงิน ประจำปี ตลอดจนที่กำหนดไว้ในกฎระเบียบของสถานศึกษา คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาจึงต้องมีบทบาทร่วมกันในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพสอดคล้องกับบทบัญญัติในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

5. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

แนวความคิดที่จะให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจการต่าง ๆ ของชุมชนนั้น ได้บังเกิดขึ้นในชุมชนต่าง ๆ ทั่วโลก ดังจะเห็นว่า จากประเพณี “ลงแขก” (Co-operative Work) ซึ่งมีการปฏิบัติในหมู่เกษตรกรทั่วโลก ยุทธศาสตร์การบริหารเพื่อพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการเมือง ถือว่าการมีส่วนร่วมของประชาชน องค์กรท้องถิ่นเอกชน มีความสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จที่มุ่งพัฒนาคน และส่งเสริมความเป็นธรรมในสังคม (กำพล แสสนบุญเรือง. 2542 : 56)

5.1 ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม

สมยศ นาวิการ (2525 : 1) ให้ความหมายของการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative Management : PM) หมายถึง กระบวนการให้บุคลากรมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ เน้นการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องอย่างแท้จริงของบุคคล ที่ใช้ความคิดสร้างสรรค์และความเชี่ยวชาญในการแก้ปัญหาของการบริหารอยู่บนพื้นฐานของแนวความคิดของการกระจายอำนาจ

อนงค์ พัฒนจักร (2535 : 35 ; อ้างอิงจาก United Nations Department of International Economic & Social Affairs. 1981 : 11) ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้ การมีส่วนร่วมของประชาชนก็คือ การที่ประชาชนก่อให้เกิดกระบวนการและโครงการที่ประชาชนในชนบทสามารถที่จะแสดงออก ซึ่งความต้องการของตนเอง การจัดอันดับความสำคัญ การเข้าร่วมในการพัฒนา และได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนานั้น โดยเน้นที่การใช้อำนาจการตัดสินใจแก่ประชาชนในชนบท

ธรรมรส โชติบุญขร (2536 : 223 ; อ้างอิงจาก Davis & Newstrom. 1985 : 90) ได้นิยามคำจำกัดความของการมีส่วนร่วมไว้มีประเด็นสำคัญ 3 ประการ คือการเข้ามามีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมช่วยและการมีส่วนร่วมรับผิดชอบ

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2537 : 183 – 185) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมคือการเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจ และอารมณ์ (Mental and Emotional Involvement) ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม (Group Situation) ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้น กับทั้งทำให้เกิดความรู้สึกมีส่วนร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วย โดยสรุปแล้ว อาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า

การมีส่วนร่วม = ร่วมมือร่วมใจ + การประสานงาน + ความรับผิดชอบ

Participation = Cooperation + Coordination + Responsibility

ความร่วมมือร่วมใจ หมายถึง ความตั้งใจของบุคคลที่จะทำงานร่วมกัน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่ม

การประสานงาน หมายถึง ห่วงเวลา และลำดับการกระทำที่มีประสิทธิภาพในการทำกิจกรรมหรือการงาน

ความรับผิดชอบ หมายถึง ความรู้สึกผูกพันในการกระทำงาน และในการทำให้เชื่อถือไว้วางใจ

จำรัส บุญเชื้อ (2537 : 12) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมของประชาชน คือการที่ประชาชนทุกคนในท้องถิ่น ได้เข้ามามีบทบาทในกระบวนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับตนเอง และท้องถิ่น ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนได้รับการพัฒนาขีดความสามารถของตนเองให้สามารถที่จะดำเนินการได้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของตนเอง

การมีส่วนร่วมสามารถเกิดได้ในระดับนโยบาย (Policy Level) และระดับปฏิบัติการ

(Action Level) (MoltKe. 1975 : 90) ในระดับนโยบายนั้น Heller และคณะ (1977 : 572) ซึ่งศึกษาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของคนในการทำงาน ได้แบ่งขีดของอำนาจในการทำงานออกเป็นขั้นต่าง ๆ คือ 1) ไม่ได้ให้ข้อมูล 2) ให้ข้อมูล 3) มีโอกาสให้ข้อเสนอแนะ 4) ข้อเสนอแนะได้รับการพิจารณาใช้ 5) ได้ร่วมตัดสินใจ และ 6) ควบคุมได้อย่างเต็มที่ ส่วนในระดับปฏิบัติการนั้น Uphoff (อกิน รพีพัฒน์. 2527 : 102) ได้แบ่งออกเป็นด้านต่าง ๆ คือการให้ความช่วยเหลือด้านทรัพยากร การช่วยบริหารงาน การประสานงาน และการเกณฑ์คนมาช่วยงาน

ริชาร์ดสัน (Ricahrdson. 1983 : 8) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม (Participation) หมายถึง วิธีทางที่ประชาชนธรรมดา ๆ สามารถมีส่วนในการกำหนดหรือดำเนินการเกี่ยวกับการตัดสินใจของนโยบายทางสังคม

กล่าวโดยสรุปแล้ว การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่บุคคลได้มีส่วนร่วมการดำเนินงานที่ตนเกี่ยวข้อง ซึ่งรูปแบบของการดำเนินงานนั้นจะมีในด้านนโยบาย อันมีได้หลายระดับขั้น และด้านปฏิบัติการที่มีอยู่หลายลักษณะด้วยกัน เข้ามาทำงานร่วมกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ด้วยความตั้งใจ โดยกระทำการงานดังกล่าวในห้วงเวลา และลำดับการที่ทรงประสิทธิภาพ คือ ถูกจังหวะและเวลาที่เหมาะสม กับทั้งกระทำการงานดังกล่าวด้วยความรู้สึกผูกพันให้ประจักษ์ว่าเชื่อถือไว้วางใจได้การมีส่วนร่วมเป็นหัวใจของการเสริมสร้างพลังการทำงานรวมกันเป็นกลุ่ม (Teamwork) ที่มีประสิทธิภาพในการเสริมสร้างและสนับสนุนการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนา เพราะการมีส่วนร่วมทำให้ผู้เกี่ยวข้อง หรือผู้มีส่วนร่วมเข้าใจสถานการณ์ และอุทิศตนมากยิ่งขึ้นเพื่อการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนา

5.2 การมีส่วนร่วมในการบริหาร

ลักษณะของการมีส่วนร่วม

มีนักวิชาการได้กล่าวถึงลักษณะของการมีส่วนร่วมในลักษณะต่าง ๆ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสนใจว่าจะศึกษาเรื่องในด้านใด เช่น

กรรณิกา ชมดี (2524 : 13) ได้สรุปรูปแบบของการมีส่วนร่วมหลังจากได้ศึกษาวิจัยของประชาชนที่มีผลต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ : ศึกษาเฉพาะกรณี โครงการสารพัดบาททำช้าง อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ออกเป็น 10 รูปแบบ คือ

1. การมีส่วนร่วมประชุม (Attendance at Meetings)
2. การมีส่วนร่วมในการออกเงิน (Financial Contribution)
3. การมีส่วนร่วมทางกรรมการ (Membership on Committee)
4. การมีส่วนร่วมเป็นผู้นำ (Position of Leadership)
5. การมีส่วนร่วมสัมภาษณ์ (Interviewer)
6. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ชักชวน (Solicitor)
7. การมีส่วนร่วมเป็นผู้บริโภค (Customer)

8. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ริเริ่มหรือผู้เริ่มการ (Entrepreneurs)
9. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ใช้แรงงาน (Employers)
10. การมีส่วนร่วมออกวัสดุอุปกรณ์ (Material Contribution)

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2525 : 11 – 13) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบทว่ามีอยู่ 4 ขั้นตอนด้วยกันคือ

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผน
3. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

ฉอาน วุฒิกรรมรักษา (2526 : 16) ได้จำแนกการมีส่วนร่วมไว้ 5 ขั้นตอนคือ

1. ขั้นกำหนดความต้องการ
2. ขั้นวางแผนดำเนินงาน
3. ขั้นตัดสินใจ
4. ขั้นดำเนินการ
5. ขั้นติดตามผลงาน

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2534 : 12) กล่าวถึงหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่าหลักความร่วมมือของประชาชนที่สำคัญยิ่ง ก็คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีบทบาทในการดำเนินงานอย่างจริงจังทั้งนี้ด้วยการเปิดโอกาสให้มีการศึกษา (Education) การร่วมพิจารณา (Consensus) และการตกลงใจร่วมกัน (Consent) ในการแก้ปัญหาหรือการวางโครงการต่าง ๆ การที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมก็เพื่อเป็นการให้ประชาชนได้มีสิทธิ์และความเสมอภาคกันในอนาคตที่จะรับผิดชอบในสังคมประชาชนจะมีโอกาสร่วมคิดร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ และร่วมรับผิดชอบ

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2537 : 19) ได้มีศึกษาวิเคราะห์พระราชบัญญัติและระเบียบของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ในส่วนที่ให้เอกชนมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาที่ภาครัฐจัดดำเนินการปรากฏว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการศึกษาจะมีอยู่แล้วในลักษณะเดียวคือในรูปของ “คณะกรรมการ” การเข้าร่วมในคณะกรรมการก็จะอยู่ในลักษณะของ “ผู้ทรงคุณวุฒิ” ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิ มีความหมายรวมไปถึงข้าราชการในหน่วยงานอื่น ข้าราชการที่เกษียณแล้ว หรือประชาชนทั่วไป

เดวิส และ นิวสตรอม (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. 2537 : 182 ; อ้างอิงจาก Davis & Newstrom. 1989 : 232) เห็นว่าการมีส่วนร่วมเป็นความเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจ และอารมณ์ของบุคคลที่มีต่อกิจกรรมของกลุ่มเป็นตัวกระตุ้นให้ทำงานสำเร็จได้ตามเป้าหมาย ซึ่งการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับ

1. การเข้าไปเกี่ยวข้องด้วย (Involvement)
2. การช่วยเหลือและทำประโยชน์ (Contribution)\
3. การรับผิดชอบ (Responsibility)

เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2538 : 332) กล่าวถึงระบบบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ใช้อยู่ในระบบการปฐักษาหาหรือพบว่าได้ผลในเชิงปฏิบัติมาก มี 3 ระบบ คือ

1. ระบบการปฐักษาหาหรือ (Consulting Management) เป็นการบริหารแบบเปิดโอกาสให้ปฏิบัติ ผู้ปฏิบัติงานในรูปของคณะกรรมการ (Committee) ซึ่งเป็นการกระจายอำนาจบริหารและการตัดสินใจให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการงานร่วมมีความรับผิดชอบ ระบบการปฐักษาหาหรือนี้เหมาะสำหรับใช้กับผู้บริหารระดับต้นขึ้นไป โดยการมอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าคณะทำงาน ประธานโครงการ ประธานคณะกรรมการหรือกรรมการ เป็นต้น

2. ระบบกลุ่มคุณภาพ (QC Circles) เป็นการบริหารแบบเปิดโอกาส ให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ในรูปของกลุ่มทำงาน ซึ่งยังคงเรียกชื่อได้หลายอย่าง เช่นกลุ่มคุณภาพ กลุ่มกิจกรรมคิวิซี กลุ่มพัฒนาคุณภาพงาน ฯลฯ ระบบบริหารนี้เหมาะสำหรับใช้กับพนักงานระดับปฏิบัติ (Work) หรือระดับหัวหน้างาน (Foreman) เพราะเป็นการฝึกฝนและเปิดโอกาสให้บุคคลเหล่านั้นมีโอกาสทำงานร่วมกันเพื่อค้นหาปัญหา หาสาเหตุของปัญหา วิเคราะห์ปัญหาตลอดจนแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้วยตัวเอง

3.ระบบข้อเสนอแนะ (Suggestion System) ระบบนี้มีความแตกต่างจากข้อเสนอแนะที่พบเห็นทั่วไป ที่มีลักษณะเป็นกล่องหรือตู้รับฟังความคิดเห็นเท่านั้น แต่วิธีนี้จัดให้มีแบบฟอร์มข้อเสนอแนะ เพื่อให้พนักงาน เพื่อผู้ปฏิบัติงานทุกคนได้กรอกแบบที่กำหนด เช่น ปัญหาที่พบคืออะไร สาเหตุปัญหามาจากอะไร วิธีการแก้ปัญหาที่มีอะไรบ้างและผลที่คาดว่าจะได้รับนั้นดีกว่าเดิมอย่างไร เป็นต้น ซึ่งวิธีดังกล่าวนี้ใช้ได้ผลในหลายบริษัทเช่น ธนาคารพาณิชย์บางแห่ง บริษัทเครือซีเมนต์ไทย ซึ่งแต่ละบริษัทจะมีคณะกรรมการพิจารณาข้อเสนอแนะว่าแต่ละข้อเสนอแนะเป็นความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เพียงใด ความเป็นไปได้ในการนำไปสู่การปฏิบัติมีมากน้อยเพียงใด และสมควรทดลองดำเนินการตามข้อเสนอแนะหรือไม่ อย่างไรก็ตามหากข้อเสนอแนะใด สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ผล ทางบริษัทก็จะให้รางวัลตอบแทน แก่ผู้เสนอความคิด

พุดดี (ทัศนาศ แสงศักดิ์. 2539 : 25 – 26 ; อ้างอิงจาก Putti. 1987 : 312 – 318) ได้สรุปวิธีการบริหารแบบมีส่วนร่วมว่ามี 8 รูปแบบ คือ

1. การวางแผนแบบสแกนลอน (The Scanlon Plan) เป็นแนวทางที่ประสบความสำเร็จมากที่สุดแนวทางหนึ่ง เป็นการดำเนินงานแบบที่ระหว่างคนงานกับผู้บริหาร เพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มผลผลิต ค่าจ้าง และผลกำไร

2. เจเคกรู๊ป (Jishu Kanri – JK) เป็นการจัดตั้งกลุ่มอิสระเล็ก ๆ ที่มีอำนาจเด็ดขาดกลุ่มเหล่านี้จะพิจารณาปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน แล้วพยายามที่จะหาข้อยุติ

อย่างสร้างสรรค์ผู้นำกลุ่มอาจได้รับการเลือกตั้งหรือสับเปลี่ยนกันระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม กลุ่มจะต้องมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

3. การปรึกษาตามสายการบังคับบัญชา (Consultative Hierarchy) เป็นวิธีการที่ให้ลูกจ้างมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยเครือข่ายคณะกรรมการต่าง ๆ ซึ่งเป็นตัวแทนของกลุ่มต่าง ๆ ภายในบริษัท

4. ทีกรุป (T – Group Approach or Sensitivity) วิธีการนี้ใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วมในการฝึกอบรม และพัฒนามนุษย์สัมพันธ์ของฝ่ายบริหาร เทคนิคชนิดนี้ใช้เพื่อทำความเข้าใจคนอื่น และทำงานร่วมกับผู้อื่น รู้ถึงค่านิยม แรงจูงใจ จุดอ่อนและจุดแข็ง ของผู้ใต้บังคับบัญชา โดยที่แต่ละคนจะต้องเข้าใจตนเองเสียก่อน

5. การบริหารที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับผู้บริหารระดับต่าง ๆ ในองค์กร (Multiple Management) เป็นการบริหารแบบมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ โดยมีความตั้งใจที่จะแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้น จากการตัดสินใจเพียงคนเดียว จึงต้องการที่จะให้บุคคลในระดับต่าง ๆ ส่วนร่วมในการบริหารด้วย

6. คิว ซี ซี (Quality Control Circle) ระบบคิวซีซีเป็นการทำงานของกลุ่มเล็ก ๆ ซึ่งมีบุคลากรตั้งแต่ 3 – 15 คน โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะแก้ไขปัญหาาร่วมกัน โดยวิเคราะห์ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการทำงาน จากนั้นจะหาแนวทางแก้ไข

7. แนวทางการใช้คณะกรรมการในการบริหารแบบมีส่วนร่วม (Committee Approach for Participation) คณะกรรมการเป็นเครื่องมือสำคัญในการนำแนวความคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วมและการสร้างทีม มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด เมื่อการมีส่วนร่วมในการบริหารของบุคคลในองค์กรมีความมั่นคง สมาชิกของกลุ่มจะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความคิดริเริ่ม

8. การมีส่วนร่วมและการสร้างทีม (Participation and Team Building) กิจกรรมการมีส่วนร่วมและการสร้างทีมมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด เมื่อการมีส่วนร่วมในการบริหารของบุคลากรในองค์กรมีความมั่นคง สมาชิกของกลุ่มจะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

ปัญญา แก้วกียูร (2541 : 12) กล่าวว่า การจัดการศึกษาจะต้องเปิดโอกาสให้ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ประกอบการ เข้ามาเป็นคณะกรรมการหรือ คณะทำงานในทุกระดับ โดยเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่การร่วมคิด วางแผน การดำเนินงานตามแผน การประเมินผล และการฝึกอบรม เพื่อให้การศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จิรพรรณ ปุณเกษม (2542 : 100) กล่าวว่า เป้าหมายการทำงานร่วมกัน คือการมองเป้าหมายการจัดการสุดท้ายให้เป็นผลประโยชน์โดยส่วนรวมมากกว่าส่วนตน เพื่อที่จะทำให้ทุกคนเสียสละ ตัดความเห็นแก่ตัว หรือยึดมั่นอยู่แต่ศรัทธาความเชื่อมั่นของตนเองเกินไป

คิน และ กิวลิ่ง (Keith & Girling. 1997 : 45) ให้ความเห็นว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาจะประสบความสำเร็จได้จะต้องประกอบไปด้วยปัจจัย 5 ประการดังต่อไปนี้

1. บุคคลที่มีส่วนร่วมต้องมีความเข้าใจวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานอย่างชัดเจน
2. จะต้องมีความเป็นอิสระและมีความเท่าเทียมกันในการแสดงความคิดเห็น
3. ความคิดเห็นที่แตกต่างกันจะนำไปสู่หนทางแห่งการแก้ไขปัญหา
4. บุคคลที่มีส่วนร่วมต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้มีความสามารถในการแสดงออก

5. การมีส่วนร่วมจะต้องนำไปสู่การพัฒนาและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ

เวล (Walsh. 1999 : 234 – 235) กล่าวว่า การร่วมมือกันของบุคคลในการพัฒนาการศึกษามีเป้าหมายเพื่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนก้าวไปสู่ในอนาคต ด้วยการใช้ความรู้ความสามารถและมีสิ่งต่าง ๆ ที่มีความสำคัญที่จะทำให้การมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาเกิดความสำเร็จสูงสุด ดังเช่น บุคคลจะต้องมองเห็นถึงสิ่งที่เป็นคุณประโยชน์ของการศึกษา ต้องมีความเข้าใจถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จทางการศึกษา ต้องมีวิสัยทัศน์ที่สามารถนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมาย

5.3 การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน

การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน บทบาทสำคัญในการบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมมุ่งเน้นให้ทุกคนมีส่วนร่วม องค์กรชุมชน ท้องถิ่นได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน มีนักการศึกษาได้ให้แนวคิดไว้ ดังนี้

กิตติมา ปรีดีดีลล (2532 : 248) ได้เสนอแนะวิธีการนำบุคลากรในชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน คือ

1. จัดตั้งสมาคมผู้ปกครอง
2. จัดตั้งคณะกรรมการประชาชน ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของโรงเรียน
3. จัดตั้งสมาคมศิษย์เก่าสมาคมเกี่ยวกับครู สมาคมเกี่ยวกับการหย่อนใจต่าง ๆ
4. จัดตั้งสมาคมต่างๆของชุมชนขึ้น และใช้โรงเรียนเป็นที่ตั้งสมาคม
5. จัดโปรแกรมต่างๆของโรงเรียนทั้งในด้านการศึกษาอาชีพและการหย่อนใจโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในประโยชน์

6. เชิญประชาชนที่สนใจด้านการศึกษาร่วมเป็นกรรมการศึกษาโรงเรียน ในขณะที่งบประมาณของรัฐไม่เพียงพอสำหรับจัดการศึกษา ชุมชนจำเป็นอย่างยิ่งจะต้องสนับสนุนทรัพยากรในชุมชนทุกทาง ซึ่งทรัพยากรที่จะนำมาสนับสนุนการศึกษามีหลายลักษณะ เช่น เวลา แรงงาน และบุคคลสำคัญในชุมชน รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นก็เป็นอีกส่วนหนึ่งที่สำคัญต่อการจัดการศึกษาในชุมชน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540 : 1-3) ได้กล่าวถึง กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนอันเป็นแนวทางการนำโรงเรียนไปสู่ความเป็นโรงเรียนในอุดมคติ โดยเปิดโอกาสให้องค์กรท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา โรงเรียนต้องดำเนินการดังนี้

เงื่อนไขและปัญหา

1. โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้นำศักยภาพของคนในชุมชนมามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน

2. โรงเรียนเข้าใจว่าภารกิจจัดการศึกษาเป็นของโรงเรียนเท่านั้น

3. โรงเรียนบริหารงานโดยมีทรัพยากรอย่างจำกัด

4. โรงเรียน องค์กรท้องถิ่นและชุมชนยังไม่ได้ร่วมมือกันในการจัดการศึกษา

อย่างจริงจัง

5. องค์กรท้องถิ่นและชุมชนเข้าใจว่าภารกิจจัดการศึกษาเป็นของโรงเรียน

เท่านั้น

6. องค์กรท้องถิ่นและชุมชนยังไม่เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียน

สภาพความสำเร็จ

1. มีองค์กรบุคคลประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ครู ประชาชน และบุคลากรในองค์กรในชุมชน ร่วมเป็นกรรมการโรงเรียน

2. คณะกรรมการโรงเรียนร่วมกันดำเนินการวางแผนบริหารและพัฒนาโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

3. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน การจัดกิจกรรมสนับสนุนการพัฒนาโรงเรียนในทุกด้าน ทั้งในและนอกโรงเรียน

4. ประชาชนในท้องถิ่นรับทราบความเคลื่อนไหวและความก้าวหน้าในการพัฒนาโรงเรียนอยู่เสมอ

5. ผู้นำท้องถิ่น /ผู้ปกครอง และชุมชนยอมรับว่าเป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพมาตรฐาน

แนวทางดำเนินงาน

1. จัดทำข้อมูล องค์กรท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนถึงแหล่งความรู้ต่างๆในท้องถิ่น

2. ศึกษาบทบาท อำนาจหน้าที่ขององค์กรท้องถิ่นต่างๆในชุมชน

3. ผู้บริหารโรงเรียน และครู เข้าไปร่วมกิจกรรมขององค์กรท้องถิ่น และชุมชนอย่างจริงจังเพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์ ความคุ้นเคยและความรู้สึกที่ดีต่อกัน

4. ประชาสัมพันธ์โรงเรียนเกี่ยวกับบทบาทและการให้บริการด้านต่างๆ ของโรงเรียน

5. ประสานงานกับองค์กรท้องถิ่นและผู้นำชุมชนร่วมกันในการคัดเลือกกรรมการโรงเรียน

6. แต่งตั้งกรรมการโรงเรียนและชี้แจงบทบาทรับผิดชอบให้คณะกรรมการเข้าใจอย่างชัดเจน

7. จัดกิจกรรม “ยกโรงเรียนให้ชุมชน” ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สร้างความเป็นเจ้าของโรงเรียนร่วมกัน

8. จัดกิจกรรมเพื่อให้คณะกรรมการโรงเรียนมีความรู้สึกต้องการพัฒนาโรงเรียน เช่น พาไปศึกษาดูงาน โรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จและศึกษาจากการดูวิดีโอ เป็นต้น

9. คณะกรรมการโรงเรียนร่วมกันคิด ร่วมกันพัฒนาโรงเรียน เช่น จัดทำแผนแม่บทและแผนพัฒนาโรงเรียน ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ให้คำปรึกษา เสนอแนะแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน รับทราบความก้าวหน้า การดำเนินงานตามแผนของโรงเรียน ประสานกับองค์กรในท้องถิ่นทั้งภาครัฐและเอกชน และเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน แต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินงานอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการโรงเรียนมอบหมาย

10. จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนและเชิญชวนชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาโรงเรียนและกิจกรรมสนับสนุนการพัฒนานักเรียนในทุกด้านทั้งในและนอกโรงเรียน

11. จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ผลงานและชื่อเสียงโรงเรียน
ฉลุศิริวิทย์ ดีวงศ์ (2545 : 14-15) ได้สรุปขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชน และองค์กรท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาโรงเรียนเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในขั้นการเริ่มพัฒนา ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาภายในชุมชน ตลอดจนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดความต้องการของชุมชนและมีส่วนในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการด้วย

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในขั้นวางแผนพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ของโครงการ กำหนดวิธีการและแนวทางการดำเนินงานตลอดจนกำหนดทรัพยากรและแหล่งทรัพยากรที่จะใช้

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในขั้นดำเนินการพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการสร้างประโยชน์โดยการสนับสนุนทรัพยากร วัสดุ อุปกรณ์และแรงงานหรือเข้าร่วมบริหารงานประสานงานดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในขั้นรับผลประโยชน์จากการพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่พึงได้จากการพัฒนาหรือยอมรับผลกระทบอันอาจเกิดจากการพัฒนาทั้งด้านวัตถุและจิตใจอันแสดงออกมาในรูปธรรมและนามธรรมต่อสังคมหรือบุคคล

ขั้นที่ 5 การมีส่วนร่วมในขั้นประเมินผลการพัฒนา เป็นขั้นตอนที่ประชาชนเข้าร่วมประเมินพัฒนาที่ได้กระทำไปนั้น สำเร็จตามวัตถุประสงค์เพียงใด ซึ่งในการประเมิน อาจปรากฏในรูปของการประเมินย่อย (Formative Evaluation) อันนับเป็นการประเมินผลความก้าวหน้าที่ทำเป็นระยะๆ หรือกระทำในรูปของการประเมินผลรวม (Summative Evaluation) ซึ่งเป็นการประเมินผลสรุปรวบยอด

5.4 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วม

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการบริหารโดยตรงนั้นยังไม่มีปรากฏหลักฐานชัดเจนแต่มีทฤษฎีเกี่ยวข้อง เช่น

วูม และ เยทตัน (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. 2537 : 183 – 184 ; อ้างอิงจาก Vroom & Yetton. 1973) ได้เสนอแนวทางในการที่จะกำหนดว่าเมื่อไรจะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และควรจะมีส่วนร่วมมากน้อยอย่างไร ในการตัดสินใจ ตัวแบบ (Model) ของวูมและเยทตัน ได้เสนอแนะว่าการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจควรจะขึ้นกับธรรมชาติของปัญหาและสถานการณ์ ในการกำหนดรูปแบบและปริมาณ ของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจนั้นของ วูม และ เยทตัน ได้เสนอกฎไว้ 2 กลุ่ม คือ

1. กฎกลุ่มแรกเป็นการส่งเสริมคุณภาพของการตัดสินใจ
2. กฎกลุ่มที่สองเป็นการส่งเสริมการยอมรับการตัดสินใจ ในการตัดสินใจนั้นมีทางเลือกอยู่ 5 วิธีตั้งแต่ผู้บริหารตัดสินใจเองคนเดียว (Unilateral) ไปจนถึงการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอย่างเต็มที่ (Shared) ทางเลือกในการตัดสินใจทั้ง 5 วิธีมีดังนี้
 - 2.1 ผู้บริหารใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้วตัดสินใจเองตามลำพัง
 - 2.2 ผู้บริหารแสวงหาข้อมูลจากผู้อื่นแล้วตัดสินใจเอง
 - 2.3 ผู้บริหารหารือกับผู้เกี่ยวข้องเป็นรายคน แสวงหาความคิด และข้อเสนอแนะแล้วตัดสินใจเอง
 - 2.4 ผู้บริหารปรึกษากับผู้เกี่ยวข้องเป็นกลุ่ม แสวงหาความคิดเห็นร่วมกันโดยการอภิปรายแล้วตัดสินใจ
 - 2.5 ผู้บริหารร่วมคิด กับกลุ่มเกี่ยวข้อง กับสถานการณ์ และปัญหา แล้วให้กลุ่มตัดสินใจ

แมคเกรเกอร์ (McGregor. 1960 : 232 – 235) กล่าวถึงการปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพนั้นจะต้องประกอบด้วย บรรยากาศของการทำงานที่มีความสะดวกสบาย สมาชิกมีความเข้าใจและยอมรับในภารกิจของกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยนและยอมรับความคิดเห็นของกันและกัน สมาชิกมีโอกาสออกและใช้ความคิดเห็นเพื่อให้มีส่วนร่วมกิจกรรม ความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นเฉพาะเรื่องงานไม่มีการนำเรื่องส่วนตัวมาเกี่ยวข้อง มีความตระหนักอยู่เสมอในภารกิจ มีการยอมรับในเหตุผลของกันและกัน การวิจารณ์เป็นไปอย่างเปิดเผย และมีการแสดงความคิดเห็นเพื่อการพัฒนา และมีการตรวจสอบการทำงานเป็นระยะ ๆ

การมีส่วนร่วมของชุมชนในงานพัฒนา มีความสำคัญต่อความสำเร็จของงานด้วยเหตุผลต่าง ๆ อย่างน้อย 10 ข้อด้วยกัน คือ (White. 1982 : 1 – 12)

1. มีคนจำนวนมากกว่าที่ประสบความสำเร็จกับงานที่ทำ
2. บริการที่จัดจะลงทุนน้อยลง
3. มีคุณค่าต่อความรู้สึกของผู้ที่มีส่วนร่วม
4. เป็นตัวเร่งในการดำเนินงานพัฒนาต่อไป
5. นำไปสู่ความรู้สึกรับผิดชอบในการดำเนินโครงการ
6. ทำให้แน่ใจว่าได้มีการคำนึงถึงความต้องการที่แท้จริงของชุมชน
7. ทำให้มั่นใจว่าสิ่งต่าง ๆ ได้รับการกระทำอย่างถูกต้อง
8. ได้ใช้ความรู้และความชำนาญการกระทำอย่างถูกต้อง
9. มีอิสระจากการที่ต้องพึ่งพาผู้เชี่ยวชาญ
10. ทำให้ชุมชนเข้าใจธรรมชาติของอุปสรรคในการดำเนินชีวิตของเขา

วูดคอค (Woodcock. 1989 : 76 – 116) กล่าวถึงการทำงานร่วมกันที่มีประสิทธิภาพว่าต้องประกอบด้วย 11 องค์ประกอบคือ

1. ความสมดุลในบทบาท สมาชิกจะต้องมีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมกัน
2. เป้าหมายที่ชัดเจนและเห็นพ้องต้องกัน เป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนในการรับรู้ และมีส่วนในการตั้งเป้าหมายนั้น
3. ความเปิดเผยและกล้าเผชิญหน้าเป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกสามารถแสดงตน เหตุผล ความคิดได้อย่างอิสระ
4. การสนับสนุน และไว้วางใจกัน จะทำให้สมาชิกรู้สึกจะปกป้องงานที่เขารับผิดชอบ
5. ความร่วมมือและการขัดแย้งจะช่วยให้ทุกคนยอมรับในจุดอ่อนจุดแข็งของกันและกัน และจะช่วยดึงเอาความรู้ความสามารถและประสบการณ์ต่าง ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงาน
6. วิธีการดำเนินการที่ดี จะทำให้การตัดสินใจถูกต้องเหมาะสม
7. ภาวะผู้นำที่เหมาะสม ยอมให้มีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนเพื่อเปิดโอกาสและดึงศักยภาพของผู้ร่วมงานออกมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่องาน
8. การตรวจสอบและติดตามงานเป็นการศึกษา ทบทวนการทำงานของการทำงาน การปฏิบัติงาน เพื่อเรียนรู้จากประสบการณ์ และคิดปรับปรุงงาน
9. การพัฒนาบุคลากร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของงานที่จะเกิดขึ้น
10. ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มเพื่อช่วยเหลือและเรียนรู้จากกลุ่มข้างเคียง ทั้งยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกลุ่ม

11. การติดต่อสื่อสารที่ดี เปรียบเสมือนน้ำมันหล่อลื่นจะทำให้เครื่องจักรทำงานได้ดี

นารีวรรณ พรหมชุม และคณะ (2537 : 7) ได้ศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนในโครงการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทยากจนจังหวัดขอนแก่น ได้แบ่งรูปแบบของการมีส่วนร่วมของกรรมการศึกษาไว้เป็น 2 ด้าน คือ

1. การมีส่วนร่วมในด้านนโยบาย ได้แก่ การให้ข้อมูล การให้คำแนะนำ และการร่วมตัดสินใจ

2. การมีส่วนร่วมในด้านปฏิบัติการ เช่น แรงงาน เงิน/วัสดุอุปกรณ์ ประชาสัมพันธ์ และประสานงาน

อำนาจ สิทธิแสง (2534 : 41) ได้สรุปลักษณะการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการหมู่บ้าน ในการพัฒนาชนบทในการดำเนินงานของโรงเรียนดังนี้

1. มีส่วนร่วมในการคิด ตระหนักถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

2. มีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดขั้นตอนการดำเนินงาน

3. มีส่วนร่วมในการกำหนดยุทธศาสตร์ในการปฏิบัติงาน

4. มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน

5. มีส่วนร่วมในการประเมินผล

6. มีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ

โคเฮน และ อัฟฮอฟ (ชูชาติ พ่วงสมจิตร. 2540 ; อ้างอิงจาก Cohen & Uphoff. 1977 : 219 – 222) ได้แบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในกระบวนการของการตัดสินใจ ประการแรกที่จะต้องกระทำ คือ การกำหนดความต้องการและการลำดับความสำคัญ ต่อจากนั้นก็เลือกนโยบายและประชากรที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็นการตัดสินใจในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจช่วงดำเนินการวางแผน และการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ในส่วนของการปฏิบัติการโครงการนั้น จะได้มาจากใครจะทำประโยชน์ให้กับโครงการได้บ้าง และจะทำประโยชน์ได้โดยวิธีใด

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ในส่วนนี้นอกจากความสำคัญของผลประโยชน์เชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพแล้ว ต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์

ภายในกลุ่ม ผลประโยชน์ของโครงการรวมทั้งผลที่เป็นประโยชน์ในทางบวก และผลที่เกิดขึ้นในทางลบที่เป็นผลเสียของโครงการ

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล สิ่งที่สำคัญในการมีส่วนร่วมในการประเมินผลคือ ความเห็น (Views) ความชอบ (Preferences) และความคาดหวัง (Expectations)

สรุป จากการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมผู้บริหารองค์กรชุมชน ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาควรจะเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการในเรื่องต่างๆ ดังนี้การมีส่วนร่วมในการคิด การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยในประเทศ

นริวรรณ พรหมชุม และคณะ (2537 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัย เรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียน ในโครงการศึกษา เพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบท ยากจน จังหวัดขอนแก่น พบว่า กรรมการศึกษา ไม่มีลักษณะเป็นตัวแทนของคนในชุมชน ทั้งเพศ อายุ และฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม สำหรับปัญหาการมีส่วนร่วมของกรรมการศึกษาส่วนใหญ่ คือ ขาดความรู้เกี่ยวกับงานและบทบาทของตนเอง ไม่มีเวลาพอ และถูกขอบริจาคทรัพย์สินของส่วนใหญ ปัญหาของกรรมการศึกษาเกือบครึ่งหนึ่ง คือ ผู้บริหารโรงเรียนไม่ให้โอกาสในการมีส่วนร่วมและขาดความร่วมมือ

สมัค ชินบุตร (2538 : 102 – 108) ได้ศึกษา บทบาทของคณะกรรมการศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า บทบาทของกรรมการศึกษา เกี่ยวกับการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของกรรมการการศึกษา และบทบาทที่ระบุไว้ในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการแต่งตั้งกรรมการการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2525 ดังนี้ 1) การจัดประชุม เรื่องที่ประชุมเป็นเรื่องการสรุปผลการดำเนินงานของโรงเรียนในรอบปีที่ผ่านมา การชี้แจงนโยบายของโรงเรียน และแจ้งความประสงค์เรื่องที่โรงเรียนต้องการ กรรมการศึกษาจะมาประชุมครบเป็นบางครั้ง และกรรมการศึกษาที่มาจากประชาชนจะเป็นผู้แสดงความคิดเห็นมากกว่า 2) เรื่องเกี่ยวกับแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน ส่วนใหญ่ทราบว่ามีแต่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนจะมีส่วนแนะนำน้อย แต่เกือบทั้งหมดมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาโรงเรียน 3) เรื่องการจัดกิจกรรม กิจกรรมที่ร่วมกับชุมชนนั้น ประชาชนบางพื้นที่ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนโรงเรียนดี ส่วนหน่วยงานหรือส่วนราชการจะให้ความช่วยเหลือบางเรื่อง ด้านการให้บริการแก่ชุมชน โรงเรียนส่วนใหญ่

ให้บริการหลาย ๆ ด้านโดยกรรมการศึกษาทำหน้าที่ประสานงานด้านกิจกรรมในโรงเรียนส่วนใหญ่จะแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อช่วยในการปฏิบัติงาน และติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน

ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานมี 4 ด้าน คือ 1) ด้านให้คำปรึกษา กำหนดแนวทางในการพัฒนา และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพบว่า กรรมการศึกษาให้ความสนใจด้านการศึกษาน้อย บางแห่งให้ความสำคัญในการประชุมบ่อย รวมทั้งการที่โรงเรียนไม่ได้ให้ความสำคัญกรรมการศึกษาอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง 2) ด้านการแสวงหาความช่วยเหลือและความร่วมมือกับประชาชน หน่วยงานและส่วนราชการ เพื่อพัฒนาโรงเรียนพบว่า กรรมการศึกษาให้ความสำคัญน้อยมาก 3) ด้านการเสนอแนะและประสานงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หน่วยงาน และส่วนราชการพบว่า บางแห่งเท่านั้นที่ทางโรงเรียนให้บริการ ส่วนการประสานงานจะประสบผลเฉพาะการประสานงานกับชุมชนเท่านั้น ส่วนหน่วยงาน และส่วนราชการจะไม่ค่อยประสบผลเท่าที่ควร 4) ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปฏิบัติกรอย่างใดอย่างหนึ่งที่ได้รับมอบหมาย พบว่า กรรมการศึกษาและผู้ที่ได้รับแต่งตั้งให้ช่วยกิจกรรมไม่ค่อยมีเวลามากนัก

อรุณ บุญเจือ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียน ในโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา ปีการศึกษา 2539 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี มีปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ดังนี้

1. เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมพบว่า คณะกรรมการโรงเรียนมีปัญหาโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง 5 ด้าน และอยู่ในระดับน้อย 1 ด้าน โดยด้านที่มีปัญหามากกว่าด้านอื่นๆ คือ ด้านที่ 1 การกำหนดนโยบายแผนแม่บทและแผนพัฒนาโรงเรียน ส่วนด้านที่มีปัญหาน้อยกว่าด้านอื่นๆ คือด้านที่ 6 การแต่งตั้งที่ปรึกษาและ/หรือคณะอนุกรรมการเพื่อดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการโรงเรียนมอบหมาย

เมื่อพิจารณาแต่ละสถานภาพ พบว่า มีปัญหาโดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง 5 ด้าน และอยู่ในระดับน้อย 1 ด้าน สอดคล้องกับภาพรวม

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ในแต่ละด้านมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ยกเว้นด้านที่ 6 มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ

2. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ ของคณะกรรมการโรงเรียน ในโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา ปีการศึกษา 2539 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ตามตัวแปรสถานภาพ พบว่า คณะกรรมการโรงเรียน 3 กลุ่ม คือ ผู้บริหารและคณะครูในโรงเรียน ผู้ปกครองและศิษย์เก่า และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นๆ มีปัญหาการปฏิบัติงานโดยรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พิทยา สุวพันธ์ (2540 :90) ศึกษาการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ในการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อจัดการสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด : กรณีศึกษาจังหวัดลำพูน พบว่า ทุกกลุ่มได้รับรู้ปัญหาสิ่งแวดล้อม มีส่วนร่วมวิเคราะห์สภาพความรุนแรงของปัญหา ร่วมตัดสินใจ การปฏิบัติงานตามแผน ร่วมประสานงาน การจัดทำแผน/โครงการ ร่วมลงมือปฏิบัติ ร่วมปรึกษา ร่วมช่วยเหลือ ร่วมเขียนแผน/โครงการ ร่วมศึกษาปัญหา ช่วยเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ร่วมติดตาม และตรวจสอบ การมีส่วนร่วมในขั้นตอนและจัดทำแผนปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมรับผิดชอบตามบทบาทและหน้าที่ในการจัดทำแผน อยู่ในระดับปานกลาง

ชูชาติ พ่วงสมจิตร์ (2541 : 266) ทำการวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ปัจจัย ที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตปริมณฑล กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าคนในชุมชนที่เข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนมากที่สุด คือ กลุ่มกรรมการศึกษา หรือ กรรมการโรงเรียนโดยชุมชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการบริจาคทรัพย์ และวัสดุสิ่งของมากที่สุด สำหรับวิธีการเข้ามามีส่วนร่วมของชุมชนทั้งทางตรงและทางอ้อมนั้น เมื่อโรงเรียนมีกิจกรรมสำคัญและร้องขอความร่วมมือแล้วชุมชนจะให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

อุไศร์ ศรีทุมมา (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี พบว่า คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกตามสภาพ มีปัญหาการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กรรมการจากข้าราชการครูมีปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง 5 ด้าน และอยู่ในระดับน้อย 1 ด้าน คือ ด้านการประสานงานกับองค์กรในท้องถิ่นและชุมชน กรรมการจากประชาชนและข้าราชการอื่น มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย 3 ด้าน คือ การรับทราบความก้าวหน้า การดำเนินงานตามแผนงานของโรงเรียน ด้านการประสานงานกับองค์กรในท้องถิ่น และชุมชน และด้านการแต่งตั้งที่ปรึกษา และหรือคณะอนุกรรมการต่างๆ

คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา ที่มีสถานภาพต่างกัันมีปัญหการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมและเป็นด้าน 5 ด้านไม่แตกต่างกัน แต่มีปัญหาในการแต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะอนุกรรมการต่างๆแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคณะกรรมการจากประชาชน และข้าราชการอื่นมีปัญหามากกว่าคณะกรรมการจากผู้บริหารโรงเรียน

ประจวบ สือประสาน (2542 : 81) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในเขตการศึกษา 1 พบว่า คณะกรรมการโรงเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา เรื่อง การจัดหา การจัดสรรทรัพยากรและการประสานงานอยู่ในระดับมาก และการมีส่วนร่วมในการวางแผนกระตุนการทำงานและการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง ระดับการมีส่วนร่วมเฉลี่ยโรงเรียนทุกขนาดอยู่ในระดับปานกลาง

สังพร ศรีเมือง (2543 : 75-76) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า

1) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ในด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผนการสนับสนุนทรัพยากร การดำเนินการ และต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางในด้าน การกำกับ ติดตาม และประเมินผล

2) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในแต่ละองค์ประกอบต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีของเซฟเฟ พบว่า ผู้แทนครูต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสูงกว่า ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สูงกว่า ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนครู

3) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีการของเซฟเฟ พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา ขนาดใหญ่ ต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสูงกว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดเล็ก

4) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในแต่ละองค์ประกอบมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ตามวิธีการของเซฟเฟ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสูงกว่า ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้แทนศิษย์เก่าของสถานศึกษา

5) คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ตามวิธีการของเซฟเฟ พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสูงกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขนาดกลาง และสถานศึกษาขนาดเล็ก คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขนาดกลาง มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสูงกว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขนาดเล็ก

ชูชาติ บุญสม (2546 : 82 – 83) ศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวิเศษชัยชาญ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสภาพการมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์อยู่ในระดับมาก ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง และพบว่า กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีปัญหาการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาตามบทบาทหน้าที่ โดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับน้อย

2. กรรมการสถานศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลแตกต่างกัน ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ไม่แตกต่างกัน

3. กรรมการสถานศึกษาที่มีวุฒิต่างกัน มีประสบการณ์ต่างกัน มีสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ธีระ รุญเจริญ (2547 : 122 – 144) ได้ทำการวิจัยสภาพปัจจุบันและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนเครือข่ายและโรงเรียนคู่ขนานที่เป็นผู้บริหารโรงเรียน ผู้แทนครู และผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีใช้ครูจำนวน 447 คน พบว่า

1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ สาระบัญญัติใน พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ เกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน การบริหารโรงเรียน การจัดการเรียนการสอนและการประกันคุณภาพในระดับปานกลาง

2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสามารถในการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ การจัดทำธรรมนูญโรงเรียนการจัดทำหลักสูตร การจัดทำหลักสูตร การกำกับติดตามการจัดการศึกษาของโรงเรียน การวางแผนการและการประเมินผลแผนและโครงการในระดับปานกลาง

3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสามารถในการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตามที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ในระดับค่อนข้างมาก

4. กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆของโรงเรียนในระดับค่อนข้างมาก

5. คณะกรรมการสถานศึกษา มีปัญหาในด้านความรู้ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ เวลา การมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการศึกษา การตัดสินใจการมีส่วนร่วมในกิจกรรมโรงเรียน และผู้บริหารและครูไม่ให้ความสำคัญในระดับปานกลาง

6. คณะกรรมการมีความต้องการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับแนวปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง หลักสูตรและการจัดทำหลักสูตรแนวการจัดการศึกษาและการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษา บทบาทคณะกรรมการสถานศึกษายุคใหม่ และการวางแผนการบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียนในระดับมาก

7. ผู้บริหาร และครูยอมรับในความสำคัญ ความรู้ ความเหมาะสมขององค์ประกอบ ความตั้งใจ ความรับผิดชอบ ความเสียสละ การมีอุดมการณ์ ฯลฯ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นระดับดี

เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างคณะกรรมการสถานศึกษาจากภายนอกและภายในโรงเรียน พบว่า ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ในด้านความสามารถในการปฏิบัติทั่วไป การมีส่วนร่วมในกิจกรรมโรงเรียน ปัญหาการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ และความต้องการในการพัฒนาตนเองของคณะกรรมการสถานศึกษา โดยกลุ่มภายในสถานศึกษามีความเห็นเชิงบวกมากกว่าทุกเรื่อง ยกเว้นเรื่องความต้องการพัฒนาตนเองของคณะกรรมการสถานศึกษา ที่กลุ่มภายนอกสถานศึกษามีความเห็นเชิงบวกมากกว่ากลุ่มภายในสถานศึกษา

6.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

สมิท (อำนาจ ประสาททอง. 2537 : 38 ; อ้างอิงจาก Smith. 1971 : 2377 – A) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของตัวแทนประชาชน ในการวางแผน และพัฒนาการศึกษาในรัฐมิชิแกน ประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า

1. คณะกรรมการศึกษา ผู้บริหารโรงเรียน และประชาชน มีความต้องการที่จะแสดงความคิดเห็นต่อการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จ

2. คณะกรรมการศึกษา และประชาชนไม่เห็นด้วยที่โรงเรียนดำเนินการโดยไม่เปิดโอกาสให้คณะกรรมการมีส่วนร่วมรู้

3. คณะกรรมการศึกษา และผู้บริหารโรงเรียนเห็นตรงกันว่า โรงเรียนจะเจริญก้าวหน้าขึ้นกว่าเดิม หากเปิดโอกาสให้คณะกรรมการการศึกษาได้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

ซูเลอร์ (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์. 2537 : 185 ; อ้างอิงจาก Schuler. 1990 : 2595 – A) ได้ศึกษาส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารการศึกษาในมหาวิทยาลัยมินนิโซตา สหรัฐอเมริกา โดยศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ ผลปรากฏว่าการเข้ามามีส่วนร่วมอย่างไม่มีประสิทธิภาพเกิดจากความบกพร่องในการติดต่อสื่อสาร เป็นปัญหา

ในการมีส่วนร่วม ได้แก่ ระดับของการเข้าร่วม การเข้าร่วมเพียงเรื่องเดียว การเข้าร่วมโดยขาดความเข้าใจในสถานการณ์ทั้งหมด ขาดข้อตกลงเกี่ยวกับขอบเขตของการมีส่วนร่วม

เบเคอรา (Becerra. 1974 : 9887 – A) วิจัยเรื่อง บทบาทและความเข้าใจระหว่างผู้บริหารกับตัวแทนของชุมชน ต่อการวินิจฉัยปัญหาของโรงเรียน เขาได้คัดเลือกปัญหาของโรงเรียนที่ต้องอาศัยการตัดสินใจร่วมกันของผู้บริหาร และตัวแทนของชุมชนผลการวิจัย พบว่าทั้งสองฝ่ายพยายามที่จะเข้าใจ และปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ และนโยบายที่ได้ตกลงกันไว้ นอกจากนี้ยังพบอีกว่า

1. ผู้บริหารต้องสนใจ และเข้าใจความแตกต่างของชุมชน และต้องพร้อมที่จะร่วมกิจกรรมกับชุมชนได้ในทุกโอกาส
2. ทิศนคติในทางที่ไม่พึงประสงค์ของแต่ละฝ่ายจะมีอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน
3. การให้ประชาชนหรือชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของโรงเรียนจะต้องจัดเตรียมข้อมูลให้เขาได้ศึกษาล่วงหน้า
4. ผู้บริหารจะต้องยอมรับในเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น และไม่ควรราคาหวังผลที่ได้รับจากการเข้าร่วมกับชุมชนมากเกินไป

บอสตรอม (Bostrom. 1995 : 2200 – A) ได้ศึกษาการพัฒนาชุมชนโดยโรงเรียนประถมศึกษาในเขตบริการ ผลการวิจัยสรุปว่า การจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ต้องให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การจัดการศึกษาต้องสอดคล้องกับผู้เรียน ผู้เรียนจะเรียนรู้เติบโต มีการพัฒนาการในทางสร้างสรรค์ ชุมชนจะเจริญก้าวหน้า ครูในเขตชนบทต้องมีศักยภาพเป็นผู้นำมีวิสัยทัศน์ที่ก้าวไกล ปัจจัยเหล่านี้จะมีผลต่อการพัฒนาชนบท ผู้บริหารโรงเรียน เป็นตัวจักรสำคัญที่จะประสานงานขอความร่วมมือจากชุมชน เพื่อให้การจัดการกิจกรรมของโรงเรียนมีประสิทธิภาพ งานหลักของโรงเรียน คือการให้ความรู้แก่สมาชิกในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นเยาวชน หรือผู้ใหญ่อย่างเท่าเทียมกัน วัฒนธรรมของชุมชนมีอิทธิพลต่อการอยู่ร่วมกัน การดำรงชีวิตของสมาชิกในชุมชน

บาร์โลว์ (Barlow. 1996 : 138) ได้ศึกษาเรื่อง การทดสอบผลการใช้ความสำคัญเท่ากันทางเพศของผู้นำกลุ่มในการตัดสินใจ โดยเลือกโรงเรียนในรัฐนิวยอร์ก สมาชิกแสดงการตัดสินใจเลือกคณะกรรมการโรงเรียนขึ้นอยู่กับสมาคมโรงเรียนทางภาคเหนือและภาคตะวันตก ที่จะต้องสนองความคิดเห็นของพฤติกรรมของผู้นำ พฤติกรรมผู้นำในกลุ่มผู้นำของเขาเอง จากการสอบถามพบว่า ทุกอย่างเปลี่ยนแปลงไป คำตอบเป็นที่ไว้วางใจได้ และความหมาย ทางโครงสร้างของการศึกษา คำถามเกี่ยวกับหน้าที่ของแต่ละเพศได้เปลี่ยนไปจากที่ได้ศึกษามาก่อน ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ได้ผ่านการวินิจฉัยมากกว่า 20 ปี จากที่คอนแบบบันทึกไว้ เป็นการศึกษาแนวใหม่ที่เชื่อถือได้ คือ เป็นรายงานใหม่ที่นิยามของโครงสร้างของพฤติกรรมของผู้นำได้ดีที่สุด และหน้าที่ในแต่ละเพศความเสมอภาคกัน จากการศึกษาพบว่า ไม่มีการแบ่งแยกหน้าที่ในแต่ละเพศในทุกระดับชั้นเรียน การศึกษานี้พบว่า ผู้หญิงและผู้ชายมี

ความสามารถในหน้าที่ ความเป็นผู้นำเท่ากัน ซึ่งการศึกษานี้สอดคล้องกับ GSS (การสำรวจทางสังคมทั่วไป) ที่ชี้ให้เห็นว่าหน้าที่ของผู้หญิงไม่ใช่แค่ทำงานบ้าน และเลี้ยงลูกเท่านั้น

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศ และต่างประเทศ สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน คณะกรรมการการศึกษาประจำโรงเรียน การศึกษาของโรงเรียนจะต้องสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และท้องถิ่นนั้น ๆ โดยในปัจจุบัน แนวนโยบายของรัฐต้องการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างกว้างขวางทั้งภาครัฐและเอกชน แต่ในสถานภาพความเป็นจริงในปัจจุบันยังไม่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากการเกิดปัญหาของการมีส่วนร่วมก็คือ ประชาชนขาดความเข้าใจในการมีส่วนร่วม คณะกรรมการการศึกษา ขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองและการจัดการศึกษา รวมทั้งไม่มีเวลาพอให้กับโรงเรียน และถูกขอบริจาคทรัพย์สินของส่วนใหญ่ ในการมีส่วนร่วมของประชาชน องค์กรชุมชน ผู้บริหารโรงเรียนต้องเปิดโอกาสและทำความเข้าใจถึงการที่คณะกรรมการสถานศึกษาจะเข้ามาร่วมกันพัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ปัญหาทั้งหมดที่กล่าวมาแล้วล้วนแล้วเป็นปัญหาต่อการพัฒนาการศึกษา จึงต้องหาวิธีสำหรับการแก้ปัญหาเหล่านี้ให้หมดสิ้นไปหรือลดน้อยลง เพื่อการพัฒนาการศึกษาของไทยต่อไปในอนาคต

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการ และปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้รับใบอนุญาต ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนครู ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้จัดการและครูใหญ่ ที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนในจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2545 จำนวน 107 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้รับใบอนุญาต ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนครู ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้จัดการและครูใหญ่ โรงเรียนเอกชนทุกโรงเรียนที่มีคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 57 โรงเรียน ปีการศึกษา 2545 ซึ่งผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกสถานภาพ จำนวนโรงเรียนละ 8 คน รวม 456 คน

ตาราง 1 จำนวนคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรปราการ มีดังนี้

อำเภอ	จำนวน (โรงเรียน)	จำนวนคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (คน)
เมืองสมุทรปราการ	31	248
พระประแดง	12	96
พระสมุทรเจดีย์	4	32
บางพลี	7	56
บางบ่อ	1	8
กิ่งบางเสาธง	2	16
รวม	57	456

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นเองจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสภาพของผู้ตอบ เรื่องตำแหน่งในคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ลักษณะของการบริหารโรงเรียน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการ และปัญหาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 44 ข้อ

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัย ได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาท ระเบียบ หน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนเอกชน เพื่อเป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือ

2. กำหนดกรอบเนื้อหา ความต้องการและปัญหาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ 11 ข้อ ได้แก่ 1) การให้ความเห็นชอบนโยบาย 2) การให้คำแนะนำการบริหารและการจัดการศึกษา 3) การให้ความเห็นชอบการจัดทำสาระของหลักสูตรสถานศึกษา 4) การส่งเสริมสนับสนุนให้มีการประกันคุณภาพ 5) การพิจารณาแต่งตั้ง ถอดถอนครูใหญ่ 6) การให้คำปรึกษาแนะนำแก่ครูใหญ่ 7) การให้ความเห็นชอบในการกำหนดข้อบังคับ 8) การให้ความเห็นชอบในการเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานประจำปี 9) การให้ความเห็นชอบรายงานประจำปี และงบการเงินประจำปี 10) การพิจารณาวินิจฉัยคำร้องทุกข์ของครู ผู้ปกครอง และนักเรียน 11) การดำเนินการตามที่กฎหมายระเบียบ คำสั่ง กำหนด

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอประธานและกรรมการควบคุมปริญาณิพนธ์ เพื่อขอคำปรึกษา แนะนำ และนำมาปรับปรุงแก้ไข ให้เหมาะสมกับเนื้อหา แล้วนำไปตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วกลับไปให้ประธาน ตรวจสอบความสมบูรณ์อีกครั้ง

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบ มาปรับปรุงแก้ไข แล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนเอกชน ที่มีลักษณะใกล้เคียงกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน ได้แก่ โรงเรียนลาซาลบางนา โรงเรียนนราทร กรุงเทพฯ โรงเรียนแสนสุข โรงเรียนนราธิวาส และโรงเรียนสุขุมวิทวิทยา จังหวัดชลบุรี

5. นำแบบสอบถามที่ได้ทำการทดลองใช้มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ซึ่ง พบว่าแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .94

6. นำแบบสอบถามเสนอประธานและกรรมการผู้ควบคุมปริญาณิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบ และจัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการวิจัยต่อไป

4. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนเอกชนที่มีคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดสมุทรปราการ โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนเอกชนในจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการส่งแบบสอบถามให้คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการวิจัย

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม จำนวน 456 ชุด พร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปส่งยังกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง และรับแบบสอบถามคืน จำนวน 420 ชุด คิดเป็นร้อยละ 92.11

5. การจัดการและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การจัดการกับข้อมูล

ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้คืนมาและคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 วิเคราะห์สถานภาพของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2.2 วิเคราะห์ลักษณะการบริหารงานของโรงเรียน โดยแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2.3 วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean) ของความต้องการการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้ง 4 ด้าน โดยรวมและรายด้าน

2.4 เปรียบเทียบความต้องการการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ แตกต่างกัน จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวน (One-way ANOVA) และลักษณะการบริหารของโรงเรียน โดยการวิเคราะห์หาค่า t-test

2.5 เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการกับปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ทั้ง 4 ด้าน ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ โดยการวิเคราะห์หาค่าสัดส่วน ไค-สแควร์ (χ^2 - test)

2.5 การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป โดยกำหนดโปรแกรมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และสมมติฐานในการวิจัย

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ค่าสถิติดังต่อไปนี้

1. สถิติที่ใช้หาคุณภาพแบบสอบถาม

หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach

2. สถิติพื้นฐานได้แก่

2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าความถี่ (Frequency)

2.3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

2.4 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. สถิติเพื่อการทดสอบสมมติฐาน

- 3.1 ทดสอบสมมติฐาน ข้อ 1 ความต้องการการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ใน 4 ด้าน ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ แตกต่างกัน จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวน (One-way ANOVA) และทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' Post Hoc Comparison) และลักษณะการบริหารงานโรงเรียน โดยใช้ค่าสถิติ t-test
- 3.2 ทดสอบสมมติฐาน ข้อ 2 ความต้องการกับปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ใน 4 ด้าน ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ มีความสัมพันธ์กัน โดยใช้ค่าสถิติ ไค-สแควร์ (χ^2 - test)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัย เรื่อง การศึกษาความต้องการและปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อความเข้าใจในการแปลความหมายจากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดลักษณะในการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
χ^2	แทน	ค่าไค-สแควร์ (Chi-square)
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
df	แทน	ระดับชั้นความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนนเบี่ยงเบนจากค่าเฉลี่ย (Mean Square)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนนเบี่ยงเบนจากค่าเฉลี่ย (Sum of Square)
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F – Distribution
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาความต้องการและปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการ และลักษณะการบริหารโรงเรียน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความต้องการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ ใน 4 ด้าน

ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ใน 4 ด้าน ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ ตามสถานภาพของคณะกรรมการ และลักษณะการบริหารโรงเรียน

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการกับปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ทั้ง 4 ด้าน ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการ และลักษณะการบริหารโรงเรียน ผลปรากฏในตาราง 2 – 4

ตาราง 2 ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการ

สถานภาพของคณะกรรมการ	จำนวน (N)	ร้อยละ
ผู้ได้รับใบอนุญาต	57	13.57
ผู้แทนผู้ปกครอง	54	12.86
ผู้แทนองค์กรชุมชน	49	11.66
ผู้แทนครู	55	13.10
ผู้แทนศิษย์เก่า	50	11.90
ผู้ทรงคุณวุฒิ	53	12.62
ผู้จัดการ	48	11.43
ครูใหญ่	54	12.86
รวม	420	100.00

จากตาราง 2 พบว่าสถานภาพของคณะกรรมการ ที่เป็นผู้ได้รับใบอนุญาต จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 13.57 รองลงมาคือผู้แทนครู จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 13.10 และลำดับสุดท้ายคือ ผู้จัดการ 48 คน คิดเป็นร้อยละ 11.43

ตาราง 3 ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะการบริหารโรงเรียน

ลักษณะการบริหารโรงเรียน	จำนวน (N)	ร้อยละ
บริหารโดยมูลนิธิ	64	15.24
บริหารโดยเจ้าของ	356	84.76
รวม	420	100.0

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีลักษณะการบริหารโรงเรียนโดยเจ้าของ จำนวน 356 คน คิดเป็นร้อยละ 84.76 ส่วนที่บริหารโรงเรียนโดยมูลนิธิมี 64 คน คิดเป็นร้อยละ 15.24

ตาราง 4 ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการ และลักษณะการบริหารโรงเรียน

สถานภาพของคณะกรรมการ	ลักษณะการบริหารโรงเรียน			
	บริหารโดยมูลนิธิ		บริหารโดยเจ้าของ	
	จำนวน (N)	ร้อยละ	จำนวน (N)	ร้อยละ
ผู้ได้รับใบอนุญาต	8	12.5	49	13.76
ผู้แทนผู้ปกครอง	8	12.5	46	12.92
ผู้แทนองค์กรชุมชน	8	12.5	41	11.52
ผู้แทนครู	8	12.5	47	13.20
ผู้แทนศิษย์เก่า	8	12.5	42	11.80
ผู้ทรงคุณวุฒิ	8	12.5	45	12.64
ผู้จัดการ	8	12.5	40	11.24
ครูใหญ่	8	12.5	46	12.92
รวม	64	100.00	356	100.00

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะการบริหารโรงเรียนแบบมูลนิธิ มีจำนวนของคณะกรรมการแต่ละสถานภาพเท่ากันที่จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 ส่วนโรงเรียนที่มีลักษณะการบริหารโดยเจ้าของมีจำนวนคณะกรรมการสถานภาพผู้ได้รับใบอนุญาต มีจำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 13.76 รองลงมาคือผู้แทนครูจำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 13.20 และลำดับสุดท้ายคือ ผู้จัดการ จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 11.24

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความต้องการการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ ใน 4 ด้าน ผลปรากฏในตาราง 5

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยตามขนาดความต้องการการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ ใน 4 ด้าน

สถานภาพของคณะกรรมการ		การมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจ	การมีส่วนร่วม ร่วมในการ ปฏิบัติ	การมีส่วนร่วม ใน ผลประโยชน์	การมีส่วนร่วม ในการ ประเมินผล	รวม
1. ผู้รับใบ อนุญาต	$\bar{X}$	10.32	9.77	9.91	10.19	40.19
	N	57	57	57	57	57
	S.D.	1.256	1.881	1.864	1.684	5.765
2. ผู้แทน ผู้ปกครอง	$\bar{X}$	8.17	7.56	7.57	8.57	31.87
	N	54	54	54	54	54
	S.D.	2.925	3.278	3.505	3.601	11.942
3. ผู้แทน องค์กรชุมชน	$\bar{X}$	7.88	7.18	7.39	7.86	30.31
	N	49	49	49	49	49
	S.D.	3.186	3.672	3.690	3.416	13.056
4. ผู้แทนครู	$\bar{X}$	9.56	9.64	9.49	9.67	38.36
	N	55	55	55	55	55
	S.D.	1.893	1.714	2.008	1.846	6.433
5. ผู้แทนศิษย์ เก่า	$\bar{X}$	7.54	7.58	7.86	7.46	30.44
	N	50	50	50	50	50
	S.D.	3.743	3.575	3.720	3.965	13.836

ตาราง 5 (ต่อ)

สถานภาพของคณะกรรมการ		การมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจ	การมีส่วน ร่วมในการ ปฏิบัติ	การมีส่วนร่วม ใน ผลประโยชน์	การมีส่วน ร่วมในการ ประเมินผล	รวม
6. ผู้ทรงคุณวุฒิ	$\bar{X}$	8.21	8.17	8.15	8.30	32.83
	N	53	53	53	53	53
	S.D.	3.272	3.251	3.284	3.522	12.102
7. ผู้จัดการ	$\bar{X}$	10.52	10.42	9.92	10.69	41.54
	N	48	48	48	48	48
	S.D.	1.031	1.397	2.220	1.114	5.023
8. ครูใหญ่	$\bar{X}$	10.06	10.09	10.06	10.06	40.26
	N	54	54	54	54	54
	S.D.	1.406	1.581	1.433	1.571	5.468
	$\bar{X}$	9.05	8.82	8.81	9.12	35.80
รวม	N	420	420	420	420	420
	S.D.	2.740	2.926	3.005	2.976	10.696

จากตาราง 5 พบว่า ความต้องการการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ โดยรวม มีการมีส่วนร่วมในการประเมินผลสูงสุด รองลงมาคือการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ใน 4 ด้าน ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ ตามสถานภาพของคณะกรรมการ และลักษณะการบริหารโรงเรียน ผลปรากฏในตาราง 6 - 11

ตาราง 6 เปรียบเทียบความต้องการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ใน 4 ด้าน
ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ
จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการ

ความต้องการ		SS	df	MS	F
1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	525.39	7	75.06	
	ภายในกลุ่ม	2620.56	412	6.36	11.80*
	รวม	3145.95	419		
2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	ระหว่างกลุ่ม	614.95	7	87.85	
	ภายในกลุ่ม	2973.30	412	7.22	12.17*
	รวม	3588.25	419		
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	487.06	7	69.58	
	ภายในกลุ่ม	3296.46	412	8.00	8.70*
	รวม	3783.51	419		
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	515.12	7	73.59	
	ภายในกลุ่ม	3194.93	412	7.76	9.49*
	รวม	3710.05	419		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	8334.41	7	1190.63	
	ภายในกลุ่ม	39602.18	412	96.12	12.39*
	รวม	47936.60	419		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 6 พบว่า คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนเอกชน
จังหวัดสมุทรปราการ ที่มีสถานภาพต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาท
หน้าที่ ทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย
เป็นรายคู่ดังตาราง 7 - 11

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยความต้องการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ใน 4 ด้าน ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการ

สถานภาพของ คณะกรรมการ	$\bar{X}$	ผู้จัดการ	ครูใหญ่	ผู้รับใบอนุญาต	ผู้แทนครู	ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผู้แทน ผู้ปกครอง	ผู้แทนศิษย์ เก่า	ผู้แทนองค์กร ชุมชน
ผู้จัดการ	41.54	-	1.28	1.35	3.18	8.71*	9.67*	11.10*	11.24*
ครูใหญ่	40.26	-	-	.07	1.90	7.43*	8.39*	9.82*	9.95*
ผู้รับใบอนุญาต	40.19	-	-	-	1.83	7.36*	8.32*	9.75*	9.89*
ผู้แทนครู	38.36	-	-	-	-	5.53	6.49	7.92*	8.06*
ผู้ทรงคุณวุฒิ	32.83	-	-	-	-	-	.96	2.39	2.52
ผู้แทนผู้ปกครอง	31.87	-	-	-	-	-	-	1.43	1.56
ผู้แทนศิษย์เก่า	30.44	-	-	-	-	-	-	-	.13
ผู้แทนองค์กรชุมชน	30.31	-	-	-	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 7 พบว่า ผู้จัดการมีความต้องการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ใน 4 ด้าน มากกว่า ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้แทนองค์กรชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูใหญ่มีความต้องการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ใน 4 ด้าน มากกว่า ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้แทนองค์กรชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้แทนครู ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้แทนองค์กรชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้แทนครูมีความต้องการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ใน 4 ด้าน มากกว่า ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้แทนองค์กรชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ
 จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการ

สถานภาพของ	ผู้จัดการ	ผู้รับใบอนุญาต	ครูใหญ่	ผู้แทนครู	ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผู้แทนผู้ปกครอง	ผู้แทนองค์กรชุมชน	ผู้แทนศิษย์เก่า
$\bar{X}$	10.52	10.32	10.06	9.56	8.21	8.12	7.88	7.54
ผู้จัดการ	-	.21	.47	.96	2.31*	2.35*	2.64*	2.98*
ผู้รับใบอนุญาต	10.32	-	.26	.75	2.11*	2.15*	2.44*	2.78*
ครูใหญ่	10.06		-	.49	1.85*	1.89*	2.18*	2.52*
ผู้แทนครู	9.56			-	1.36	1.40	1.69	2.02*
ผู้ทรงคุณวุฒิ	8.21				-	.04	.33	.67
ผู้แทนผู้ปกครอง	8.12					-	.29	.63
ผู้แทนองค์กรชุมชน	7.88						-	.34
ผู้แทนศิษย์เก่า	7.54							-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 8 พบว่า ผู้จัดการมีความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มากกว่า ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน และผู้แทนศิษย์เก่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้รับใบอนุญาตมีความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มากกว่า ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน และผู้แทนศิษย์เก่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูใหญ่มีความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มากกว่า ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน และผู้แทนศิษย์เก่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้แทนครูมีความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มากกว่า ผู้แทนศิษย์เก่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยความต้องการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ
 จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการ

สถานภาพของ คณะกรรมการ	ผู้จัดการ	ครูใหญ่	ผู้รับใบอนุญาต	ผู้แทนครู	ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผู้แทนศิษย์ เก่า	ผู้แทน ผู้ปกครอง	ผู้แทนองค์กร ชุมชน
$\bar{X}$	10.42	10.09	9.77	9.64	8.17	7.58	7.56	7.18
ผู้จัดการ	10.42	.32	.64	.78	2.25*	2.84*	2.86*	3.23*
ครูใหญ่	10.09	-	.32	.46	1.92	2.51*	2.54*	2.91*
ผู้รับใบอนุญาต	9.77	-	-	.14	1.60	2.19*	2.22*	2.59*
ผู้แทนครู	9.64	-	-	-	1.46	2.06*	2.08*	2.45*
ผู้ทรงคุณวุฒิ	8.17	-	-	-	-	.59	.61	.99
ผู้แทนศิษย์เก่า	7.58	-	-	-	-	-	.02	.40
ผู้แทนผู้ปกครอง	7.56	-	-	-	-	-	-	.37
ผู้แทนองค์กรชุมชน	7.18	-	-	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 9 พบว่า ผู้จัดการมีความต้องการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มากกว่า ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนผู้ปกครอง และผู้แทนองค์กรชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูใหญ่มีความต้องการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มากกว่า ผู้แทนผู้ปกครอง และผู้แทนองค์กรชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้รับใบอนุญาตมีความต้องการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มากกว่า ผู้แทนผู้ปกครอง และผู้แทนองค์กรชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้แทนครูมีความต้องการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ศิษย์เก่า ผู้แทนผู้ปกครอง และผู้แทนองค์กรชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน มากกว่า ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนผู้ปกครอง และผู้แทนองค์กรชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยความต้องการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ

จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการ

สถานภาพของ คณะกรรมการ	ครูใหญ่	ผู้จัดการ	ผู้รับใบอนุญาต	ผู้แทนครู	ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผู้แทนศิษย์ เก่า	ผู้แทน ผู้ปกครอง	ผู้แทนองค์กร ชุมชน
$\bar{X}$	10.06	9.92	9.91	9.49	8.15	7.86	7.57	7.39
ครูใหญ่	10.06	.14	.14	.56	1.90	2.20*	2.48*	2.67*
ผู้จัดการ	9.92	-	.00	.43	1.77	2.06	2.34*	2.53*
ผู้รับใบอนุญาต	9.91		-	.42	1.76	2.05	2.34*	2.52*
ผู้แทนครู	9.49			-	1.34	1.63	1.92	2.10*
ผู้ทรงคุณวุฒิ	8.15				-	.29	.58	.76
ผู้แทนศิษย์เก่า	7.86					-	.29	.47
ผู้แทนผู้ปกครอง	7.57						-	.19
ผู้แทนองค์กรชุมชน	7.39							-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 10 พบว่า ครูใหญ่มีความต้องการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มากกว่า ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนผู้ปกครอง และผู้แทนองค์กรชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้จัดการมีความต้องการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มากกว่า ผู้แทนผู้ปกครอง และผู้แทนองค์กรชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้รับใบอนุญาตมีความต้องการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มากกว่า ผู้แทนผู้ปกครอง และผู้แทนองค์กรชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้แทนครูมีความต้องการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มากกว่า ผู้แทนองค์กรชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยความต้องการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ
 จำแนกตามสภาพของคณะกรรมการ

สถานภาพของ คณะกรรมการ	ผู้จัดการ	ผู้รับใบอนุญาต	ครูใหญ่	ผู้แทนครู	ผู้แทน ผู้ปกครอง	ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผู้แทนองค์กร ชุมชน	ผู้แทนศิษย์ เก่า
$\bar{X}$	10.69	10.19	10.06	9.67	8.57	8.30	7.86	7.46
ผู้จัดการ	10.69	-	.49	1.01	2.11*	2.39*	2.83*	3.23*
ผู้รับใบอนุญาต	10.19	-	.14	.52	1.62	1.89	2.34*	2.73*
ครูใหญ่	10.06	-	-	.38	1.48	1.75	2.20*	2.60*
ผู้แทนครู	9.67	-	-	-	1.10	1.37	1.82	2.21*
ผู้แทนผู้ปกครอง	8.57	-	-	-	-	.27	.72	1.11
ผู้ทรงคุณวุฒิ	8.30	-	-	-	-	-	.44	.84
ผู้แทนองค์กรชุมชน	7.86	-	-	-	-	-	-	.40
ผู้แทนศิษย์เก่า	7.46	-	-	-	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 พบว่า ผู้จัดการมีความต้องการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มากกว่า ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทน
 องค์กรชุมชน และผู้แทนศิษย์เก่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้รับใบอนุญาตมีความต้องการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มากกว่า
 ผู้แทนองค์กรชุมชน และผู้แทนศิษย์เก่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูใหญ่มีความต้องการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มากกว่า
 ผู้แทนองค์กรชุมชน และผู้แทนศิษย์เก่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้แทนครูมีความต้องการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มากกว่า
 ผู้แทนศิษย์เก่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 12 ความต้องการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่โดยรวมและรายด้านของ
คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ
จำแนกตามลักษณะการบริหารงานของโรงเรียน

ความต้องการ	ลักษณะการบริหารงานโรงเรียน						t
	บริหารโดยมูลนิธิ			บริหารโดยเจ้าของ			
	N	$\bar{X}$	S.D.	N	$\bar{X}$	S.D.	
1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	64	8.88	3.10	356	9.08	2.67	-.501
2. การมส่วนร่วมในการปฏิบัติ	64	8.77	3.13	356	8.83	2.89	-.150
3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	64	8.69	3.12	356	8.84	2.99	-.356
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	64	9.08	2.80	356	9.13	3.01	-.125
รวม	64	35.41	11.27	356	35.87	10.60	-.308

จากตาราง 12 พบว่าลักษณะการบริหารงานของโรงเรียนต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติหน้าที่โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการกับการแก้ปัญหาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ใน 4 ด้าน ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ ผลปรากฏในตาราง 13-16

ตาราง 13 ความต้องการแก้ปัญหาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ

ความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	ความต้องการ	ปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดจากการมีส่วนร่วม				χ^2
		โรงเรียนไม่เปิดโอกาส	ไม่เข้าใจบทบาท	ไม่มีเวลา	เหตุผลอื่น	
1. การให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาโรงเรียนด้านวิชาการ บุคลากร งบประมาณ อาคาร สถานที่ กิจกรรมนักเรียน และความสัมพันธ์กับชุมชน	ต้องการ	36 (33.3)	59 (15.2)	92 (23.7)	23 (5.9)	179 (46.0)
	ไม่ต้องการ	-	6 (19.4)	5 (16.1)	6 (19.4)	14 (45.2)
2. การให้คำแนะนำและเสนอแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพ การบริหารจัดการศึกษาด้านวิชาการ บุคลากร งบประมาณ อาคาร สถานที่ กิจกรรมนักเรียน และความสัมพันธ์กับชุมชน	ต้องการ	40 (10.2)	43 (11.0)	99 (25.3)	22 (5.6)	187 (47.8)
	ไม่ต้องการ	1 (3.4)	7 (24.1)	3 (10.3)	3 (10.3)	15 (51.7)
3. การให้ความเห็นชอบการจัดทำสาระหลักสูตรสถานศึกษา และมาตรฐานการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการท้องถิ่น	ต้องการ	11 (2.9)	66 (17.4)	82 (21.6)	31 (91.2)	190 (50.0)
	ไม่ต้องการ	1 (2.5)	11 (27.5)	4 (10.0)	3 (7.5)	21 (52.5)

ตาราง 13 (ต่อ)

ความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	ความต้องการ	ปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดจากการมีส่วนร่วม (ร้อยละ)				χ^2
		โรงเรียนไม่ เปิดโอกาส	ไม่เข้าใจ บทบาท	ไม่มีเวลา	เหตุผลอื่น ไม่มีปัญหา	
4. การพัฒนาปรับปรุงระบบการประกันคุณภาพภายใน โรงเรียน	ต้องการ	11 (2.9)	70 (18.6)	76 (20.2)	18 (4.8)	201 (53.5)
	ไม่ต้องการ	1 (2.3)	10 (22.7)	10 (22.7)	4 (18.2)	19 (43.2)
	ต้องการ	38 (14.7)	17 (6.6)	53 (20.5)	10 (3.9)	140 (54.3)
	ไม่ต้องการ	18 (11.1)	20 (12.3)	18 (11.1)	18 (11.1)	88 (54.3)
5. การแต่งตั้ง ถอดถอนครูใหญ่	ต้องการ	34 (9.8)	19 (5.5)	85 (24.4)	11 (3.2)	199 (57.2)
	ไม่ต้องการ	5 (6.9)	5 (6.9)	14 (19.4)	10 (13.9)	38 (52.8)
6. การให้คำแนะนำแนวทางการพัฒนากิจการเกี่ยวข้องกับ โรงเรียน	ต้องการ	40 (11.4)	20 (5.7)	78 (22.2)	14 (4.0)	199 (56.7)
	ไม่ต้องการ	5 (7.2)	5 (7.2)	13 (18.8)	9 (13.0)	37 (53.6)
7. การกำหนดข้อบังคับและระเบียบต่าง ๆ ของโรงเรียน	ต้องการ	34 (9.8)	19 (5.5)	85 (24.4)	11 (3.2)	199 (57.2)
	ไม่ต้องการ	5 (6.9)	5 (6.9)	14 (19.4)	10 (13.9)	38 (52.8)
8. การกำหนดข้อบังคับและระเบียบต่าง ๆ ของโรงเรียน	ต้องการ	40 (11.4)	20 (5.7)	78 (22.2)	14 (4.0)	199 (56.7)
	ไม่ต้องการ	5 (7.2)	5 (7.2)	13 (18.8)	9 (13.0)	37 (53.6)

ตาราง 13 (ต่อ)

ความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	ความต้องการ	ปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดจากการมีส่วนร่วม (ร้อยละ)				χ^2
		โรงเรียนไม่ เปิดโอกาส	ไม่เข้าใจ บทบาท	ไม่มีเวลา	เหตุผลอื่น	
8. การเปลี่ยนแปลงการดำเนินการต่าง ๆ ของโรงเรียน	ต้องการ	32 (9.5)	20 (5.9)	81 (24.0)	12 (3.6)	192 (57.0)
	ไม่ต้องการ	7 (8.4)	4 (4.8)	21 (25.3)	8 (9.6)	43 (51.8)
						5.75
9. การแต่งตั้งผู้ตรวจสอบบัญชีของโรงเรียน	ต้องการ	34 (12.4)	10 (3.6)	57 (20.7)	11 (4.0)	163 (59.3)
	ไม่ต้องการ	17 (11.7)	11 (7.6)	27 (18.6)	11 (7.6)	79 (54.5)
						5.91
10. การตัดสินใจร้องทุกข์ของครู นักเรียน และ ผู้ปกครอง	ต้องการ	35 (10.0)	25 (7.2)	77 (22.1)	12 (3.4)	200 (57.3)
	ไม่ต้องการ	2 (2.8)	7 (9.9)	12 (16.9)	7 (9.9)	43 (60.6)
						10.27*

ตาราง 13 (ต่อ)

ความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	ความต้องการ	ปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดจากการมีส่วนร่วม (ร้อยละ)				χ^2
		โรงเรียนไม่ เปิดโอกาส	ไม่เข้าใจ บทบาท	ไม่มีเวลา เหลือ	ไม่มีปัญหา	
11. การดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมายหน้าที่ ตาม ระเบียบ คำสั่งที่กำหนดไว้	ต้องการ	6 (1.7)	37 (10.7)	79 (22.8)	14 (4.0)	6.02
	ไม่ต้องการ	1 (1.4)	6 (8.2)	25 (34.2)	5 (6.8)	

หมายเหตุ เหตุผลอื่น ๆ ได้แก่ การถือว่าไม่ใชหน้าที่ของตน และเห็นว่า เป็นสิทธิหน้าที่ของทางโรงเรียน ปัญหาความแตกต่างกันทางวิสัยทัศน์ของคณะกรรมการ และปัญหา
ความไม่เข้าใจระบบการประกันคุณภาพ

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 13 พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วม (ต้องการ,ไม่ต้องการ) กับปัญหาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจตามบทบาทหน้าที่ของ
คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ข้อ1
การให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาโรงเรียนด้านวิชาการ บุคลากร งบประมาณ อาคาร สถานที่ กิจกรรมนักเรียน และความสัมพันธ์กับชุมชน ข้อ5 การ
แต่งตั้ง ถอดถอนครูใหญ่ และข้อ6 การให้คำแนะนำแนวทางการพัฒนาการศึกษากับโรงเรียน ข้อ7 การกำหนดข้อบังคับและระเบียบต่าง ๆ ของ
โรงเรียน และข้อ10 การตัดสินใจคำร้องขอของครู นักเรียน และผู้ปกครอง ส่วนข้ออื่น ๆ ไม่มีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือมีรูปแบบความถี่ที่เกิดขึ้นจริง
แตกต่างกัน ซึ่งพบว่า กลุ่มที่ต้องการการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีปัญหาที่เกิดจาก ไม่มีเวลา รองลงมาคือ ไม่เข้าใจบทบาท โรงเรียนไม่เปิดโอกาส

และเหตุผลอื่น ตามลำดับ สำหรับกลุ่มที่ไม่ต้องการ มีปัญหาที่เกิดจาก “ไม่มีเวลา รองลงมาคือ ไม่เข้าใจบทบาท เหตุผลอื่น และโรงเรียนไม่เปิดโอกาสตามลำดับ

ตาราง 14 ความต้องการกับปัญหาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ

ความต้องการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	ความต้องการ	ปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดจากการมีส่วนร่วม (ร้อยละ)				χ^2
		โรงเรียนไม่เปิดโอกาส	ไม่เข้าใจบทบาท	ไม่มีเวลา	เหตุผลอื่น	
		ไม่มีปัญหา				
1. การกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน	ต้องการ	23 (6.2)	24 (6.5)	90 (24.3)	18 (4.9)	13.27*
	ไม่ต้องการ	-	7 (14.3)	15 (30.6)	6 (12.2)	
2. การพัฒนาการบริหารและการจัดการศึกษาด้านวิชาการ บุคลากร งบประมาณ อาคาร สถานที่ กิจกรรมนักเรียน และความสัมพันธ์กับชุมชน	ต้องการ	14 (3.9)	31 (8.6)	93 (25.7)	18 (5.0)	5.53
	ไม่ต้องการ	3 (5.2)	8 (13.8)	15 (25.9)	6 (10.3)	
3. การดำเนินการจัดทำสารของหลักสูตรสถานศึกษา	ต้องการ	5 (1.6)	39 (12.3)	70 (22.1)	19 (6.0)	8.25
	ไม่ต้องการ	1 (1.0)	12 (11.7)	37 (35.9)	6 (5.8)	

ตาราง 14 (ต่อ)

ความต้องกรมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	ความต้องกร	ปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดจากการมีส่วนร่วม					χ ²
		(ร้อยละ)					
		โรงเรียนไม่เปิดโอกาส	ไม่เข้าใจบทบาท	ไม่มีเวลา	เหตุผลอื่น	ไม่มีปัญหา	
4. การสนับสนุนให้มีการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนและการเตรียมความพร้อมเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก	ต้องการ	10 (2.6)	40 (41.1)	91 (23.7)	21 (5.5)	222 (57.8)	2.25
	ไม่ต้องการ	2 (5.6)	5 (13.9)	10 (27.8)	2 (5.6)	17 (47.2)	
5. การแต่งตั้ง ถอดถอนครูใหญ่	ต้องการ	25 (9.9)	12 (4.8)	64 (25.4)	9 (3.6)	142 (56.3)	11.48*
	ไม่ต้องการ	12 (7.1)	20 (11.9)	28 (16.7)	7 (4.2)	101 (60.1)	
6. การกำหนดแนวทางการพัฒนากิจการที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน	ต้องการ	28 (8.6)	16 (4.9)	73 (22.3)	9 (2.8)	201 (61.5)	12.03*
	ไม่ต้องการ	4 (4.3)	11 (11.8)	20 (21.5)	7 (7.5)	51 (54.8)	
7. การแก้ไขปรับปรุงข้อบังคับและระเบียบต่างๆของโรงเรียน โดยรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน	ต้องการ	32 (9.1)	14 (4.0)	82 (23.2)	11 (3.1)	214 (60.6)	15.37*
	ไม่ต้องการ	-	5 (7.5)	22 (32.8)	6 (9.0)	34 (50.7)	

ตาราง 14 (ต่อ)

ความต้องกรมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	ความต้องกร	ปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดจากการมีส่วนร่วม (ร้อยละ)				χ^2
		โรงเรียนไม่ เปิดโอกาส	ไม่เข้าใจ บทบาท	ไม่มีเวลา	เหตุผลอื่น	
8. การเปลี่ยนแปลงระบบต่างๆของโรงเรียนให้เหมาะสม	ต้องการ	29 (8.1)	13 (3.6)	84 (23.5)	13 (3.6)	219 (61.2)
	ไม่ต้องการ	2 (3.2)	8 (12.9)	16 (25.8)	2 (3.2)	34 (54.8)
9. การจัดทำรายงานผลงานประจำปี และงบประมาณ ประจำปีของโรงเรียน	ต้องการ	16 (5.2)	17 (5.5)	71 (3.1)	13 (4.2)	190 (61.9)
	ไม่ต้องการ	4 (3.5)	12 (10.6)	29 (25.7)	6 (5.3)	62 (54.9)
10. การป้องกันและแก้ไขปัญหาตามคำร้องทุกข์	ต้องการ	31 (8.6)	9 (2.5)	88 (24.3)	11 (3.0)	223 (61.6)
	ไม่ต้องการ	-	9 (15.5)	15 (25.9)	5 (8.6)	29 (50.0)

ตาราง 14 (ต่อ)

ความต้องการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	ปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดจากการมีส่วนร่วม					χ^2
	ความต้องการ	(ร้อยละ)				
		โรงเรียนไม่เปิดโอกาส	ไม่เข้าใจบทบาท	ไม่มีเวลา	เหตุผลอื่น	
11. การดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียน	ต้องการ	17 (5.5)	21 (6.8)	60 (19.3)	8 (2.6)	32.61*
	ไม่ต้องการ	1 (.9)	19 (17.4)	41 (37.6)	2 (1.8)	

หมายเหตุ เหตุผลอื่น ได้แก่ ปัญหาการขาดความรู้ความชำนาญ การไม่เข้าร่วมการทำงาน ปัญหาความแตกต่างทางวิธีทัศน์ของคณะกรรมการ และปัญหาความไม่เข้าใจระบบการประกันคุณภาพ

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วม (ต้องการ,ไม่ต้องการ) กับปัญหาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ข้อ1 การกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ข้อ5 การแต่งตั้ง ยอดถอนครูใหญ่ ข้อ6 การกำหนดแนวทางการพัฒนากิจการที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ข้อ7 การแก้ไขปรับปรุงข้อบังคับและระเบียบต่างของโรงเรียน โดยรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน ข้อ8 การเปลี่ยนแปลงระบบต่างของโรงเรียนให้เหมาะสม ข้อ10 การป้องกันและแก้ไขปัญหาค่าครองชีพ และข้อ11 การดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียนส่วนข้ออื่นๆ ไม่มีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือมีรูปแบบความถี่ที่เกิดขึ้นจริงแตกต่างกัน ซึ่งพบว่า กลุ่มที่ต้องการการมี

ส่วนร่วมในการปฏิบัติ มีปัญหาที่เกิดจาก ไม่มีเวลา รองลงมาคือ ไม่เข้าใจบทบาท โรงเรียนไม่เปิดโอกาส และเหตุผลอื่น ตามลำดับ สำหรับกลุ่มที่ไม่ต้องการ มีปัญหาที่เกิดจาก ไม่มีเวลา รองลงมาคือ ไม่เข้าใจบทบาท โรงเรียนไม่เปิดโอกาส และเหตุผลอื่น ตามลำดับ

ตาราง 15 ความต้องการกับปัญหาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ

ความต้องการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	ความต้องการ	ปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดจากการมีส่วนร่วม (ร้อยละ)				χ^2
		โรงเรียนไม่เปิดโอกาส	ไม่เข้าใจ บทบาท	ไม่มีเวลา	เหตุผลอื่น ไม่มีปัญหา	
1. การได้รับความชื่นชมในความสำเร็จของการกำหนดนโยบาย เป้าหมายและแผนปฏิบัติการของโรงเรียน	ต้องการ	17 (5.0)	5 (1.5)	83 (24.3)	15 (4.4)	19.51*
	ไม่ต้องการ	1 (1.3)	7 (9.0)	27 (34.6)	4 (5.1)	
2. การรับบริการการให้คำแนะนำในการบริหารและการจัดการศึกษาในโรงเรียน	ต้องการ	17 (4.7)	12 (3.4)	88 (24.6)	13 (3.6)	5.78
	ไม่ต้องการ	-	4 (6.5)	20 (32.3)	2 (3.2)	
3. การได้รับการแสดงความยินดีในความสำเร็จของการจัดทำสาระการเรียนรู้รายปี วิทยภาคเรียนของโรงเรียน	ต้องการ	12 (3.5)	16 (4.7)	82 (24.1)	17 (5.0)	1.13
	ไม่ต้องการ	1 (1.3)	4 (5.0)	20 (25.0)	4 (5.0)	

ตาราง 15 (ต่อ)

ความต้องการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	ความต้องการ	ปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดจากการมีส่วนร่วม (ร้อยละ)				χ^2
		โรงเรียนไม่ เปิดโอกาส	ไม่เข้าใจ บทบาท	ไม่มีเวลา	เหตุผลอื่น	
4. การได้รับการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน และการ ประเมิน คุณภาพภายนอก	ต้องการ	8 (2.2)	18 (4.8)	96 (25.8)	16 (4.3)	2.43
	ไม่ต้องการ	-	4 (8.3)	12 (25.0)	3 (6.3)	
						(60.4)
5. ความสำเร็จในการแต่งตั้ง ถอดถอนครูใหญ่	ต้องการ	18 (15.3)	5 (2.0)	63 (25.5)	10 (4.0)	11.19*
	ไม่ต้องการ	8 (4.6)	14 (8.1)	35 (20.2)	5 (6.2)	
						(64.2)
6. การได้รับความชื่นชมจากการให้คำปรึกษาแนะนำแก่ ครูใหญ่	ต้องการ	16 (5.1)	11 (3.5)	82 (26.1)	7 (2.2)	12.12*
	ไม่ต้องการ	1 (9)	6 (5.7)	18 (17.0)	7 (6.6)	
						(68.6)
7.ความสำเร็จในการกำหนดข้อบังคับ และระเบียบต่างๆ ของโรงเรียน	ต้องการ	14 (3.9)	12 (3.4)	95 (26.6)	9 (2.5)	6.87
	ไม่ต้องการ	1 (1.6)	5 (7.9)	13 (20.6)	4 (6.3)	
						(63.5)

ตาราง 15 (ต่อ)

ความต้องการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	ความต้องการ	ปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดจากการมีส่วนร่วม (ร้อยละ)				χ^2
		โรงเรียนไม่ เปิดโอกาส	ไม่เข้าใจ บทบาท	ไม่มีเวลา	เหตุผลอื่น	
8. การได้รับการแสดงความคิดเห็นในความสำเร็จของการ เปลี่ยนแปลงการดำเนินการของโรงเรียน	ต้องการ	9 (2.4)	16 (4.3)	92 (24.5)	19 (5.1)	1.77
	ไม่ต้องการ	-	3 (6.7)	10 (22.2)	2 (4.4)	
9. ความสำเร็จของการจัดทำรายงานประจำปีและ งบประมาณ ประจำปี ก่อนเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด	ต้องการ	10 (3.0)	15 (4.5)	86 (26.0)	13 (3.9)	3.91
	ไม่ต้องการ	1 (1.1)	8 (9.0)	20 (22.5)	4 (4.5)	
10. การรับบริการในการแก้ไขปัญหาคำร้องทุกข์ของครู นักเรียน และผู้ปกครอง	ต้องการ	18 (5.3)	13 (3.9)	81 (24.0)	10 (3.0)	2.90
	ไม่ต้องการ	2 (2.4)	5 (6.0)	24 (28.9)	3 (3.6)	

ตาราง 15 (ต่อ)

ความต้องการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	ปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดจากการมีส่วนร่วม				χ^2
	(ร้อยละ)				
	โรงเรียนไม่เปิดโอกาส	ไม่เข้าใจบทบาท	ไม่มีเวลา	เหตุผลอื่น	
11. การให้บริการในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียน	ต้องการ	4 (1.2)	22 (6.7)	79 (24.0)	216 (65.7)
	ไม่ต้องการ	2 (2.2)	11 (12.1)	28 (30.8)	48 (52.7)

หมายเหตุ เหตุผลอื่น ได้แก่ ปัญหาการขาดแคลนงบประมาณ ปัญหาการถือว่าไม่ใช่งานหน้าที่ของตนเอง และเห็นว่าป็นสิทธิหน้าที่ของทางโรงเรียน ปัญหาความแตกต่างกันทางวิสัยทัศน์ของคณะกรรมการ

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วม (ต้องการ,ไม่ต้องการ) กับปัญหาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ มีความสัมพันธ์กันอย่างมากมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ข้อ1 การได้รับความชื่นชมในความสำเร็จของการกำหนดนโยบายเป้าหมายและแผนปฏิบัติการของโรงเรียน ข้อ5 ความสำเร็จในการแต่งตั้ง ถอดถอนครูใหญ่ และข้อ6 การได้รับความชื่นชมจากการให้คำปรึกษาแนะนำแก่ครูใหญ่ ส่วนข้ออื่น ๆ ไม่มีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือมีรูปแบบความถี่ที่เกิดขึ้นจริงแตกต่างกัน ซึ่งพบว่า กลุ่มที่ต้องการการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มีปัญหาที่เกิดจาก ไม่มีเวลา รองลงมาคือ โรงเรียนไม่เปิดโอกาส ไม่เข้าใจบทบาท และเหตุผลอื่น ตามลำดับ สำหรับกลุ่มที่ไม่ต้องการ มีปัญหาที่เกิดจาก ไม่มีเวลา รองลงมาคือ ไม่เข้าใจบทบาท โรงเรียนไม่เปิดโอกาส และเหตุผลอื่นตามลำดับ

ตาราง 16 ความต้องการกับปัญหาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในการประเมินผลตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ

ความต้องการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	ความต้องการ	ปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดจากการมีส่วนร่วม (ร้อยละ)				χ^2
		โรงเรียนไม่ เปิดโอกาส	ไม่เข้าใจ บทบาท	ไม่มีเวลา	เหตุผลอื่น	
1. การประเมินผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปี และแผนพัฒนาโรงเรียน	ต้องการ	15 (4.2)	20 (5.5)	88 (24.4)	11 (3.0)	7.336
	ไม่ต้องการ	1 (1.7)	7 (11.9)	20 (33.9)	2 (3.4)	
2. ติดตามช่วยเหลือ แนะนำการแก้ปัญหาในการบริหารและ จัดการศึกษาในโรงเรียน	ต้องการ	17 (4.5)	22 (5.9)	100 (26.6)	9 (2.4)	1.95
	ไม่ต้องการ	2 (4.5)	4 (9.1)	13 (29.5)	2 (4.5)	
3. กำกับ ติดตาม ผลการดำเนินการจัดทำสาระหลักสูตร สถานศึกษา	ต้องการ	9 (2.6)	30 (8.8)	84 (2.6)	16 (4.7)	2.79
	ไม่ต้องการ	1 (1.3)	5 (6.3)	25 (31.6)	5 (6.3)	

ตาราง 16 (ต่อ)

ความต้องการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	ความต้องการ	ปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดจากการมีส่วนร่วม (ร้อยละ)				χ^2
		โรงเรียนไม่ เปิดโอกาส	ไม่เข้าใจ บทบาท	ไม่มีเวลา	เหตุผลอื่น	
4. การประเมินผลการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน	ต้องการ	9 (2.4)	45 (12.0)	78 (20.3)	16 (4.3)	227 (60.5)
	ไม่ต้องการ	-	7 (15.6)	12 (26.7)	2 (4.4)	24 (53.3)
5. กำกับติดตามการพิจารณาแต่งตั้ง ถอดถอนครูใหญ่	ต้องการ	27 (9.6)	13 (4.6)	76 (27.0)	8 (2.8)	158 (56.0)
	ไม่ต้องการ	6 (4.3)	16 (11.6)	21 (15.2)	6 (4.3)	89 (64.5)
6. กำกับติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงาน ของครูใหญ่	ต้องการ	25 (8.4)	10 (3.3)	85 (28.4)	9 (3.0)	170 (56.9)
	ไม่ต้องการ	4 (3.3)	13 (10.7)	19 (15.7)	3 (2.5)	82 (67.8)
7. การประเมินผลรายละเอียดข้อบังคับและระเบียบ ก่อนให้ ความเห็นชอบ	ต้องการ	17 (4.7)	20 (4.7)	97 (27.0)	9 (2.5)	216 (60.2)
	ไม่ต้องการ	-	9 (14.8)	14 (23.0)	2 (3.3)	36 (59.0)

ตาราง 16 (ต่อ)

ความต้องการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	ปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดจากการมีส่วนร่วม				χ^2
	ความต้องการ	โรงเรียนไม่เปิดโอกาส	ไม่เข้าใจบทบาท	ไม่มีเวลาเหตุผลอื่น	
8. กำกับ ติดตามการเปลี่ยนแปลงการดำเนินการของโรงเรียน	ต้องการ	23 (6.4)	23 (6.4)	93 (26.1)	8 (2.2)
	ไม่ต้องการ	1 (1.6)	5 (7.9)	15 (23.8)	2 (3.2)
					210 (58.8)
9. กำกับ ติดตามการดำเนินงานประจำปีของโรงเรียนก่อนการเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและเผยแพร่ต่อสาธารณชน	ต้องการ	21 (5.8)	15 (4.1)	95 (26.2)	11 (3.0)
	ไม่ต้องการ	-	3 (5.2)	18 (31.0)	4 (6.9)
					220 (56.9)
10. กำกับ ติดตาม คำร้องทุกข์ต่างๆของครู นักเรียน และผู้ปกครอง	ต้องการ	25 (6.9)	12 (3.3)	98 (27.1)	7 (1.9)
	ไม่ต้องการ	1 (1.7)	1 (1.7)	16 (27.6)	5 (8.6)
					35 (60.3)
					10.41*

ตาราง 16 (ต่อ)

ความต้องการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	ปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดจากการมีส่วนร่วม				χ^2
	ความต้องการ	โรงเรียนไม่เปิดโอกาส	ไม่เข้าใจบทบาท	ไม่มีเวลาเหตุผลอื่น	
11. ติดตามการดำเนินการที่อาจได้รับมอบหมายตามที่กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง กำหนด	ต้องการ	14 (3.9)	21 (5.9)	93 (26.1)	219 (61.5)
	ไม่ต้องการ	-	6 (9.4)	20 (31.3)	35 (4.7)
					5.37

หมายเหตุ เหตุผลอื่น ได้แก่ การถือว่าไม่ใชหน้าที่ของตน และเห็นว่า เป็นสิทธิหน้าที่ของทางโรงเรียน ปัญหาความแตกต่างกันทางวิถีทัศน์ของคณะกรรมการ และปัญหาความไม่เข้าใจระบบการประกันคุณภาพ

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 พบว่า ความต้องการมีส่วนร่วม (ต้องการ,ไม่ต้องการ) กับปัญหาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ข้อ5 กำกับติดตามการพิจารณาแต่งตั้ง ถอดถอนครูใหญ่ ข้อ6 กำกับติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการทำงานของครูใหญ่ ข้อ7 การประเมินผลรายละเอียดข้อบังคับและระเบียบ ก่อนให้ความเห็นชอบ และข้อ10 กำกับ ติดตาม คำร้องทุกข์ต่างของครู นักเรียน และผู้ปกครอง ส่วนข้ออื่นๆมีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือมีรูปแบบความถี่ที่เกิดขึ้นจริงแตกต่างกัน ซึ่งพบว่า กลุ่มที่ต้องการการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีปัญหาที่เกิดจากไม่มีเวลา รองลงมาคือ โรงเรียนไม่เปิดโอกาส ไม่เข้าใจบทบาท และเหตุผลอื่น ตามลำดับ สำหรับกลุ่มที่ไม่ต้องการ มีปัญหาที่เกิดจาก ไม่มีเวลารองลงมาคือ ไม่เข้าใจบทบาท โรงเรียนไม่เปิดโอกาส และเหตุผลอื่น ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาความต้องการและปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ มีขั้นตอนในการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูล สรุปได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความต้องการการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ ใน 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ใน 4 ด้าน ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการ และลักษณะการบริหารงานของโรงเรียน
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการกับปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ใน 4 ด้าน ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ

สมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานในการวิจัย ดังนี้

1. ความต้องการการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ใน 4 ด้าน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ แตกต่างกัน จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการ และลักษณะการบริหารงานโรงเรียน
2. ความต้องการกับปัญหาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ใน 4 ด้าน ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ มีความสัมพันธ์กัน

วิธีการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2545 จำนวน 107 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ ปีการศึกษา 2545 ซึ่งผู้วิจัยเลือกด้วยวิธีแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเลือกคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกสถานภาพซึ่ง ได้แก่ ผู้รับใบอนุญาต ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนครู ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้จัดการ และครูใหญ่ จำนวนโรงเรียนละ 8 คน จากทั้งหมด 57 โรงเรียน รวม 456 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ที่ใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นเองจำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพของผู้ตอบ เรื่องตำแหน่งในคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ลักษณะของการบริหารโรงเรียน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 2 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการและปัญหาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 44 ข้อ และเติมข้อความ

ในการสร้างเครื่องมือสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือให้คณะกรรมการควบคุมปริญญาบัตร และผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ แล้วจึงนำมาแก้ไขปรับปรุง จากนั้น ผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 40 คน แล้วจึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อตรวจหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการใช้การหาวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) แบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่น = .94

การวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดวิเคราะห์ข้อมูลวิจัยด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยหาค่าสถิติ และทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพของ คณะกรรมการ และลักษณะการบริหารโรงเรียน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความต้องการการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ ใน 4 ด้าน

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความต้องการการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาท หน้าที่ใน 4 ด้าน ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัด สมุทรปราการ ตามสถานภาพของคณะกรรมการ และลักษณะการบริหารโรงเรียน

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการกับปัญหาการมีส่วนร่วมใน การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ใน 4 ด้าน ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ

สรุปผลการวิจัย

จากผลการศึกษาความต้องการและปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาท หน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ สรุปผลได้ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพของ คณะกรรมการ และลักษณะการบริหารโรงเรียน

คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 420 คน ประกอบด้วย ผู้รับใบอนุญาต (57 คน) ร้อยละ 13.57 ผู้แทนครู (55 คน) ร้อยละ 13.10 ผู้แทนผู้ปกครอง (54 คน) ร้อยละ 12.86 ครูใหญ่ (54 คน) ร้อยละ 12.86 ผู้ทรงคุณวุฒิ (53 คน) ร้อยละ 12.62 ผู้แทนศิษย์เก่า 50 คน) ร้อยละ 11.90 ผู้แทนองค์กรชุมชน (49 คน) ร้อยละ 11.66 และผู้จัดการ (48 คน) ร้อยละ 12.86 ส่วนมากมี ลักษณะการบริหารโรงเรียนโดยเจ้าของโรงเรียน (356 คน) ร้อยละ 84.76 และบริหารโดยมูลนิธิ (64 คน) ร้อยละ 15.24

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความต้องการการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ ใน 4 ด้าน

ความต้องการการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ โดยรวม มีการมีส่วนร่วมในการประเมินผลสูงสุด รองลงมาคือการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความต้องการการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ใน 4 ด้าน ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ ตามสถานภาพของคณะกรรมการ และลักษณะการบริหารโรงเรียน

คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ ที่มีสถานภาพต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาความต้องการการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีสถานภาพของคณะกรรมการต่างกัน เป็นรายด้าน สรุปผลดังนี้

ความต้องการการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ใน 4 ด้าน ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าผู้จัดการมีความต้องการการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ใน 4 ด้าน มากกว่า ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้แทนองค์กรชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูใหญ่มีความต้องการการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ใน 4 ด้าน มากกว่า ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้แทนองค์กรชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้รับใบอนุญาตมีความต้องการการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ใน 4 ด้าน มากกว่า ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้แทนองค์กรชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้แทนครูมีความต้องการการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ใน 4 ด้าน มากกว่า ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้แทนองค์กรชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคนอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ด้านความต้องการการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผู้จัดการมีความต้องการการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มากกว่า ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน และผู้แทนศิษย์เก่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้รับใบอนุญาตมีความต้องการการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มากกว่า ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน และผู้แทนศิษย์เก่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูใหญ่มีความต้องการการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มากกว่า ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน และผู้แทนศิษย์เก่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้แทนครูมีความต้องการการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มากกว่า ผู้แทนศิษย์เก่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคนอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ด้านความต้องการการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ของคณะกรรมการบริหาร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผู้จัดการมีความต้องการการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มากกว่า
ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนผู้ปกครอง และผู้แทนองค์กรชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05 ครูใหญ่มีความต้องการการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มากกว่า ผู้แทนศิษย์เก่า
ผู้แทนผู้ปกครอง และผู้แทนองค์กรชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้รับใบอนุญาต
มีความต้องการการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มากกว่า ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนผู้ปกครอง และ
ผู้แทนองค์กรชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้แทนครูมีความต้องการการมี
ส่วนร่วมในการปฏิบัติ มากกว่า ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนผู้ปกครอง และผู้แทนองค์กรชุมชน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ด้านความต้องการการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ของคณะกรรมการบริหาร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ครูใหญ่มีความต้องการการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มากกว่า
ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนผู้ปกครอง และผู้แทนองค์กรชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ผู้จัดการมีความต้องการการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มากกว่า ผู้แทนผู้ปกครอง และผู้แทน
องค์กรชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้รับใบอนุญาตมีความต้องการการมี
ส่วนร่วมในผลประโยชน์ มากกว่า ผู้แทนผู้ปกครอง และผู้แทนองค์กรชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05 และผู้แทนครูมีความต้องการการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มากกว่า ผู้แทน
องค์กรชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

ด้านความต้องการการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ของคณะกรรมการบริหาร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าผู้จัดการมีความต้องการการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มากกว่า
ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนองค์กรชุมชน และผู้แทนศิษย์เก่า อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05 ผู้รับใบอนุญาตมีความต้องการการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มากกว่า
ผู้แทนองค์กรชุมชน และผู้แทนศิษย์เก่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูใหญ่มีความ
ต้องการการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มากกว่า ผู้แทนองค์กรชุมชน และผู้แทนศิษย์เก่า
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้แทนครูมีความต้องการการมีส่วนร่วมในการ
ประเมินผล มากกว่า ผู้แทนศิษย์เก่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ
ไม่แตกต่างกัน

ความต้องการการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหาร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ ที่มีลักษณะการบริหารงานของ
โรงเรียนต่างกันมีความต้องการมีส่วนร่วม โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการกับปัญหาการมีส่วนร่วมในการ
ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ใน 4 ด้าน ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียน
เอกชนจังหวัดสมุทรปราการ

ความต้องการมีส่วนร่วม (ต้องการ,ไม่ต้องการ) กับปัญหาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ข้อ1 การให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาโรงเรียนด้านวิชาการ บุคลากร งบประมาณ อาคาร สถานที่ กิจกรรมนักเรียน และความสัมพันธ์กับชุมชน ข้อ5 การแต่งตั้ง ถอดถอนครูใหญ่ ข้อ6 การให้คำแนะนำแนวทางการพัฒนากิจการเกี่ยวข้องกับโรงเรียน ข้อ7 การกำหนดข้อบังคับและระเบียบต่าง ๆ ของโรงเรียน และข้อ10 การตัดสินใจร้องขอของทุกซ์ของครู นักเรียน และผู้ปกครอง ส่วนข้ออื่นๆไม่มีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือรูปแบบความถี่ที่เกิดขึ้นจริงแตกต่างกัน ซึ่งพบว่า กลุ่มที่ต้องการการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีปัญหาที่เกิดจาก ไม่มีเวลา รองลงมาคือไม่เข้าใจบทบาท โรงเรียนไม่เปิดโอกาส และเหตุผลอื่น ตามลำดับ สำหรับกลุ่มที่ไม่ต้องการ มีปัญหาที่เกิดจาก ไม่มีเวลา รองลงมาคือ ไม่เข้าใจบทบาท เหตุผลอื่น และโรงเรียนไม่มีเวลา ตามลำดับ

ความต้องการมีส่วนร่วม (ต้องการ,ไม่ต้องการ) กับปัญหาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ข้อ1 การกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ข้อ5 การแต่งตั้ง ถอดถอนครูใหญ่ ข้อ6 การกำหนดแนวทางการพัฒนากิจการที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ข้อ7 การแก้ไขปรับปรุงข้อบังคับและระเบียบต่างๆของโรงเรียน โดยรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน ข้อ8 การเปลี่ยนแปลงระบบต่างๆของโรงเรียนให้เหมาะสม ข้อ10 การป้องกันและแก้ไขปัญหาดำเนินการตามข้อร้องทุกข์ และข้อ11 การดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียนส่วนข้ออื่นๆไม่มีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือมีรูปแบบความถี่ที่เกิดขึ้นจริงแตกต่างกัน ซึ่งพบว่า กลุ่มที่ต้องการการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มีปัญหาที่เกิดจาก ไม่มีเวลา รองลงมาคือ ไม่เข้าใจบทบาท โรงเรียนไม่เปิดโอกาส และเหตุผลอื่น ตามลำดับ สำหรับกลุ่มที่ไม่ต้องการ มีปัญหาที่เกิดจาก ไม่มีเวลา รองลงมาคือ ไม่เข้าใจบทบาท โรงเรียนไม่เปิดโอกาส และเหตุผลอื่น ตามลำดับ

ความต้องการมีส่วนร่วม (ต้องการ,ไม่ต้องการ) กับปัญหาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ข้อ1 การได้รับความชื่นชมในความสำเร็จของการกำหนดนโยบายเป้าหมายและแผนปฏิบัติการของโรงเรียน ข้อ5 ความสำเร็จในการแต่งตั้ง ถอดถอนครูใหญ่ และข้อ6 การได้รับความชื่นชมจากการให้คำปรึกษาแนะนำแก่ครูใหญ่ ส่วนข้ออื่นๆไม่มีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือมีรูปแบบความถี่ที่เกิดขึ้นจริงแตกต่างกัน ซึ่งพบว่า กลุ่มที่ต้องการการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มีปัญหาที่เกิดจาก ไม่มีเวลา รองลงมาคือ โรงเรียนไม่เปิดโอกาส ไม่เข้าใจบทบาท และเหตุผลอื่น ตามลำดับ

สำหรับกลุ่มที่ไม่ต้องการ มีปัญหาที่เกิดจาก ไม่มีเวลา รองลงมาคือ ไม่เข้าใจบทบาท โรงเรียน ไม่เปิดโอกาส และเหตุผลอื่น ตามลำดับ

ความต้องการมีส่วนร่วม (ต้องการ,ไม่ต้องการ) กับปัญหาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในการประเมินผลตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ข้อ5 กำกับติดตามการพิจารณาแต่งตั้ง ถอดถอนครูใหญ่ ข้อ6 กำกับติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานของ ข้อ7 การประเมินผลรายละเอียดข้อบังคับและระเบียบ ก่อนให้ความเห็นชอบ และข้อ10 กำกับ ติดตาม คำร้องทุกข์ต่าง ๆ ของครู นักเรียน และผู้ปกครอง ส่วนข้ออื่นๆไม่มีความสัมพันธ์กัน ซึ่งพบว่า กลุ่มที่ต้องการการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีปัญหาที่เกิดจาก ไม่มีเวลา รองลงมาคือ โรงเรียนไม่เปิดโอกาส ไม่เข้าใจบทบาท และเหตุผลอื่น ตามลำดับ สำหรับกลุ่มที่ไม่ต้องการ มีปัญหาที่เกิดจาก ไม่มีเวลา รองลงมาคือ ไม่เข้าใจบทบาท โรงเรียนไม่เปิดโอกาส และเหตุผลอื่น ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยความต้องการและปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ สามารถอภิปรายประเด็นสำคัญได้ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ความต้องการการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ ใน 4 ด้าน

ความต้องการการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ ใน 4 ด้าน โดยรวม พบว่าความต้องการการมีส่วนร่วมในการประเมินผลเป็นลำดับแรก รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก คณะกรรมการบริหารสถานศึกษามีความเข้าใจและเห็นความสำคัญของบทบาทการมีส่วนร่วมในการประเมินผลมากขึ้น ซึ่งในอดีตบุคลากรในสถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการสรุปผลแล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการบริหาร ซึ่งคณะกรรมการบริหารเป็นเพียงผู้เข้าร่วมรับทราบผลการดำเนินงานเท่านั้น แต่เมื่อรัฐจัดให้มีการปฏิรูปการศึกษาขึ้น จึงเป็นโอกาสที่คณะกรรมการบริหารจะได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 34 กำหนดให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมาตรา 48 กำหนดให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบการ

ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก และ เป็นส่วนหนึ่งที่จะสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบการประเมินในโรงเรียน ดังนั้นผลการวิจัยจึง พบว่าการมีส่วนร่วมในการประเมินผลมีคะแนนสูงเป็นลำดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับ สาคร สังวงศ์ (2546 : 80-81) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานการ ประถมศึกษาอำเภอनावัง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้องการมีส่วนร่วมในการวัดผล ประเมินผลด้านวิชาการ อยู่ในระดับมาก และอนันต์ หวะสุวรรณ (2545 : 93) ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกระบวนการวางแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาใน จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมใน กระบวนการวางแผนพัฒนาโรงเรียนในขั้นกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงาน อยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความต้องการการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ใน 4 ด้าน ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ ตามสถานภาพของคณะกรรมการ อภิปรายผลได้ ดังนี้

ความต้องการการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ใน 4 ด้าน จำแนกตาม ตามสถานภาพของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ผู้จัดการมีความต้องการ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ใน 4 ด้าน มากกว่า ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทน ผู้ปกครอง ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้แทนองค์กรชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ครูใหญ่มีความต้องการการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ใน 4 ด้าน มากกว่า ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้แทนองค์กรชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 ผู้รับใบอนุญาตมีความต้องการการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ใน 4 ด้าน มากกว่า ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้แทนองค์กรชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้แทนครูมีความต้องการการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ตามบทบาทหน้าที่ใน 4 ด้าน มากกว่า ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้แทนองค์กรชุมชน อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่แตกต่างกัน จะเห็นได้ว่าคณะกรรมการที่อยู่ในโรงเรียนคือ ผู้จัดการ ครูใหญ่ ผู้รับใบอนุญาต และผู้แทนครู จะมีความต้องการมีส่วนร่วมมากกว่า กลุ่มที่อยู่ นอกโรงเรียนคือ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้แทนองค์กรชุมชน ที่เป็น เช่นนี้อาจเนื่องมาจาก คณะกรรมการกลุ่มที่อยู่ในโรงเรียนเป็นผู้ที่ต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับการ ตัดสินใจ การปฏิบัติงาน ผลประโยชน์ และการประเมินผลภายในโรงเรียน ซึ่งมีส่วนได้ส่วนเสีย กับการปฏิบัติงานในโรงเรียนโดยตรง รวมทั้งมีบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกันในการ บริหารโรงเรียนโดยตรง ส่วนผู้จัดการนั้นเป็นผู้ที่มีหน้าที่ควบคุมดูแลรับผิดชอบในกิจการทั่วไป ของโรงเรียนและควบคุมปกครองครูใหญ่ ครู และนักเรียนในโรงเรียน (พระราชบัญญัติโรงเรียน

เอกชน พ.ศ. 2525) ทำให้เป็นผู้ที่เข้าใจถึงบทบาท หน้าที่ของคณะกรรมการเป็นอย่างดี เนื่องจากต้องปฏิบัติหน้าที่ รับผิดชอบเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในทุกๆด้าน ของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ สังพร ศรีเมือง (2543 : 75-76) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัด เชียงใหม่ พบว่า ผู้แทนครูต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สูงกว่า ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา สูงกว่า ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนศิษย์เก่า และ ผู้ทรงคุณวุฒิ

เมื่อพิจารณาความต้องการการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพ เป็นรายด้าน มีประเด็น สำคัญที่นำมาอภิปราย ดังนี้

สำหรับผลการวิจัยพบว่า ความต้องการการมีส่วนร่วมของผู้จัดการ ในการมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มากกว่า คณะกรรมการสถานภาพอื่น ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก หน้าที่ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติ โรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 มาตรา 30 กำหนดให้ผู้จัดการเป็นผู้มีหน้าที่ควบคุมดูแลรับผิดชอบ ในกิจการทั่วไปของโรงเรียนและควบคุมปกครองครูใหญ่ ครู และนักเรียนในโรงเรียนทั้งหมด จึงต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะในการตัดสินใจ รวมถึงมีบทบาทการเป็นผู้นำ ในการปฏิบัติงาน รวมถึงมาตรา 53 ผู้จัดการเป็นผู้ที่จัดทำรายงานแสดงกิจการของโรงเรียน เสนอต่อผู้อนุญาต ทำให้เข้าใจระบบการประเมินผลเป็นอย่างดี รองลงมาคือ ผู้รับใบอนุญาต ครูใหญ่ และผู้แทนครู ในส่วนของผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนศิษย์เก่า และ ผู้ทรงคุณวุฒิ มีความต้องการการมีส่วนร่วมในลำดับสุดท้าย ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก บุคคล เหล่านี้เป็นกลุ่มที่อยู่ภายนอกโรงเรียน จึงทำให้ไม่ค่อยเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วม หรือ อาจเป็นเพราะไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิทยา สุวคนธ์ (2540 : 90) ที่ศึกษาวิจัยการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ในการจัดทำแผนปฏิบัติการระดับ จังหวัด : กรณีศึกษาจังหวัดลำพูน พบว่า ทุกกลุ่มรับรู้ปัญหา มีส่วนร่วมวิเคราะห์ ร่วมตัดสินใจ การปฏิบัติตามแผน ร่วมปรึกษาร่วมกันช่วยเหลือ ร่วมประสานงาน การจัดทำแผน/โครงการ ร่วมลงมือปฏิบัติ ร่วมติดตามและตรวจสอบการมีส่วนร่วมในขั้นตอนและจัดทำแผนปฏิบัติการ อยู่ในระดับปานกลาง

ส่วนด้านความต้องการการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ครูใหญ่มีความต้องการการมี ส่วนร่วมมากกว่า คณะกรรมการสถานภาพอื่น ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก การที่โรงเรียนได้รับ ผลประโยชน์ไม่ว่าทางใดก็ตาม ก็จะมีผลถึงผู้ปฏิบัติด้วย และครูใหญ่ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติโดยตรงเห็น

ถึงความตระหนักและเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี จึงเห็นถึงการเอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน เป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ มีความต้องการการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มากกว่า ผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประจวบ สือประสาน (2542 : 81) ที่ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในเขตการศึกษา 1 พบว่า คณะกรรมการโรงเรียนมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา เรื่องการจัดหา การจัดทรัพยากรอยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการกับปัญหาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ เป็นรายด้าน มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ดังนี้

ความต้องการมีส่วนร่วม (ต้องการ,ไม่ต้องการ) กับปัญหาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีรูปแบบความถี่ที่เกิดขึ้นจริงแตกต่างกัน ซึ่งพบว่า ปัญหาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลของกลุ่มที่ต้องการ และกลุ่มที่ไม่ต้องการมีส่วนร่วม เป็นปัญหาที่เกิดจาก ไม่มีเวลา ที่เป็นเช่นนั้นอาจเนื่องมาจาก โรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่จะจัดประชุมคณะกรรมการ และจัดกิจกรรมต่างๆ ในวัน เวลาราชการ ซึ่งคณะกรรมการส่วนใหญ่มีภาระหน้าที่ในการประกอบอาชีพของตน การที่คณะกรรมการจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมจะต้องใช้เวลาต่อเนื่องติดต่อกันตลอดภาคเรียน หรือตลอดปีการศึกษา เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี นอกจากนั้นปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ ใน 4 ด้าน เป็นปัญหาในเรื่อง ไม่เข้าใจบทบาทโรงเรียนไม่เปิดโอกาส ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีระ รุญเจริญ (2547 : 122) ได้ทำการวิจัยสภาพปัจจุบันและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการสถานศึกษา มีปัญหาในด้านความรู้ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่ เวลา การมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการศึกษา การตัดสินใจการมีส่วนร่วมในกิจกรรมโรงเรียน และผู้บริหารและครูไม่ให้ความสำคัญในระดับปานกลาง และณัฐนันท์ สุรินทร์ (2546 : 71-73) ศึกษาการมีส่วนร่วมต่อการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี พบว่า การสนับสนุนการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา มีสาเหตุจากคณะกรรมการขาดความรู้ ความเข้าใจในสาระสำคัญและบทบาทหน้าที่การมีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติ และการร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับ

สุรัฐ ศิลปอนันต์ (2541 : 83) ได้กล่าวว่า การทำงานโดยองค์คณะบุคคลนั้นถ้าผู้ปฏิบัติไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนก็จะส่งผลต่อความร่วมมือในการอุทิศตนเพื่อสถานศึกษา ด้วยเหตุนี้บุคคลในชุมชนส่วนใหญ่ยังไม่มีความพร้อมด้านฐานะการเงิน จึงไม่มีเวลาพอในการทำงานเพื่อส่วนรวมได้อย่างเต็มที่ ส่วนประไพ สุนทรมัจจะ (อ้างอิงจาก งบอาจ ไพศาลภูมิ. 2546 : 75) พบว่า สาเหตุที่การดำเนินงานของคณะกรรมการสถานศึกษาไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรอาจเกิดจากปัญหาเศรษฐกิจ เพราะต่างมีภารกิจส่วนตัวที่จะต้องปฏิบัติจึงไม่สามารถทุ่มเทเวลาให้กับงานของคณะกรรมการสถานศึกษาได้อย่างเต็มที่

ข้อเสนอแนะ

1. ในการดำเนินการโรงเรียนควรกำหนดมาตรการ เรื่องเกี่ยวกับเวลาการทำงานร่วมกัน เพื่อที่จะทำให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาในโรงเรียน
2. โรงเรียนควรจัดอบรม สัมมนา ให้ความรู้เรื่องการเข้ามามีส่วนร่วมในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมโรงเรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกลุ่มกรรมการจากภายในโรงเรียนและกลุ่มกรรมการภายนอกโรงเรียน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียนในการแก้ปัญหาในการจัดการศึกษา
2. ควรศึกษาระดับความต้องการการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นบุคคลที่ได้มาจากภายนอกโรงเรียน
3. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรรณิกา ชมดี. (2524). การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีผลต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจการศึกษาเฉพาะกรณีโครงการสารถี ตำบลท่าช้าง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2543). คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : กรมสามัญศึกษา.
- กำพล แสสนบุญเรือง. (2542). การมีส่วนร่วมขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- กิติมา ปรีดีดิลก. (2529). ทฤษฎีการบริหารองค์การ. กรุงเทพฯ : ธนะการพิมพ์.
- . (2532). การบริหารและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : อักษราพิพัฒน์.
- กุศล สีหา. (2537). การศึกษาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- โครงการการศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์. (2539). ความฝันของแผ่นดิน. กรุงเทพฯ : ตะวันออก.
- จำรัส บุญเชื้อง. (2537). การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทของโรงเรียนประถมศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนบ้านโนนทอง และโรงเรียนบ้านท่าลี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. (2525). การระดมประชาชนเพื่อการพัฒนาชนบท. คณะเศรษฐศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ฉอาน วุฒิกรรมรักษา. (2526). ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการสร้างงานในชนบท ศึกษาเฉพาะโครงสร้างที่ได้รับรางวัลดีเด่นของ ด.คังพะยอม อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี. วิทยานิพนธ์ สส.ม. (สังคมสงเคราะห์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

- ฉลุวิทย์ ดีวงศ์. (2545). การมีส่วนร่วมบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดมุกดาหาร. วิทยานิพนธ์ พบ.ม (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ชินวงศ์ ศรีงาม. (2538, เมษายน). "เส้นทางสู่การเฝ้าจับโรงเรียนเอกชน," การศึกษาเอกชน. 55(6) : 34 - 37.
- ชูชาติ บุญสม. (2546). การศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอวิเศษชัยชาญ. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชูชาติ พวงสมจิตร. (2540). การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนกับโรงเรียนประถมศึกษาในเขตปริมณฑลกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ทัศนาศ แสงศักดิ์. (2539). รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในการฝึกอาชีพระยะสั้นช่วงอุตสาหกรรม กรมอาชีวศึกษา. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2533). องค์การและการบริหารการศึกษาการจัดการแผน (Organization and Management). พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ธรรมรส โชติบุญธร. (2536). "การบริหารแบบมีส่วนร่วม," ใน ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษา เล่ม 3. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ธีระ รุญเจริญ. (2525). การเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- (2547). รายงานการวิจัย เรื่อง สภาพปัจจุบันและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.
- นารีวรรณ พรหมชุม และคณะ. (2537). การมีส่วนร่วมของกรรมการการศึกษาประจำโรงเรียนในโครงการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตยากจน จังหวัดขอนแก่น. ผลงานวิจัยคณะศึกษาศาสตร์. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นิตยา เงินประเสริฐศรี. (2540). ทฤษฎีองค์การ : แนวการศึกษาเชิงบูรณาการ. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นิพนธ์ กิณวงศ์. (2523). หลักการเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : พิมพ์.

- นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. (2527). "กลวิธี แนวทาง วิธีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาชุมชน," ใน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ : ศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล. 183 - 185.
- บุญมี เชาระกำ. (2542). การปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบ้านไผ่ จังหวัดขอนแก่น. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- บุญเพิ่ม นามภูมิ. (2541). การศึกษากระบวนการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียน : ศึกษาเฉพาะกรณี โรงเรียนบ้านหม่อมพนาสง่าง สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- ประพันธ์ สุริหาร. (2537). ศัพท์ในการบริหาร. ขอนแก่น : ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประจวบ สื่อประสาน. (2542). การมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในเขตการศึกษา 1. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ถ่ายเอกสาร.
- ประไพ สุนทรมัจฉะ. (2536). ปัญหาการดำเนินงานของคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- ปราโมทย์ กิ่งแก้ว. (2544). การศึกษาเปรียบเทียบบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดภูเก็ต. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา.
- พนม พงษ์ไพบูลย์ และคณะ. (2546). รวมกฎหมายการศึกษาเข้าสู่โครงสร้างใหม่ กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- พิทยา สุวคันธ์. (2540). การมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่รัฐในการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อจัดคุณภาพสิ่งแวดล้อมจังหวัด : กรณีศึกษาจังหวัดลำพูน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การจัดมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม). เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. (2534). การพัฒนาชุมชนจากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : บางกอกบล็อด.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2539). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.

- รุ่ง แก้วแดง. (2531, กรกฎาคม). "การบริหารโรงเรียนเอกชนสู่ความเป็นเลิศ," กองทุน
สงเคราะห์การศึกษา. 40 - 44.
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคทางการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ :
สุริยวิทยาสาน.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2543). กระบวนการนโยบายทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิ์.
- วิชัย ตันศิริ. (2542). โฉมหน้าการศึกษาไทยในอนาคต : แนวคิดสู่การปฏิรูปใน
พระราชบัญญัติการศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์วิทยาลัย
- วีระ เจริญพร. (2532). การศึกษาดำเนินงานของบุคลากรกลุ่มโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพัทลุง. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. (การบริหาร
การศึกษา). สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
ถ่ายเอกสาร.
- ศิริกาญจน์ โกสุมภ์. (2542). การมีส่วนร่วมของชุมชนและโรงเรียนเพื่อการจัดการศึกษาขั้น
พื้นฐาน. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ด. (พัฒนศึกษาศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมยศ นาวิการ. (2525). การบริหารแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สังพร ศรีเมือง. (2543). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น
พื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การ
บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ถ่ายเอกสาร.
- สมัค ชินบุตร. (2538). บทบาทของคณะกรรมการการศึกษาสังกัดสำนักงานการประถม
ศึกษา จังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ สส.ม. (สังคมสงเคราะห์). กรุงเทพฯ :
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สาคร สังวงศ์. (2546). การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอनावัง สังกัดสำนักงานการ
ประถมศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา).
ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- สุรัฐ ศิลปอนันต์. (2541). คุณภาพการเรียนรู้ (ของเด็ก) ได้มาตรฐานสูงปฏิรูปการศึกษา.
กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.
2542. และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : พรักหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2531). คู่มือการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชน.
กรุงเทพฯ : คุรุสภา ลาดพร้าว.
- (2539). การบริหารงานโรงเรียนเอกชน. กรุงเทพฯ : การศาสนา.

- . (2545). คู่มือสถานศึกษาเกี่ยวกับ คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ :
คุรุสภา ลาดพร้าว.
- . (2545). รายงานการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่เกื้อหนุนต่อการจัดการศึกษาเอกชนใน
ทศวรรษหน้า. กรุงเทพฯ : คุรุสภา ลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. (2544). แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปและส่งเสริมการ
ศึกษาเอกชน. กรุงเทพฯ : การศาสนา.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2540). การบริหารโรงเรียนตามแนว
ปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ : คุรุสภา ลาดพร้าว.
- สำนักงานประสานงานโครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์. (2540). คู่มือฝึกอบรมการทำแผน
ยุทธศาสตร์. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานศึกษาธิการอำเภอเมืองสมุทรปราการ. (2542). ระเบียบและแนวปฏิบัติ คณะ
กรรมการอำนวยการโรงเรียน. สมุทรปราการ : สำนักงานอำเภอเมืองสมุทรปราการ.
- เสถียร แก้วพระปราบ. (2543). การศึกษาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะ
กรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดภูเก็ต.
ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2537). "หน่วยที่ 7 ปัญหาและแนวโน้มกับการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในการบริหารการศึกษา" ใน ประมวลสาระชุดวิชาสัมมนาปัญหาและ
แนวโน้มทางการบริหารการศึกษา. นนทบุรี : สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช. 187 : 215.
- อคิน รพีพัฒน์. (2527). "การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบทในสภาพสังคมและ
วัฒนธรรมไทย," ใน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ : ศูนย์
ศึกษานโยบายสาธารณสุขมหาวิทยาลัยมหิดล. 100 - 114.
- อนันต์ หะสุวรรณ. (2545). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน
กระบวนการวางแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ถ่ายเอกสาร.
- อนงค์ พัฒนจักร. (2535). การมีส่วนร่วมของสตรีในการพัฒนาทรัพยากรป่าไม้ กรณีศึกษา
หมู่บ้านห้วยม่วง จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนศึกษาศาสตร์).
ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.

- อรุณ บุญเจือ. (2541). ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียนในโรงเรียนปฏิรูปการศึกษา ปีการศึกษา 2539 สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- อำนาจ สิทธิแสง. (2543). สภาพการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาและคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์. รายงานการค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- อุดร พูลสวัสดิ์. (2544). การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. ถ่ายเอกสาร.
- อุไร ศรีทุมมา. (2542). ปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา อำเภอเมืองอุดรธานี. รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- เอกชัย กิสุขพันธ์. (2538). การบริหารทักษะและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Anstey, E. (1962). *Committee*. London : George Allen & Urwin, Ltd.
- Barlow, Terence F. (1996, December). "The Effects of Sex Role Streotyping on Perceptions of Leadership Effectiveness in Shared Decision Making Groups in Schools," *Dissertation Abstracts International*. 57(6) : 2280.
- Bcerr, Gloria Vega. (1974, March). "Role Perceptions of Administration Decision Making," *Dissertation Abstracts International*. 34(11) : 9887-A.
- Cohen, J.M. & Uphoff, N.T. (1977). *Rural Development Participation : Concept and Measures for Project Design Implementation Evaluation*. Rural Development Committee Center for International Studies : Cornell University.
- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. New York : McGraw-Hill.
- Hell, Frank A, Drenth, Perter J.D, Koopman, Paul & Rus, Veljko. (1977). *A Longtitudinal Study in Participative Decision-Making*. Human Relations.
- Keith, Sherry, & Girling, Robert HenriQues. (1991). *Education, Management, and Participation*. Boston : Allyn and Bacon.

- Kindred, Leslie, Bagin, Don & Gallagher, Donald R. (1976). *The School and Community Relations*. New Jersey : Prentice-Hall.
- Moltke, Konrad Von. (1975). *The Consequences of Participation*. In *School and Community*. Centre for Educational Research, Paris : Organisation for Economic Co-operation and Development.
- Newman, H. W. (1963). *Administrative Action : The Techniques of Organization and Management*. Tokyo : Prentice-Hall of Japan, Inc.
- Richardson, Ann. (1983). *Participation*. London : Routledge & Kegan Paul.
- Walsh, Mike. (1999). *Building a Successful School*. London : Kogan Page.
- White, Alastair T. (1982). *Community Participation : Current Issues and Lessons Learned*. Assignment Children.
- Woodcock, Mike. (1989). *Team Development Manual*. Great Britain : Gower Publishing.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามการศึกษาความต้องการและปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่
ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

แบบสอบถาม

แบบสอบถามงานวิจัยเรื่อง “การศึกษาความต้องการและปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ” จำแนกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบ มีคำถาม 2 ข้อ

1. ท่านเป็นคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเภทใด

-1. ผู้รับใบอนุญาต
-2. ผู้แทนผู้ปกครอง
-3. ผู้แทนองค์กรชุมชน
-4. ผู้แทนครู
-5. ผู้แทนศิษย์เก่า
-6. ผู้ทรงคุณวุฒิ
-7. ผู้จัดการ
-8. ครูใหญ่

2. ลักษณะการบริหารโรงเรียนของท่านเป็นรูปแบบใด

-1. บริหารโดยมูลนิธิ
-2. บริหารโดยเจ้าของโรงเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการและปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ มีคำถาม 44 ข้อ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย 3 ลงในช่องตรงกับความต้องการของท่านและกรอกข้อมูลที่เป็นจริงของปัญหาการมีส่วนร่วมที่เคย
เกิดขึ้น หรือที่คาดว่าจะเกิดขึ้น โปรดตอบทุกข้อเพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

ข้อที่	ประเด็นความต้องการ เข้าไปมีส่วนร่วม	บทบาทหน้าที่ของกรรมการ	ความต้องการ		ปัญหาหรืออุปสรรคที่อาจเกิดจากการ มีส่วนร่วม
			ต้องการมี ส่วนร่วม	ไม่ต้องการ มีส่วนร่วม	
1	การมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจ	1.1 การตัดสินใจให้ความเห็นชอบ แผนพัฒนาโรงเรียนด้านวิชาการ บุคลากร งบประมาณ อาคาร สถานที่ กิจกรรมนักเรียนและ ความสัมพันธ์กับชุมชน			☐ โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วม ☐ ไม่เข้าเฝ้าพบปะทบทวนหน้าที่ของตนเอง ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ
		1.2 การตัดสินใจให้คำแนะนำและ เสนอแนวทางในการพัฒนา ประสิทธิภาพการบริหารและการ จัดการศึกษาด้านวิชาการ บุคลากร งบประมาณ อาคาร สถานที่ กิจกรรมนักเรียน และ ความสัมพันธ์ชุมชน			☐ โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วม ☐ ไม่เข้าเฝ้าพบปะทบทวนหน้าที่ของตนเอง ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ

ข้อที่	ประเด็นความต้องการ เข้าไปมีส่วนร่วม	บทบาทหน้าที่ของกรรมการ	ความต้องการ		ปัญหาหรืออุปสรรคที่อาจเกิดจากการ มีส่วนร่วม
			ต้องการมี ส่วนร่วม	ไม่ต้องการ มีส่วนร่วม	
1	การมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจ	1.3 การตัดสินใจให้ความเห็นชอบ การจัดทำสาระหลักสูตร สถานศึกษาและมาตรฐานการ เรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการ ของท้องถิ่น			☐ โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วม ☐ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ
		1.4 การตัดสินใจในการพัฒนา ปรับปรุงระบบการประกันคุณภาพ ภายในโรงเรียน			☐ โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วม ☐ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ
		1.5 การตัดสินใจแต่งตั้ง ถอดถอน ครูใหญ่			☐ โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วม ☐ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ
		1.6 การคิดให้คำแนะนำแนวทาง การพัฒนาการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับ โรงเรียนแก่ครูใหญ่			☐ โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วม ☐ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ

ข้อที่	ประเด็นความต้องการ เข้าไปมีส่วนร่วม	บทบาทหน้าที่ของกรรมการ	ความต้องการ		ปัญหาหรืออุปสรรคที่อาจเกิดจากการ มีส่วนร่วม
			ต้องการมี ส่วนร่วม	ไม่ต้องการ มีส่วนร่วม	
1	การมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจ	1.7 การกำหนดข้อบังคับและ ระเบียบต่าง ๆ ของโรงเรียน			☐ โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วม ☐ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ
		1.8 การตัดสินใจในการ เปลี่ยนแปลง การดำเนินการ ต่าง ๆ ของโรงเรียน			☐ โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วม ☐ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ
		1.9 การตัดสินใจแต่งตั้งผู้ตรวจ สอบบัญชีของโรงเรียน เพื่อความ เหมาะสม			☐ โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วม ☐ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ
		1.10 การตัดสินใจดำรงทุก ของครู ผู้ปกครอง และนักเรียน			☐ โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วม ☐ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ

ข้อที่	ประเด็นความต้องการ เข้าไปมีส่วนร่วม	บทบาทหน้าที่ของกรรมการ	ความต้องการ		ปัญหาหรืออุปสรรคที่อาจเกิดจากการ มีส่วนร่วม
			มีส่วนร่วม	ไม่ต้องการ มีส่วนร่วม	
1	การมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจ	1.11 การตัดสินใจในการดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมายหน้าที่ที่ตามระเบียบ คำสั่งกำหนดไว้			☐ โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วม ☐ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ
2	การมีส่วนร่วมในการ ปฏิบัติ	2.1 การกำหนดนโยบาย เป้าหมาย และทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน			☐ โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วม ☐ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ
		2.2 ดำเนินการพัฒนาการบริหาร และการจัดการศึกษาด้านวิชาการ บุคลากร งบประมาณ อาคาร สถานที่ กิจกรรมนักเรียน และ ความสัมพันธ์ชุมชน			☐ โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วม ☐ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ
		2.3 การดำเนินการจัดทำสารของหลักสูตรสถานศึกษา			☐ โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วม ☐ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ

ข้อที่	ประเด็นความต้องกร เข้าไปมีส่วนร่วม	บทบาทหน้าที่ของกรรมการ	ความต้องการ		ปัญหาหรืออุปสรรคที่อาจเกิดจากการ มีส่วนร่วม
			ต้องการมี ส่วนร่วม	ไม่ต้องการ มีส่วนร่วม	
2	การมีส่วนร่วมในการ ปฏิบัติ	2.4 ดำเนินการสนับสนุนให้มีการ ประกันคุณภาพภายในโรงเรียน และการเตรียมความพร้อมเพื่อการ ประเมินคุณภาพภายนอก			☐ โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วม ☐ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ
		2.5 ดำเนินการพิจารณาแต่งตั้ง ถอดถอน ครูใหญ่			☐ โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วม ☐ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ
		2.6 การดำเนินการกำหนด แนวทางการพัฒนาการศึกษาที่เกี่ยว ข้องกับโรงเรียน แก่ครูใหญ่			☐ โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วม ☐ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ
		2.7 การดำเนินการแก้ไขปรับปรุง ข้อบังคับและระเบียบต่าง ๆ ของ โรงเรียน โดยรับฟังความคิดเห็น ของนักเรียน			☐ โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วม ☐ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ

ข้อที่	ประเด็นความต้องการ เข้าไปมีส่วนร่วม	บทบาทหน้าที่ของกรรมการ	ความต้องการ		ปัญหาหรืออุปสรรคที่อาจเกิดจากการ มีส่วนร่วม
			ต้องการมี ส่วนร่วม	ไม่ต้องการ มีส่วนร่วม	
2	การมีส่วนร่วมในการ ปฏิบัติ	2.8 การดำเนินการเปลี่ยนแปลง ระบบต่าง ๆ ของโรงเรียนให้มี ความถูกต้องเหมาะสม			☐ โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วม ☐ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ
		2.9 การดำเนินงานจัดทำรายงาน ผลงานประจำปี และงบประมาณ ประจำปีของโรงเรียน			☐ โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วม ☐ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ
		2.10 การดำเนินการแก้ไขป้องกัน และแก้ปัญหาตามคำร้องทุกข์ อย่างเป็นธรรม			☐ โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วม ☐ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ
		2.11 การดำเนินการตามที่ได้รับ มอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัด ของโรงเรียน			☐ โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วม ☐ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ

ข้อที่	ประเด็นความต้องการ เข้าไปมีส่วนร่วม	บทบาทหน้าที่ของกรรมการ	ความต้องการ		ปัญหาหรืออุปสรรคที่อาจเกิดจากการ มีส่วนร่วม
			ต้องการมี ส่วนร่วม	ไม่ต้องการ มีส่วนร่วม	
3	การมีส่วนร่วมใน ผลประโยชน์	3.1 การได้รับความชื่นชมในความ สำเร็จของการกำหนดนโยบาย เป้าหมายและแผนปฏิบัติการของ โรงเรียน			☐ โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วม ☐ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ
		3.2 การรับบริการในการให้คำ แนะนำการบริหาร และการจัดการ ศึกษาในโรงเรียน			☐ โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วม ☐ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ
		3.3 ได้รับการแสดงความร่วมมือ ในความสำเร็จของการจัดทำสาระ การเรียนรู้รายปี/ วิทยาการของ โรงเรียน			☐ โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วม ☐ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ
		3.4 มีส่วนร่วมในการให้บริการ การประกันคุณภาพภายใน โรงเรียน และการประเมินคุณภาพ ภายนอก			☐ โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วม ☐ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ

ข้อที่	ประเด็นความต้องการ เข้าไปมีส่วนร่วม	บทบาทหน้าที่ของกรรมการ	ความต้องการ		ปัญหาหรืออุปสรรคที่อาจเกิดจากการ มีส่วนร่วม
			มีส่วนร่วม	ไม่ต้องการ มีส่วนร่วม	
3	การมีส่วนร่วมใน ผลประโยชน์	3.5 มีส่วนร่วมในความสำเร็จใน การพิจารณาแต่งตั้ง ถอดถอน ครูใหญ่			☐ โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วม ☐ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ
		3.6 ได้รับความชื่นชมยินดีจาก การให้คำปรึกษาแนะนำแก่ครูใหญ่			☐ โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วม ☐ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ
		3.7 มีส่วนร่วมในความสำเร็จใน การกำหนดข้อบังคับ และระเบียบ ต่าง ๆ ของโรงเรียน			☐ โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วม ☐ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ
		3.8 แสดงความยินดีในความสำเร็จ ของการเปลี่ยนแปลงการดำเนินงาน ของโรงเรียน			☐ โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วม ☐ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ

ข้อที่	ประเด็นความต้องการ เข้าไปมีส่วนร่วม	บทบาทหน้าที่ของกรรมการ	ความต้องการ		ปัญหาหรืออุปสรรคที่อาจเกิดจากการ มีส่วนร่วม
			ต้องการมี ส่วนร่วม	ไม่ต้องการ มีส่วนร่วม	
3	การมีส่วนร่วมใน ผลประโยชน์	3.9 ในความสำเร็จของการจัดทำ รายงานประจำปีและงบการเงิน ประจำปี ก่อนเสนอต่อหน่วยงาน ต้นสังกัด			☐ โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วม ☐ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ
		3.10 การบริการในการแก้ไข ปัญหาคำร้องทุกข์ของครู ผู้ปกครองและนักเรียน			☐ โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วม ☐ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ
4	การมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล	3.11 การบริการในหน้าที่ที่ได้ มอบหมายจากหน่วยงาน ต้นสังกัดของโรงเรียน			☐ โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วม ☐ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ
		4.1 การประเมินผลการปฏิบัติตาม แผนปฏิบัติการประจำปีและแผน พัฒนาโรงเรียน			☐ โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วม ☐ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ

ข้อที่	ประเด็นความต้องการ เข้าไปมีส่วนร่วม	บทบาทหน้าที่ของกรรมการ	ความต้องการ		ปัญหาหรืออุปสรรคที่อาจเกิดจากการ มีส่วนร่วม
			ต้องการมี ส่วนร่วม	ไม่ต้องการ มีส่วนร่วม	
4	การมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล	4.2 ติดตามช่วยเหลือ แนะนำการ แก้ปัญหาในการบริหารและการจัด การศึกษาในโรงเรียน			☐ โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วม ☐ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ
		4.3 กำกับ ติดตาม ผลการดำเนิน การจัดทำสาระหลักสูตรสถาน ศึกษา			☐ โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วม ☐ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ
		4.4 ประเมินผลการประกัน คุณภาพภายในโรงเรียน			☐ โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วม ☐ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ
		4.5 กำกับติดตามการพิจารณา แต่งตั้งถอดถอน ครูใหญ่ ให้เป็น ไปอย่างถูกต้องเหมาะสม			☐ โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วม ☐ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ

ข้อที่	ประเด็นความต้องการ เข้าไปมีส่วนร่วม	บทบาทหน้าที่ของกรรมการ	ความต้องการ		ปัญหาหรืออุปสรรคที่อาจเกิดจากการ มีส่วนร่วม
			ต้องการมี ส่วนร่วม	ไม่ต้องการ มีส่วนร่วม	
4	การมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล	4.6 กำกับติดตาม การตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานของ ครูใหญ่			☐ โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วม ☐ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ
		4.7 การประเมินผลรายละเอียดข้อ บังคับและระเบียบก่อนให้ความ เห็นชอบ			☐ โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วม ☐ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ
		4.8 การกำกับ ติดตามการเปลี่ยน แปลงการดำเนินงานกิจการของ โรงเรียน			☐ โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วม ☐ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ
		4.9 กำกับ ติดตามการดำเนินงาน ประจำปี ของโรงเรียนก่อนการ เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดและ เผยแพร่ต่อสาธารณชน			☐ โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วม ☐ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ

ข้อที่	ประเด็นความต้องการ เข้าไปมีส่วนร่วม	บทบาทหน้าที่ของกรรมการ	ความต้องการ		ปัญหาหรืออุปสรรคที่อาจเกิดจากการ มีส่วนร่วม
			ต้องการมี ส่วนร่วม	ไม่ต้องการ มีส่วนร่วม	
4	การมีส่วนร่วมในการ ประเมินผล	4.10 กักกับ ติดตาม คำร้องทุกข์ ต่าง ๆ ของครู ผู้ปกครอง และ นักเรียน			☐ โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วม ☐ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ
		4.11 การติดตาม การดำเนินการที่ อาจได้รับมอบหมายตามที่ กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง กำหนด			☐ โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้เข้าไปมีส่วนร่วม ☐ ไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ☐ ไม่มีเวลา ☐ อื่น ๆ

ภาคผนวก ข

- รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย
- บันทึกขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ
- รายชื่อโรงเรียนที่ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย
ในจังหวัดสมุทรปราการ

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรวรรณ ตันต์เจริญรัตน์
อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ดร. มณัส บุญประกอบ
อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. นายกานน สมร่าง
ศึกษานิเทศก์ 7 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ
กรุงเทพมหานคร
4. ดร. นิวัตต์ น้อยมณี
ศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ
จังหวัดสมุทรปราการ
5. นายวิทย์วัชรอาจ พรหมทา
ศึกษาธิการอำเภอเมืองสมุทรปราการ
สำนักงานศึกษาธิการอำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ

บันทึกข้อความ

119

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่ ทม 1012/ 4445

วันที่ 24 มิถุนายน 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์อรรณณ คันทน์เจริญรัตน์

เนื่องด้วย นายสมโชค เล่าหะจินดา นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาความต้องการและปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงรัตน์ เกษรแพทย์ และ อาจารย์พรณี บุญประกอบ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบการศึกษาค้นคว้าความต้องการและปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ

จึงเรียนมาเพื่อขอคว มอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม ให้ นายสมโชค เล่าหะจินดา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาพร หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

120

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731,5618

ที่ ทม 1012/4844

วันที่ ๒๔ มิถุนายน 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์

 เนื่องด้วย นายสมโชค เล่าเหะจินดา นิติระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาความต้องการและปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงรัตน์ เกษรแพทย์ และอาจารย์พรรณี บุญประกอบ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์มนัส บุญประกอบ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบสอบถามการศึกษาความต้องการและปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ

 จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ แบบสอบถาม ให้ นายสมโชค เล่าเหะจินดา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาพรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

๔ มิถุนายน 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายสมโชค เล่าหะจินดา นิติระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาความต้องการ และปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงรัตน์ เกษรแพทย์ และ อาจารย์พรรณี บุญประกอบ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญ นายกานน สมร่วง ศิษยานิเทศก์ 7 เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามการศึกษาความต้องการ และปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ แบบสอบถาม ให้ นายสมโชค เล่าหะจินดา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติ โทรศัทพ์ 02-3953100 มือถือ 01-3182175๕

ที่ ทม 1012/4847

122

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๒๔ มิถุนายน 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ศึกษาธิการจังหวัดสมุทรปราการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายสมโชค เลหาะจินดา นิติระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาความต้องการและปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทวงรัตน์ เกษรแพทย์ และ อาจารย์พรณี บุญประกอบ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามการศึกษาความต้องการและปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม ให้ นายสมโชค เลหาะจินดา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภกรณ์ หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติ โทรศัทพ์ 02-3953100 มือถือ 01-3182175

๒๔ มิถุนายน 2546

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ศึกษาธิการอำเภอเมืองสมุทรปราการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายสมโชค เลหาะจินดา นิติระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การศึกษาความต้องการและปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงรัตน์ เกษรแพทย์ และ อาจารย์พรรณี บุญประกอบ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถามการศึกษาความต้องการและปัญหาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนเอกชนจังหวัดสมุทรปราการ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม ให้ นายสมโชค เลหาะจินดา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพรณี หะวานนท์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติ โทรศัทพ์ 02-3953100 มือถือ 01-3182175

โรงเรียนที่ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย ในจังหวัดสมุทรปราการ

1. โรงเรียนอนุสาสน์วิทยาสมุทรปราการ
2. โรงเรียนป้วยฮั่ว
3. โรงเรียนเซนต์ราฟาแอล
4. โรงเรียนศิริศึกษา
5. โรงเรียนศรีวิทยาปากน้ำ
6. โรงเรียนดิษฐ์ลี
7. โรงเรียนศึกษาสวรรค์
8. โรงเรียนชวลิตวิทยา
9. โรงเรียนเฉลิมไฉไลวิทยา
10. โรงเรียนเซนต์โยเซฟทิพวัล
11. โรงเรียนบุรารักษ์
12. โรงเรียนสุขเจริญผล
13. โรงเรียนสุขเจริญผลแพรงษา
14. โรงเรียนอู่ทิพย์
15. โรงเรียนสุमानัน
16. โรงเรียนประภามนตรี 2
17. อัสสัมชัญสมุทรปราการ
18. โรงเรียนชิกรังษีวิทยาลัย
19. โรงเรียนทรงวิทยา
20. โรงเรียนตรุณวัฒน์
21. โรงเรียนมนต์เสรี
22. โรงเรียนสิริวิภาวิทยา
23. โรงเรียนทอรัก
24. โรงเรียนเซนต์โยเซฟบางนา
25. โรงเรียนนพคุณวิทยา
26. โรงเรียนเสงี่ยมพิทยานุกูล
27. โรงเรียนปรางณีเนาวบุตร
28. โรงเรียนล้วนพถกษา
29. โรงเรียนอู่อารีวิทยา
30. โรงเรียนจตุพรวิทยา
31. โรงเรียนเฉลิมวิทยา
32. โรงเรียนอำนวยการวิทย
33. โรงเรียนอาษาวิทยา
34. โรงเรียนสายอนุสรณ์
35. โรงเรียนณัฐเวศม์
36. โรงเรียนเขาวนาริคริสเตียน
37. โรงเรียนปัญจนะวิทย
38. โรงเรียนสารสาสน์สมุทรสาสน์
39. โรงเรียนนพคุณศึกษา
40. โรงเรียนศิริวิทยา
41. โรงเรียนราชประชาสมาสัยฯ
42. โรงเรียนประชานาถ
43. โรงเรียนสันติตรุณ
44. โรงเรียนกาญจนาวิทยา
45. โรงเรียนสำราญวิทยา
46. โรงเรียนสารสาสน์วิเทศศึกษา
47. โรงเรียนเทพกรศึกษา
48. โรงเรียนศรีตรุณ
49. โรงเรียนนันทวรรณทวิภาฯ
50. โรงเรียนสันต์เสริมวิทย
51. โรงเรียนไพรัชยาต
52. โรงเรียนสาธิตบางนา
53. โรงเรียนบางพลีพัฒนศึกษาลัย
54. โรงเรียนทรงวิทยาเทพารักษ์
55. โรงเรียนยินดีวิทย
56. โรงเรียนเกวริน
57. โรงเรียนสามัคคีวิทยา

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นายสมโชค เล่าหะจินดา
วันเดือนปีเกิด	14 มีนาคม 2512
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	123/230 หมู่บ้านชัยพฤกษ์ ซอย 14 ถนนเทพารักษ์ กม.15 ตำบลบางปลา อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ 10540
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	ผู้จัดการโรงเรียนอนุสาสน์วิทยา
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนอนุสาสน์วิทยา อำเภอเมืองสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2531	ม.6 โรงเรียนราชวินิตบางแก้ว
พ.ศ. 2535	ปริญญาตรี วิทยาลัยเกษตรมบัณฑิต
พ.ศ. 2547	การศึกษามหาบัณฑิต กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ